

2 AYLIK İŞ DÜNYASI ve GÜNCEL EKONOMİ DERGİSİ

CERÇEVE

YIL: 34 | SAYI: 118
MART-NİSAN 2025
ISSN - 1303 - 7501

TÜKETİM EKONOMİSİNDEN KANAAT EKONOMİSİNE

Aşırı tüketim merkezli mevcut ekonomik sürdürülebilirliği giderek daha fazla sorgulanırken, kanaate dayalı, ölçülü ve sorumlu tüketim anlayışı güçlü bir alternatif olarak öne çıkmaktadır

Markanızın Kilidini Açan Anahtar:
Etkili İletişim

Yapay Zekâ Entegrasyonu
Kullanıcı Dostu Programlar

Balkanlarda
Yükselen Ekonomik Köprü
BULGARİSTAN

Tüketimden Kanaate:
Dijital Çağda Ekonomi ve
Bilinçli Alışveriş

Prof.Dr. Mehmet SARAÇ
İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi

**İslam İktisadı Perspektifinden Tasarruf Kültürü:
Temel İlkeler ve Ekonomik Etkileri**

Çerçeve'den Hayata Bak
Mahmut ASMALI

“İnşa ettiğimiz sadece projeler değil,
aynı zamanda gönüller”

Türklerde Demircilik

Sessiz Zamanın Tanığı:
GÜZELYURT

 Bizi Arayın
0442 232 32 32

 Whatsapp Rezervasyon
0536 597 26 66

 Instagram
hiltongardeninn.erzurum

Ferah, modern ve konforlu bir konaklama deneyimi için Hilton Garden Inn Erzurum'da

MUSIAD Özel

Alkolsüz
Otel

Tüm Otel
Harcamalarında
%20 İndirim

Bizi Arayın
0442 232 32 32

Whatsapp Rezervasyon
0536 597 26 66

Instagram
hiltongardeninn.erzurum

KUZAY GRUP

Kuzey Grup olarak, 12 yılı aşkın süredir hizmet sektöründe öncü bir rol üstleniyor ve kaliteli hizmet anlayışı ile müşterilerimize değer katmayı hedefliyoruz.

Kuruluşumuzdan bu yana, güvenlik sektöründeki değişimlere liderlik ederek, Emniyeti sağlamak için en iyi yol olan; Katmanlı bir savunma oluşturmak, projelerin gerçekleşmesinde sürdürülebilirlik, etkililik, cesaret, katılımcılık, işbirliği, etik gibi değerleri tüm aşamalarda gözeterek sorunların çözümüne somut katkılar yapan, ölçülebilir sonuçlar üreterek en üst standartlarla buluşturuyoruz.

Misyonumuz, Daima yaratıcı ve yenilikçi, müşterilerine hizmet vermekten zevk alan, ekip çalışmasına inanan, alternatifler sunan, teknolojik gelişmeleri takip eden, müşterilerimizin ekonomik menfaatlerini de göz önünde bulunduran, sürekli kendini güncelleyen, planlı ve programlı hizmetler sunmak,

Takımımız, sektördeki derin bilgi birikimi ve deneyimleriyle inovasyona ve güven ölçekli kaliteye odaklanmış bireylerden oluşmaktadır. Alanlarındaki uzmanlarımızın bir araya gelmesi, her aşamada mükemmeliyeti en üst seviyeye çıkartmak, müşterilerinin ihtiyaçlarını tespit ederek riskleri minimum seviyeye düşürmek için mücadele vermektedirler.

Bizimle çalışarak, kalite, yenilik ve sürdürülebilirliği bir arada bulacaksınız.

Ayrıca şirketimiz grup şirketler olup, bünyemizde bulundurduğumuz CleanLife Profesyonel Site Yönetimi ve Temizlik Hizmetleri Şirketi ile de paket hizmetler sunulabilmektedir.

TOTAL GÜVENLİK ANLAYIŞI

- ÖZEL GÜVENLİK
- TEMİZLİK
- SİTE YÖNETİMİ

www.kuzeygrupguvenlik.com

KUZAY GRUP

%100 GÜVENLİK
%100 Profesyonel

EĞİTİMLİ PERSONEL

GÜNCEL TEKNOLOJİ

TECRÜBELİ EKİP

Daha Fazla Bilgi

Telefon
0 312 504 77 44

E-mail
info@kuzeygrupguvenlik.com

ÖZEL İSTİHDAM BÜROSU

ÖZEL GÜVENLİK

2012 yılında kurulmuş olan ve 81 ilde güvenlik hizmetleri verebilen **Yeniçeri Özel Güvenlik Hizmetleri A.Ş.**; Türkiye'nin önde gelen birçok şirket ve kuruluşunda, 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetleri Kanunu kapsamında verilen yetkiler doğrultusunda güvenlik hizmetleri sunmaktadır.

Yurt genelinde 1500+ Güvenlik Personeli ve **Profesyonel Yönetim Kadrosuyla** hizmet veren şirketimiz, kalite standartlarına uygun ve son güncel teknoloji kullanımı ile güvenlik sektörünün önde gelen firmalarından birisidir.

LÜTFEN
TEKLİF
ALINIZ

info@yeniceriguvenlik.com.tr

GÜVENLİK SİSTEMLERİ

Alt yüklenici kullanmadan kendi ekibimiz ile Türkiye'nin 81 ilinde hizmet verebiliyoruz.

Yeniçeri Uzaktan İzleme Merkezi (YUİM) ve Yeniçeri Alarm İzleme Merkezi (YAİM) olarak kendimize ait merkezlerimizde aşağıdaki hizmetleri sağlıyoruz.

- Kapalı Devre Kamera Sistemleri (CCTV Sistemleri)
- Kartlı Geçiş Sistemleri
- Biometrik Sistemler
- Personel Devam Kontrol Sistemleri (PDKS)
- Yangın Algılama ve İhbar Sistemleri
- Yangın Söndürme Sistemleri
- Plaka Tanıma Sistemleri (PTS)
- Hızlı Geçiş Sistemleri (HGS)
- Ücretli Otopark Sistemleri
- Yapay Zeka ve IoT Çözümleri
- Radar ile Erken Algılama
- Fiberoptik Altyapı Sistemleri
- Network Sistemleri
- X-Ray Cihazları ve Kapı Tipi Metal Dedektörler Temin ve Kurulumları
- Proje ve Danışmanlık Hizmetleri
- Hırsız Alarm Sistemleri
- Alarm İzleme Merkezi

EĞİTİM & DANIŞMANLIK HİZMETLERİ

Yeniçeri Grup bünyesinde **Eğitim & Denetim Koordinatörlüğü** ve **Yeniçeri Akademi** olarak müşterilerin ihtiyaçları doğrultusunda çözümler sunmaktadır. Fiziki Güvenlik Danışmanlığı, Detaylı Risk Analizi, Detaylı Yangın Risk Analizi, İleri Seviye Güvenlik Eğitimleri, Kişisel Gelişim Eğitimleri, Acil Durum ve Arama Kurtarma Eğitimleri, Yüksekte Çalışma Eğitimi, Acil Durum Eğitimleri, Arama Kurtarma Eğitimleri, YYS Eğitimleri, Yangın Eğitimleri, İtfaiye Eri Eğitimleri, Kök Neden Analizi İnceleme Eğitimi, Davranış Bilimi Analizi Eğitimi, X-Ray Simülasyon Eğitimleri, Fiziki Canlandırma ve Drama Eğitimleri, ISG Danışmanlığı, Acil Durum Planları ve Güvenlik Prosedürleri Hazırlama, Mesleki Yeterlilik Testleri, Modüs Operandi uzmanlık alanlarında uzun ömürlü, sürdürülebilir, teknoloji ve yazılım destekli, yenilikçi ve maksimum verimi hedefleyen bir iş tanımına sahiptir.

LÜTFEN
TEKLİF
ALINIZ

info@yeniceriguvenlik.com.tr

ENTEĞRE TEMİZLİK HİZMETLERİ

Yeniçeri Grup markalarından olan Yeniçeri Servis Hizmetleri bünyesinde, profesyonel ekip ve ekipmanlar ile entegre temizlik hizmetleri sağlanmaktadır.

Tesislerin işleyişine uygun olarak sisteme entegre edilen ekibimiz endüstriyel ekipmanlar ile periyodik temizlik hizmeti, endüstriyel temizlik hizmeti, ilaçlama ve pest kontrolü, dezenfeksiyon hizmeti, dış cephe temizliği, tadilat ve inşaat sonrası temizlik gibi hizmetler vermektedir.

TAM ZAMANLI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ

YARI ZAMANLI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ

TEK SEFERLİK
TEMİZLİK HİZMETİ

LÜTFEN
TEKLİF
ALINIZ

info@yeniceriservis.com.tr

MEGA KAMPANYA

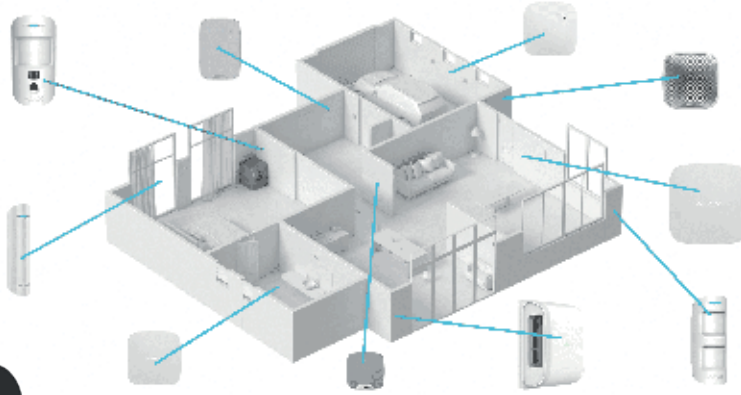
MÜSİAD ÜYELERİNE ÖZEL
DAHİLİ ALARM SİSTEMİ TEMEL PAKETİ
BİR YIL SÜRESİNCE AYLIK

~~2.499 TL~~

1.399 TL

TÜRKİYE'NİN
HER YERİNE
ÜCRETSİZ
KURULUM!

1 YIL ALARM
İZLEME MERKEZİ
HİZMET BEDELİ
ÜCRETSİZ!

SİYAH RENK SEÇENEĞİ

BEYAZ RENK SEÇENEĞİ

Siparişleriniz için **0312 502 35 39** No'lu telefonu arayabilir veya
info@yeniceriguvenlik.com.tr adresine mail gönderebilirsiniz.

- Toplam **1.000 adet stok** için bu kampanya geçerlidir.
- Kampanya fiyatımız **30/04/2025 tarihine kadar aktive edilen** üyelikler için geçerlidir.
- Kampanyalı fiyattan yararlanabilmek için **0312 502 35 39** No'lu telefonu arayabilir veya info@yeniceriguvenlik.com.tr adresine mail gönderebilirsiniz.
- Yapacağınız sipariş talebinde **Kampanya Kodu: MÜSİAD** olarak bildirim yapmanız yeterlidir.
- Temel Paketteki ürünler **SİYAH** ve **BEYAZ** olarak iki adet renk seçeneğiyle tercihinize sunulmuştur. Renk seçiminizi siparişinizi verirken belirtmeniz yeterlidir.
- Temel Paketin içeriğinde; **1 adet Standart Alarm Paneli, 1 adet Hareket Dedektörü (PIR), 1 adet Manyetik Kapı Konağı, 1 adet Kumanda ve 1 adet Siren** bulunmaktadır.
- Yapılacak saha keşfinden sonra **ilave bir parça gerekmesi / istenmesi** halinde; kampanya fiyatına, ilgili extra parçaların fiyatı eklenecek, Müşteriye yeni fiyat tebliğ edilecek, Müşterinin kabul etmesi halinde kurulum gerçekleştirilecektir.
- Temel Paketteki ürünler **Kiralama Modelinde** verilmiş olup, ürünlerin mülkiyeti Yeniceri Grup üzerindedir. **2 Yıl ve üzerinde abonelik sözleşmesi yapılması halinde** ürünlerin mülkiyeti Müşteri'nin uhdesine geçecektir.

ÇERÇEVE

MÜSİAD

Adına Sahibi Genel Başkan
Mahmut ASMALI

Genel Başkan Yardımcısı
Osman ÇALIŞKAN

**Kurumsal İlişkiler ve
İletişim Komisyonu Başkanı**
Tahir TULUK

Genel Yayın Yönetmeni
Mehmet Akif ALTAN

Yapım
MÜSİAD Kurumsal İlişkiler ve
İletişim Birimi

Kreatif Direktör
Ahmet Emre KÜME

Editör
Emir Furkan GÜNDOĞDU
Muhammet Emin VATANSEVER

Yayın Ekibi
Rıdvan Kadir YEŞİL
Mustafa Halil AYDIN
Ömer BEKTAŞ
Ömer Faruk ERGEL
Yusuf DİLBER

Reklam Rezervasyon
cerceve@musiad.org.tr

NİSAN 2025 / Yayın Türü
2 Aylık, Yerel, Süreli Yayın

Baskı / Cilt
İMAK OFSET BASIM YAYIN
www.imakofset.com.tr

MÜSİAD
Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
Ataköy 7-8-9-10 Mah. E5 Yanyol Cad.
No.4 Çobançeşme, Bakırköy / İSTANBUL
T: +90 212 395 00 00 - 444 0 893
F: +90 212 395 00 01
www.musiad.org.tr

Copyright © Tüm Hakları Saklıdır.
Çerçeve Dergisinde yer alan yazıların
tüm sorumluluğu yazarına aittir.
MÜSİAD sorumluluk kabul etmez.
MÜSİAD'ın izni olmaksızın alıntı yapılamaz ve
logosu kullanılamaz.

BU SAYIDA

Yıl: 34 Sayı: 118 MART-NİSAN 2025

12

Türkiye, Yükselen Doğal Gaz
Üretimiyle Avrupa'da Öne Çıkıyor

20

Markanızın Kilidini Açan Anahtar:
Etkili İletişim

24

Yapay Zekâ Entegrasyonu
Kullanıcı Dostu Programlar

Çerçeve'den Hayata Bak

30

Mahmut ASMALI
“İnşa ettiğimiz sadece projeler değil,
aynı zamanda gönüller”

38

TCMB Başkanı Karahan:
Enflasyon hedefimize ulaşmak için
ne gerekiyorsa yapacağız

Kapak Konusu

40

Tüketim Ekonomisinden
Kanaat Ekonomisine

62

Tüketimden Kanaate:
Dijital Çağda Ekonomi ve
Bilinçli Alışveriş

64

Türklerde Demircilik

78

Sessiz Zamanın Tanığı:
Güzelyurt

Ticari Rota

80

Balkanlarda
Yükselen Ekonomik Köprü
BULGARİSTAN

12

20

24

30

40

62

64

80

cercevedergisi.com

/baremyapi

“Türkiye için çalışan,
üreten, yatırım yapan ve
istihdam oluşturan
büyük bir aileyiz.”

Mahmut ASMALI
MÜSİAD Genel Başkanı

Kıymetli Okurlarımız,

Çerçeve Dergimizin 118'inci sayısı ile sizlerle buluşmanın heyecanını yaşıyorum. Ama bu sayı benim için ayrı bir anlam taşıyor. MÜSİAD Genel Başkanlığı görevimde sizlerle paylaştığım son sunuş yazısını kaleme alıyorum. 97'nci sayımızdan bu yana sürdürdüğümüz bu kutlu görevi 9 Mayıs'ta yapılacak Olağan Genel Kurulumuz ile birlikte bir başka kıymetli kardeşimize devredeceğim. Bu süreçte beraber yürüdüğümüz, omuz omuza çalıştığımız herkese gönülden teşekkür ediyorum.

Bu sayımızda Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine başlığını kapak konusu olarak ele aldık. MÜSİAD olarak son dönemde çıkardığımız önemli raporlardan birinin de başlığını taşıyan bu konu, bir paradigma değişiminin sinyallerini bize vermekte. UTESAV birlikteliğiyle çıkan bu raporda, aşırı tüketim merkezli mevcut ekonomik sistemin sürdürülebilirliği giderek daha fazla sorgulanırken, kanaate dayalı, ölçülü ve sorumlu tüketim anlayışı güçlü bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Türkiye son 23 yıllık süreç zarfında ekonomik büyüme ve kalkınma yolunda kayda değer mesafeler kat etti. Kişi başına düşen millî gelirimiz gelişmiş ülkeler ligine doğru yaklaştı. Bununla birlikte, bir taraftan da tüketim alışkanlıklarımız ve üretim yöntemlerimiz de gittikçe gelişmiş ülkelere benzemeye başladı. Sonuç olarak, iktisadi göstergelerdeki yükselişlerle birlikte borçluluk ve israf seviyelerimiz arttı, çevre problemleri tehlikeli boyutlara ulaştı. Sürdürülebilir kalkınma yolunda tasarruf ve etkin kaynak kullanımının önemini bilimsel bir düzlemde tartışıp, pratikte işe yarayabilecek politika setleri geliştirmeye ihtiyacımız var. Bu politikaları da Çerçeve Dergimizin bu sayısında kapak konusu olarak sizlerin dikkatine sunduk.

MÜSİAD, sadece bir iş adamları derneği değil, Türkiye'nin kalkınmasına gönül vermiş bir dava hareketi. Biz de bu bilinçle, ülkemiz için, sanayicimiz, girişimcimiz ve gençlerimiz için elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalıştık. Yurt içi ve yurt dışındaki teşkilatlarımızla, Genç MÜSİAD'ımızla, MÜSİAD Kadınımızla; Türkiye'nin uluslararası alandaki gücünü artırmaya yönelik birçok çalışmaya imza attık. Hamdolsun, bu süreçte birlikte ürettik, bir ve beraber olduk, büyüdük, güçlendik.

Şimdi bayrağı devretme zamanı geldi ama bu vedalaşmak değil. Çünkü bizler, Türkiye için çalışan, üreten, yatırım yapan ve istihdam oluşturan büyük bir aileyiz. Yeni yönetimimizin bu kutlu bayrağı daha da ileriye taşıyacağına yürekten inanıyorum.

Bu vesileyle, görev süremiz boyunca bizlere destek veren kıymetli üyelerimize, teşkilat mensuplarımıza ve birlikte mesai harcadığımız Yönetim Kurulumuz ile MÜSİAD'ımızın değerli profesyonel ekibine en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Rabbim, bizi ülkemize ve milletimize hizmet yolunda daim eylesin.

Kalın sağlıcakla.

Bakan Bayraktar: Petrol ve Doğal Gaz Aramada Yeni Dönem Başladı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, konvansiyonel olmayan petrol ve doğal gaz üretimi konusunda ABD ile yapılan anlaşmanın, Türkiye'nin petrol ve doğal gaz aramacılığında yeni bir dönemi başlattığını duyurdu.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, AK Parti Pursaklar İlçe Başkanlığı tarafından düzenlenen Vefa İftarı programında, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO), TransAtlantic Petroleum ve Continental Resources ile yapılan ortak girişim anlaşmasının önemine dikkat çekti. Bayraktar, bu anlaşma ile önce Diyarbakır'da, ardından Trakya'da petrol ve doğal gaz aramacılığında yeni bir dönemin başlayacağını ve Türkiye'nin enerjide tam bağımsızlık yolunda önemli bir adım attığını belirtti.

Gabar'daki üretim enerji faturalarını destekliyor

Bayraktar, Türkiye'nin en kaliteli petrolünü Gabar'da ürettiklerini ve günlük 78 bin varil seviyesine ulaşıldığını ifade etti. Bu gelirle elektrik ve doğal gaz faturalarının yüzde 60'ının devlet tarafından karşılanabilir hale geldiğini belirten Bayraktar, Karadeniz'deki Sakarya Gaz Sahası'ndan sağlanan doğal gazın da 3 milyon hanenin ihtiyacını karşıladığını söyledi. Türkiye'nin enerji üretimini artırmaya devam edeceğini vurgulayan Bayraktar, ABD'de imzalanan anlaşmanın Türkiye'yi bambaşka bir seviyeye taşıyacağını ve bu proje ile önümüzdeki 20-30 yıl içinde Türkiye'nin enerjide net ihracatçı ülke konumuna geleceğini ifade etti.

Türkiye 2024'te de AB'nin En Büyük 5. Ticaret Ortağı Oldu

Türkiye'nin Avrupa Birliği ile ticaret hacmi son 5 yılda yüzde 59 arttı. 2023'te olduğu gibi 2024 itibarıyla da AB'nin en büyük 5. ticaret ortağı konumunu korudu.

ABD Başkanı Donald Trump'ın gümrük tarifesi söylemleri, Avrupa Birliği'nin (AB) ticari güvenlik konusunda Türkiye'yi daha önemli bir ortak haline getirdiğini gösteriyor. AB, ekonomik ve savunma alanlarında yeni iş birlikleri arayışına girerken, Türkiye ile olan ticari ilişkilerini güçlendirme yolunda adımlar attı.

AB'nin 2023'te en büyük 5. ticaret ortağı olan Türkiye, 2024'te de bu konumunu korudu. Eurostat verilerine göre, 2023'te 207,3 milyar euro olan ticaret hacmi, 2024'te 210,8 milyar euroya yükseldi. Türkiye, Çin, Birleşik Krallık ve İsviçre'nin ardından AB'nin en büyük 5. ticaret ortağı oldu.

Son 5 yılda Türkiye ile AB arasındaki ticaret hacmi yüzde 59 arttı. 2020'de 132,6 milyar euro olan ticaret hacmi, 2022'de 198,4 milyar euroya, 2023'te 207,3 milyar euroya ve 2024'te 210,8 milyar euroya ulaştı. Türkiye'nin ticari diplomasi faaliyetleri, Gümrük Birliği güncelleme müzakereleri ve karşılıklı iş birlikleri, bu büyümeyi destekleyen temel faktörler arasında yer aldı.

Bakanlar Yumaklı ve Bolat, Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy ile Görüştü

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı ve Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, Ukrayna temaları kapsamında Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy ile bir araya geldi.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski ile bir araya gelerek ikili ilişkileri ve iş birliği alanlarını görüştü. Bakan Yumaklı, Ukrayna Tarım Politikaları ve Gıda Bakanı Vitaliy Koval ile Türkiye-Ukrayna Tarım Çalışma Grubu 6. Dönem Toplantı tutanağını imzaladıklarını belirterek, tarımsal ticaret hacmini artırmayı hedeflediklerini vurguladı. Türkiye'nin savaş sonrası yeniden inşa sürecine ve kalıcı barışın tesisine katkı sağlamak için çalışmalarını sürdüreceğini ifade etti.

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Zelenski ile yaptıkları görüşmede, Türkiye ve Ukrayna arasındaki ticaret hacminin 10 milyar dolara ulaşması hedefine bağlılıklarını yinelediklerini ve serbest ticaret anlaşmasını yürürlüğe koyma konusundaki kararlılıklarını vurguladıklarını söyledi. Ukrayna'nın yeniden inşa sürecinde Türk müteahhitlerinin bilgi birikimi ve tecrübeleriyle aktif rol almaya hazır olduğunu belirten Bolat, Ukrayna Başbakanı Denis Şmigal ile de ticari ve ekonomik iş birliğini geliştirme konusunda verimli bir görüşme yaptıklarını aktardı.

Fıstık Üretiminde Geçen Yıl En Yüksek Rakama Ulaşıldı

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin önemli tarım ürünlerinden fıstıkta geçen sezon en yüksek üretim miktarına ulaşılarak 383 bin ton ürün elde edildi.

Türkiye'de başta Şanlıurfa ve Gaziantep olmak üzere 22 ilde üretilen fıstık, yüksek ekonomik getirisi nedeniyle üreticiler tarafından tercih ediliyor.

Çerez olarak tüketilen ve Türk mutfağında yaygın kullanılan fıstık, yurt dışında da büyük ilgi görüyor. Yıllara göre üretim miktarı değişse de artan ağaç sayısı üretime olumlu yansıdı. 2024 yılında fıstık üretimi yüzde 117,6 artarak 383 bin tona ulaşarak rekor kırdı.

Türkiye Fıstık Üreticileri Merkez Birlik Başkanı Faruk Akbaş, ülkede 87 milyon 100 bin fıstık ağacı bulunduğunu, bunların 31 milyon 931 bininin Şanlıurfa'da yer aldığını belirtti. 2024'ün "var" yılı olduğunu ifade eden Akbaş, Şanlıurfa'nın tek başına 179 bin ton üretim gerçekleştirdiğini ancak 2025'te üretimin 175-180 bin ton civarında olmasının beklendiğini söyledi.

Türkiye, 2024 yılında 96 ülkeye fıstık ihraç ederek 229,7 milyon dolar gelir elde etti. Akbaş, ihracattaki büyümenin 2025 yılında da devam edeceğini belirtti ve üretimde "var" ve "yok" yılı dalgalanmalarını azaltmak için üreticilere eğitimler verildiğini vurguladı.

Türkiye, Yükselen Doğal Gaz Üretimiyle Avrupa'da Öne Çıkıyor

Türkiye, yerli doğal gaz keşifleri ve üretim artışıyla Avrupa'nın yükselen enerji oyuncularından biri haline geliyor. 2050'ye kadar Avrupa'nın gaz üretiminde düşüş beklenirken, Türkiye'nin Sakarya Gaz Sahası ve Güney Akçakoca Havzası'ndaki projeleriyle üretimini 17 milyar metreküpe çıkarması öngörülüyor. Boru hatları, LNG tesisleri ve güçlü enerji altyapısıyla Türkiye, küresel gaz ticaretinde stratejik bir transit merkezi olma yolunda ilerliyor.

Türkiye, son yıllarda gerçekleştirdiği yerli doğal gaz keşifleri ve üretim artışlarıyla Avrupa'da enerji piyasasında önemli bir oyuncu haline geliyor. Avrupa'da doğal gaz üretiminin 2050'ye kadar ciddi bir düşüş yaşaması beklenirken, Türkiye'nin gaz üretimini artırma ve enerji ithalat maliyetlerini azaltma stratejisi, ülkeyi bölgenin yükselen gaz üreticilerinden biri yapıyor.

Raporda, küresel doğal gaz üretiminde en büyük artışın Orta Doğu bölgesinde yaşanacağı, ardından Avrasya, Afrika, Kuzey Amerika ve Asya Pasifik bölgelerinin geleceği belirtilirken, Avrupa'da ise 119 milyar metreküplük bir üretim düşüşü öngörülüyor. Buna karşılık Türkiye, sahip olduğu kaynaklar ve yürüttüğü projeler sayesinde Avrupa'da gaz üretimini artıran ülkeler arasında yer alıyor

Türkiye'nin 2023 yılında Mozambik ve Tanzanya ile birlikte küresel gaz tedarikine önemli katkı sağlayan ülkeler arasında yer aldığı belirtilirken, Avrupa'daki enerji arz güvenliğine yönelik en önemli aktörlerden

biri olduğu vurgulanıyor. Türkiye'nin yıllık gaz üretimi 2022'de 400 milyon metreküp seviyesindeyken, 2023 yılında Sakarya Gaz Sahası'nın devreye alınmasıyla bu rakam 1,3 milyar metreküpe ulaştı.

Türkiye'nin gaz üretiminde en büyük potansiyele sahip olan Sakarya sahasında üretimin daha da artırılması planlanıyor. Rapora göre, bu on yılın ikinci yarısında gerçekleşmesi beklenen ikinci geliştirme aşamasıyla üretim kapasitesinin 9 milyar metreküpe ulaşacağı belirtiliyor. Türkiye'nin yerli gaz üretiminin 2050 yılına kadar 17 milyar metreküpe çıkması öngörülüyor. Bu artış, Türkiye'nin enerji arz güvenliğini sağlamada kritik bir rol oynamasını sağlarken, aynı zamanda ithalat bağımlılığını azaltacağı da öngörülüyor.

Türkiye, Avrupa'da gaz talebi artan tek ülke konumunda bulunuyor. Raporda, Türkiye'de doğal gaz talebinin güçlü ekonomik büyüme, gaz iletim ve dağıtım ağının genişlemesi ve yeni yerli gaz keşifleri sayesinde yükseldiği belirtiliyor. Doğal gaz talebinin sanayi ve elektrik üretiminde yoğunlaşması beklenirken, bu durumun Türkiye'nin enerji ve sanayi kalkınma stratejisine büyük katkı sağlayacağı ifade ediliyor.

Öte yandan, Türkiye'nin doğal gaz tedarik altyapısı giderek güçleniyor.

Türkiye, enerji altyapısını daha da geliştirmek amacıyla filosuna yeni bir Yüzer Üretim Depolama Platformu ekleyerek denizlerde yürüttüğü arama ve sondaj çalışmalarını ileri bir seviyeye taşımayı hedefliyor. Ülkenin sahip olduğu 4 sondaj ve 2 sismik araştırma gemisi, enerji kaynaklarını daha verimli şekilde kullanmasını sağlıyor. Türkiye, halihazırda 3'ü yeniden gazlaştırma kapasitesine sahip toplam 5 LNG tesisi ile doğal gaz tedarikinde önemli bir konumda bulunuyor.

TİCARETHANE

DUDULLU

MUSİAD

ÜYELERİNE ÖZEL
AYRICALIKLAR

ANADOLU YAKASI'NIN EN BÜYÜK SANAYİ KOMPLEKSİ

İş dünyasının yeni merkezi Ticarethane Dudullu, modern üretim ve ticaret alanlarıyla işinizi büyütüyor! Her ihtiyacınıza uygun birleştirilebilir alanları ile dükkan, depo, işyeri ve imalathane çözümleri sunuyor. Dudullu Organize Sanayi Bölgesi'nin merkezinde, İstanbul Anadolu Yakası'nın en büyük sanayi kompleksi Ticarethane Dudullu'da yerinizi şimdi alın.

TİCARETHANE DUDULLU

DUDULLU OSB

İnşaatımız ve Satışımız Devam Ediyor

TİCARETHANE HADIMKÖY

İnşaatımız ve Satışımız Devam Ediyor

TİCARETHANE BAŞAKŞEHİR

İnşaatımız ve Satışımız Devam Ediyor

TİCARETHANE METKAP

2025
TESLİM

444 25 14
akyapi.com.tr

 AKYAPI

OECD Türkiye'nin Bu Yıl Sonuna İlişkin Büyüme Tahminini Yükseltti

OECD, Türkiye'nin 2024 yılı sonuna ilişkin büyüme tahminini yüzde 2,6'dan yüzde 3,1'e yükseltti.

OECD, "Belirsizlikte Yönlendirme" başlıklı Ekonomik Görünüm Raporu'nda, Türkiye'nin 2024 yılı büyüme tahminini yüzde 2,6'dan yüzde 3,1'e yükseltti ve 2026 için yüzde 3,9 büyüme öngördü. Türkiye'de yıl sonu enflasyonun yüzde 31,4 olacağı, 2026 sonunda ise yüzde 17,1'e gerileyeceği tahmin edildi.

Küresel ekonomik büyüme tahmini yüzde 3,1'e düşürülürken, ABD'nin büyümesinin 2026'da yüzde 1,6'ya yavaşlayacağı, Avro Bölgesi'nin bu yıl yüzde 1, 2026'da yüzde 1,2 büyüyeceği öngörüldü. Çin ekonomisinin ise 2024'te yüzde 4,8, 2026'da yüzde 4,4 büyümesi bekleniyor.

OECD Genel Sekreteri Mathias Cormann, küresel ekonomide büyümenin istikrarlı olduğunu ancak artan ticaret kısıtlamalarının maliyetleri yükseltebileceğini belirterek, kurallara dayalı uluslararası ticaret sisteminin önemine dikkat çekti.

Otomotiv İhracatı Yılın İlk 2 Ayında 5,9 Milyar Dolar Oldu

Türkiye'nin otomotiv üretimi, Şubat ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9 azalarak 218 bin 991 adede geriledi.

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) verilerine göre, Türkiye'nin otomotiv üretimi şubat ayında yüzde 9 azalarak 218 bin 991 adede geriledi. Otomobil üretimi ise yüzde 6 düşüşle 141 bin 486 adet oldu. Traktör üretimi de dahil edildiğinde toplam üretim 224 bin 348 olarak gerçekleşti.

İhracat ve kapasite kullanım oranları geriledi

Ocak-şubat döneminde otomotiv ihracatı yüzde 4 düşerek 158 bin 168 adede geriledi. Aynı dönemde otomobil ihracatı yüzde 7 azalırken, ticari araç ihracatı yüzde 1 arttı. Toplam otomotiv ihracatı 5,9 milyar dolar, avro bazında ise 5,4 milyar avro oldu.

Sektörün kapasite kullanım oranı yüzde 62 seviyesinde gerçekleşirken, otomobil ve hafif ticari araçlarda yüzde 64, kamyon grubunda yüzde 26, otobüs-midibüs grubunda yüzde 56, traktörde ise yüzde 43 kapasite kullanıldı.

Pazarda daralma devam ediyor

Yılın ilk iki ayında otomotiv pazarı yüzde 15 daralarak 164 bin 324 adede geriledi. Otomobil satışları yüzde 10 düşüşle 131 bin 965, ticari araç satışları ise yüzde 31 azalarak sert bir düşüş kaydetti. Ağır ticari araç pazarı yüzde 35, hafif ticari araç pazarı ise yüzde 30 daraldı.

Şubat ayında yerli otomobil satışlarının pazar payı yüzde 33, hafif ticari araçlarda ise yüzde 25 seviyesinde gerçekleşti.

Konut Üretimi Hızlandı: Bina İnşaat Endeksi Tarihi Zirvede

Ocak ayında bina inşaat endeksi rekor seviyeye ulaşırken, sektör temsilcileri talepteki artış ve faiz indirimi beklentilerinin üretimini harekete geçtiğini ifade etti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, inşaat üretim endeksi ocakta yıllık bazda yüzde 15,5 artarak son 9 ayın en yüksek seviyesine ulaştı. Bina üretim endeksi ise 152,1 puanla rekor kırdı. Sektör temsilcileri, konut satışlarındaki artış ve faiz indirimi beklentilerinin üretimi teşvik ettiğini belirtti.

İNDER Başkanı Engin Keçeli, müteahhitlerin yeniden inşaaata başladığını ve konut arzının artacağına dair olumlu sinyaller aldıklarını ifade etti. Gayrimenkul ve İnşaat Platformu'ndan Mustafa Ekiz ise talebin canlılığı ve stokların azalması nedeniyle yeni konut üretiminin zorunlu hale geldiğini vurguladı.

Öte yandan, inşaat maliyetlerindeki yıllık artışın ocakta yüzde 26,61'e gerileyerek son 49 ayın en düşük seviyesine inmesi de üreticileri teşvik eden bir diğer unsur oldu. Uzmanlar, faiz oranlarının düşmeye devam etmesiyle birlikte yılın ikinci yarısında konut satışlarında önemli bir ivme kazanılacağını ve bu durumun sektördeki hareketliliği daha da artıracığını öngörüyor.

1915 Çanakkale Köprüsü Yıllık 25,3 Milyar Lira Tasarruf Sağlıyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, 1915 Çanakkale Köprüsü'nün son üç yılda yaklaşık 7 milyon araca hizmet verdiğini açıkladı. Köprü ve Malkara-Çanakkale Otoyolu sayesinde yıllık 25,3 milyar lira tasarruf sağlandığını belirtti.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, 1915 Çanakkale Köprüsü ve 101 kilometrelik Malkara-Çanakkale Otoyolu'nun, son üç yıldır Çanakkale Boğazı'nda kesintisiz karayolu ulaşımı sağladığını belirtti. 2 bin 23 metrelik orta açıklığıyla dünyanın en uzun orta açıklıklı asma köprüsü olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nün, Türkiye'nin önemli ulaşım projelerinden biri olduğunu vurguladı.

Toplam 4 bin 608 metre uzunluğa sahip köprü'nün, Çanakkale Zaferi'ne ithafen inşa edilen 318 metrelik çelik kuleleri ve 334 metreye ulaşan yüksekliğiyle simgesel bir değer taşıdığını belirten Uraloğlu, projenin ulusal kalkınma hamlesinin kritik bir parçası olduğunu söyledi.

Marmara Otoyol Ringini tamamlayan 1915 Çanakkale Köprüsü sayesinde boğaz geçiş süresi 6 dakikaya indi. Akıllı ulaşım sistemleriyle donatılan köprü ve otoyol, fiber optik iletişim altyapısı, olay algılama kameraları ve acil çağrı sistemleriyle en ileri teknolojiyi barındırıyor.

Son üç yılda 7 milyon araca hizmet veren proje sayesinde yılda 24 milyar lira zamandan, 1,3 milyar lira akaryakıttan olmak üzere toplam 25,3 milyar lira tasarruf sağlandı. Ayrıca karbon salınımı 81 bin ton azaltıldı.

Küresel Ticaret 33 Trilyon Dolara Ulaştı: 2025 için Belirsizlikler Sürüyor

Küresel ticaret, 2024 yılında yüzde 3,7 büyüyerek 33 trilyon dolarlık rekor seviyeye ulaştı. Ticaret artışının yüzde 60'ı hizmet sektöründen gelirken, mal ticareti de büyümeye katkı sağladı. Gelişmekte olan ekonomiler ticaretin lokomotifi olurken, gelişmiş ekonomilerde durgunluk dikkat çekti. 2025'te jeopolitik gerilimler ve korumacı politikalar ticaretin önündeki en büyük riskler olarak öne çıkıyor.

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) tarafından yayımlanan Küresel Ticaret Güncellemesi raporuna göre, 2024 yılında küresel ticaret yüzde 3,7 artarak 33 trilyon dolarlık rekor seviyeye ulaştı. Ancak, rapor 2025 yılına dair belirsizliklerin devam ettiğini vurguluyor. Küresel ticaretin büyümesine en büyük katkısı hizmet sektörü sağlarken, ticaret artışının yüzde 60'ı bu alandan kaynaklandı. Hizmet ticareti yüzde 9 artarak 700 milyar dolarlık bir genişleme sağlarken, mal ticareti ise yüzde 2 artarak 500 milyar dolarlık bir katkı sundu.

Büyüme ve durgunluk farklı bölgelere göre değişiyor

Raporda, tarım-gıda, iletişim teknolojisi ve ulaşım sektörlerinde büyüme yaşanırken, enerji, giyim ve madencilik sektörlerinde yavaşlama görüldüğü belirtiliyor. Avrupa ve Orta Asya hariç çoğu bölgede pozitif büyüme kaydedilirken, yılın ikinci yarısında ticaretin hız kestiği ve özellikle dördüncü çeyrekte mal ticaretinin yüzde 0,5'in altında bir artış gösterdiği ifade ediliyor. Ticaret enflasyonu ise 2024'ün son çeyreğinde istikrar kazandı ve salgın sonrası yüksek enflasyonun kalıcı etkilerinin azaldığı gözlemlendi.

Gelişmekte olan ekonomiler ticaretin lokomotifi oldu

Rapora göre, 2024'te gelişmekte olan ekonomiler, ithalat ve ihracatta gelişmiş ekonomileri geride bıraktı. Yıl boyunca bu ülkelerin ticareti yüzde 4 artarken, dördüncü çeyrekte ise yüzde 2 yükseldi. Çin ve

Hindistan güçlü performans sergilerken, Rusya, Güney Afrika ve Brezilya'da ticaret yılın büyük bölümünde durgun seyretti, ancak yıl sonunda kısmi bir iyileşme yaşandı. Buna karşın, gelişmiş ekonomilerde ticaret durgunlaşırken, ithalat ve ihracatın yıl genelinde yatay seyrettiği, dördüncü çeyrekte ise yüzde 2 azaldığı kaydedildi.

Küresel ticaret dengeleri değişiyor

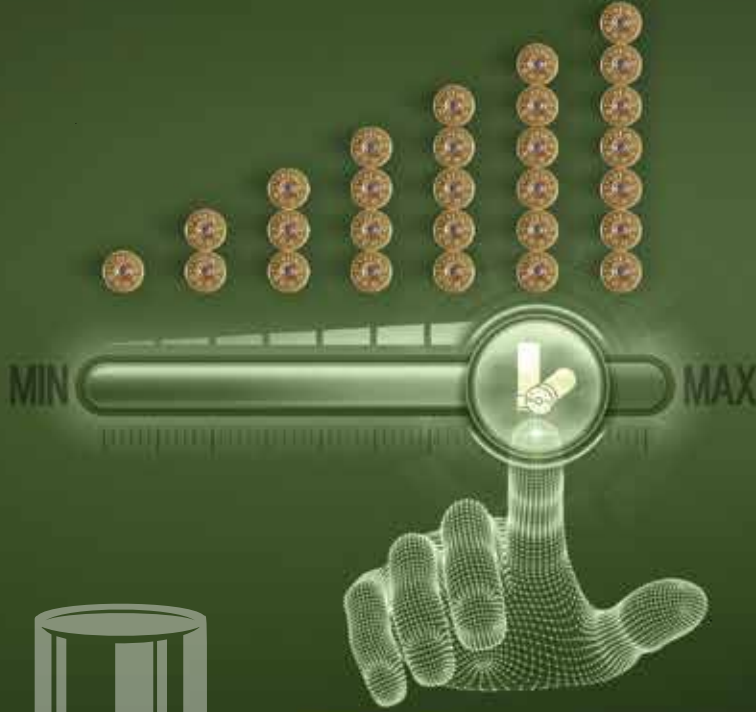
2024 yılında küresel ticaret dengesizlikleri 2022 seviyelerine geri dönerken, ABD'nin Çin ile ticaret açığı 355 milyar dolara, Avrupa Birliği (AB) ile ticaret açığı ise 241 milyar dolara yükseldi. Çin'in güçlü ihracat performansı ile ticaret fazlasının son iki yılın en yüksek seviyesine ulaştığı, AB'nin ise yüksek enerji fiyatları sayesinde önceki yıllardaki ticaret açıklarını kapatarak ticaret fazlası verdiği aktarıldı.

2025: Küresel parçalanmayı önlemek kritik olacak

Raporda, 2025'in başlarında ticaretin istikrarlı seyredeceği ancak artan jeopolitik gerilimler, korumacı politikalar ve ticari anlaşmazlıkların küresel ticareti olumsuz etkileyebileceği uyarısında bulunuldu. Düşen navlun endeksleri, imalat ürünleri, girdiler ve emtia talebinde zayıflığa işaret ederken, bu durum işletmelerin artan belirsizliklere karşı uyum sağlama çabalarını gösteriyor. UNCTAD, 2025 yılı için en büyük zorluğun, uzun vadeli büyümeyi engellemeden politika değişikliklerini yönetmek ve küresel ticaretin parçalanmasını önlemek olacağını vurguladı.

MIN SIZE, MAX CAPACITY

Redefining Firepower!

A first from
Turaç in Türkiye!

- Mini Slug 12 Cal., produced with a 50 mm case, is 15 mm shorter than a regular shell
- 50% more shell capacity
- Uninterrupted firing performance
- 28 grams

sterling.com.tr

[sterlingammunition](#)

[Sterling High Quality Ammunition](#)

[Sterling_Ammo](#)

[SterlingAmmunition](#)

STERLING®
HIGH QUALITY AMMUNITION

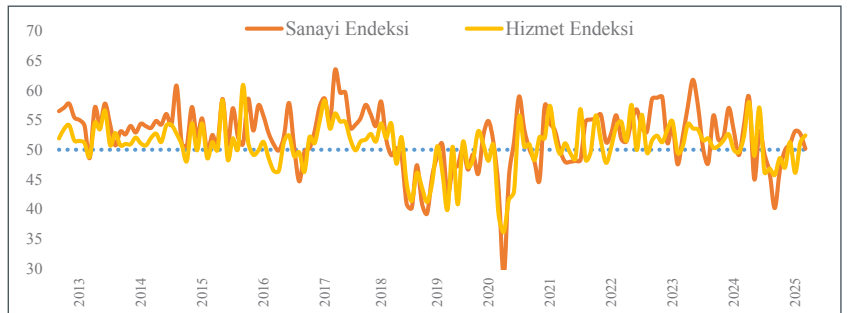
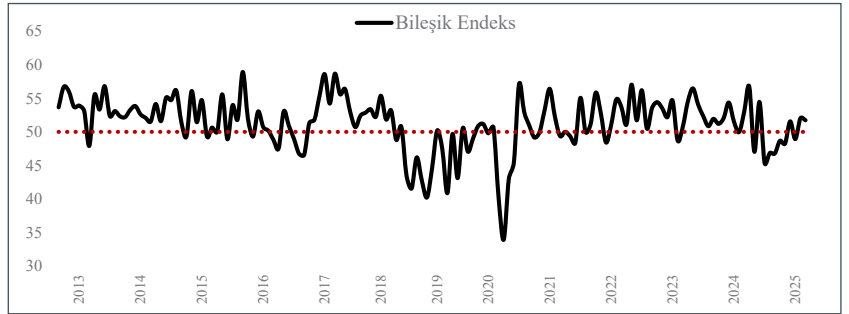

SATINALMA
MÜDÜRLERİ
ENDEKSİ

SAMEKS

Ekonomik Aktivite Hız Kesmiyor, Mart Ayında da Dengeli Seyir

2025 yılı Mart ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 0,3 puan ivme kaybetmesine karşın 51,7 değerinde gerçekleşerek referans değer üzerindeki seyrini sürdürmüştür.

Bu dönemde Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi 1,2 puan artarak 52,4 seviyesinde gerçekleşmiş ve artışını sürdürmüştür. Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi ise 2,5 puanlık ivme kaybına karşın 50,2 seviyesinde gerçekleşerek pozitif eğilimine devam etmiştir.

Mart ayında girdi alımlarının yüksek seviyede devam etmesi, hem hizmet sektöründe hem de sanayi sektöründe gözlenen olumlu seyrin başat faktörü olmuştur.

Böylece 51,7 seviyesinde gerçekleşen mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, ekonomik aktivitede Şubat ayında gözlenen canlılığın Mart ayında da sürdüğüne işaret etmiştir.

Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi, 2025 yılı Mart ayında, bir önceki aya göre 2,5 puan ivme kaybetmesine karşın 50,2 puanla artışını sürdürmüştür. Bu dönemde girdi alımları önceki aya göre 5,8 puan birden artış kaydetmiş ve 60,9 puanla güçlü görünümünü korumuştur. Yeni siparişler alt endeksi ise aylık bazda 3,3 puan azalış kaydetmiş ve 49,2'yle referans değerinin altına gerilemiştir. Girdi alımlarındaki artışa karşın yeni siparişlerin azalması üretimi olumsuz etkilemiş ve üretim alt endeksi 10,2 puan birden azalarak 42,4 seviyesine gerilemiştir.

Bu dönemde nihai mal stoku alt endeksi 7,4 puan artış kaydederek 56,1 seviyesine yükselirken, tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi de 53,3 puanla olumlu görünümünü sürdürmüştür. Yeni siparişler ve üretimin azalmasıyla sektörde emek talebi daralmış ve önceki aya göre 5,8 puan birden azalan istihdam alt endeksi 46,3 seviyesine gerilemiştir.

Bu gelişmeler neticesinde girdi alımlarıyla güçlenen Sanayi Sektörü SAMEKS Endeksi 50,2 seviyesinde gerçekleştirmiş ve endeksteki artış eğilimi üst üste dördüncü aya ulaşmıştır.

Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi, 2025 yılı Mart ayında önceki aya göre 1,2 puan artmış ve 52,4 seviyesine yükselmiştir.

3,8 puan artış kaydederek 64,6 puana yükselen girdi alımları alt endeksi, Mart ayında da referans değer üzerinde seyretmeye devam etmiştir. Önceki aya göre 1,2 puan artarak 51,7 seviyesine yükselen nihai mal stoku alt endeksi ve 3,7 puanlık artışla 54,4 seviyesinde gerçekleşen tedarikçilerin teslimat süresi alt endeksi, Mart ayına ilişkin diğer pozitif gelişmeler olarak dikkat çekmiştir.

Sektöre ilişkin istihdam alt endeksi de 1,0 puanlık artışla 52,4 seviyesine yükselmiş ve bu dönemde sektör genelinde emek talebinin arttığına işaret etmiştir.

Bu gelişmeler neticesinde 1,5 puan azalan iş hacmi alt endeksi 44,5 puanlık seviyesiyle Mart ayında da durgun bir görünüm arz etmiştir.

Böylece önceki ay referans değerinin üzerine yükselen Hizmet Sektörü SAMEKS Endeksi, 2025 yılı Mart ayında da 52,4 puanla ekonomik aktivitenin canlı görünümüne işaret etmiştir.

YORUM

Ocak ayında kaydettiği azalışın ardından Şubat ve Mart aylarını referans değer üzerinde kapatan mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, 2025 yılının ilk çeyreğinde 50,9 puan ortalamasıyla, ekonomik büyümenin çeyreklik bazda devam ettiğine işaret etmektedir.

Son 3 aylık seyri pozitif bir grafik takip etmesine karşın, sanayi sektörünün Mart ayında özellikle yeni siparişler ve üretim tarafında olumsuz sinyaller verdiği görülürken, hizmet sektöründe ise iş hacmi beklentilerin altında kalmıştır.

Markanızın Kilidini Açan Anahtar: Etkili İletişim

İletişimde tutarlılık da çok kritik bir noktadır. Markanızın misyonu, vizyonu, değerleri ve mesajlarının her platformda ve her durumda aynı şekilde algılanmasını sağlamak, markanızın tanınırlığını ve güvenilirliğini artırır. Kitleniz, markanızın kimliğini ne olursa olsun tutarlı bir şekilde görmelidir. Bu tutarlılık, markanızın sesiyle, görsel diliyle ve genel mesajıyla güven inşa etmenize yardımcı olur.

İletişim, günümüzün rekabetçi iş dünyasında markaların başarısını derinden etkileyen en önemli faktörlerden biridir. Sadece ürün veya hizmet sunmak yeterli değil; aynı zamanda hedef kitlenizle anlamlı bir bağ kurmak ve markanızı güçlü, tutarlı bir şekilde temsil etmek için doğru iletişim stratejilerine sahip olmanız hayati önem taşır. Yanlış veya yetersiz iletişim, potansiyel müşterilerinizi kaybetmenize, mevcut müşterilerinizle aranızdaki bağı zayıflamasına ve nihayetinde markanızın itibarının zarar görmesine neden olabilir. Bu nedenle, her ölçekteki işletme için etkili bir iletişim stratejisi geliştirmek ve uygulamak, sürdürülebilir büyüme ve başarı için kritik bir adımdır.

Kendi deneyimlerimden yola çıkarak markanız için doğru iletişimi nasıl kurabileceğinize dair daha derinlemesine birkaç öneri paylaşmak istiyorum. Bu öneriler, markanızın sesini net bir şekilde duyurmanıza, hedef kitlenizle kalıcı ilişkiler inşa etmenize ve rekabette öne çıkmanıza yardımcı olacaktır.

İlk olarak, iletişimin temelinde hedef kitlenizi derinlemesine tanımak yatıyor. Kitlenizin demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, konum vb.) kadar psikografik özelliklerini (ilgi alanları, değerleri, yaşam tarzları) anlamak, onlarla etkili bir iletişim kurmanın ilk ve en önemli adımıdır. Onların beklentilerini, ihtiyaçlarını, sorunlarını ve hayallerini anlamak, onlara hitap edecek doğru içerik ve mesajları oluşturmanızı sağlar. Herkesin ilgisini çekecek evrensel bir mesaj bulmak zor olabilir, ancak doğru kanallar aracılığıyla doğru içerik ve kişiselleştirilmiş mesajlarla hedef kitlenizle güçlü bir bağ kurmak mümkündür. Bu yüzden kitlenizin neye değer verdiğini, hangi platformlarda vakit geçirdiğini, hangi tür içeriklere ilgi duyduğunu bilmek, doğru zamanda doğru mesajı iletmek için en önemli faktörlerden biridir. Pazar araştırmaları, anketler, sosyal medya dinlemesi ve müşteri geri bildirimleri gibi yöntemlerle hedef kitleniz hakkında değerli bilgiler edinebilirsiniz.

Bir diğer önemli konu ise dürüstlük ve şeffaflıktır. Şeffaflık, günümüz tüketicisinin en çok değer verdiği unsurlardan biridir ve markanızla ilgili her konuda açık, dürüst ve hesap verebilir olmak gerekir. Hem başarılı

hem de güvenilir bir marka imajı oluşturmanın ve sürdürmenin temel yolu, şeffaf bir iletişimden geçer. Özellikle ürün geliştirme süreçlerinde, fiyatlandırmada, üretim aşamalarında ve müşteri hizmetlerinde şeffaf olmak, tüketicinin markanıza olan güvenini artırır. Özellikle kriz anlarında doğru, zamanında ve açık bilgi vermek, spekülasyonların önüne geçer ve markanızı daha da güçlü kılar. Yanıltıcı bilgilerden kaçınmak, hatalarınızı kabul etmek ve çözüm odaklı yaklaşmak, uzun vadeli müşteri sadakati oluşturmanıza yardımcı olacaktır.

İletişimde tutarlılık da çok kritik bir noktadır. Markanızın misyonu, vizyonu, değerleri ve mesajlarının her platformda (web sitesi, sosyal medya, reklam kampanyaları, müşteri hizmetleri vb.) ve her durumda aynı şekilde algılanmasını sağlamak, markanızın tanınırlığını ve güvenilirliğini artırır. Kitleniz, markanızın kimliğini ne olursa olsun tutarlı bir şekilde görmelidir. Bu tutarlılık, markanızın sesiyle, görsel diliyle ve genel mesajıyla güven inşa etmenize yardımcı olur. Farklı platformlarda farklı mesajlar vermek veya tutarsız bir imaj sergilemek, kafa karışıklığına ve güvensizliğe yol açabilir. Bu nedenle, tüm iletişim çabalarınızda markanızın temel değerlerini ve mesajlarını yansıtan bir tutarlılık sağlamaya özen gösterin.

Kriz anlarında ise doğru bir iletişim stratejisi belirlemek ve uygulamak oldukça önemlidir. Krizleri bir tehdit olarak görmek yerine, markanızın değerlerini ve müşteri odaklı yaklaşımını sergilemek için bir fırsata çevirebilmek için hızlı, şeffaf ve empatik bir yaklaşım sergilemek gerekir. İnsanlar, markaların kriz zamanlarında nasıl davrandığını çok yakından izler. Doğru yönetilen bir kriz, markanıza uzun vadede değer katabilir, müşteri sadakatini artırabilir ve daha güçlü bir marka imajı oluşturabilir. Kriz anlarında sessiz kalmak veya kaçamak cevaplar vermek yerine, durumu ciddiyetle ele almak, özür dilemek (gerekliyse) ve çözüm odaklı adımlar atmak önemlidir.

Sosyal medya ise günümüzde kitlenizle doğrudan, anlık ve interaktif bir şekilde etkileşim kurabileceğiniz en güçlü araçlardan biridir. Bu platformlarda samimi, doğal, tutarlı ve anlamlı bir dil kullanmak, markanızla hedef kitleniz arasında güçlü bir duygusal bağ kurmanıza yardımcı olur. İnsanlar markaları yalnızca bir ürün ya da hizmet sağlayıcısı olarak değil, aynı zamanda değerlerini paylaştıkları, kendilerini anlayan ve onlarla etkileşimde bulunan bir "insan" gibi görmek ister. Bu nedenle sosyal medyada kitlenizle sürekli etkileşimde bulunmak, onların yorumlarına ve sorularına zamanında cevap vermek, geri bildirimlerini dikkate almak ve onlarla samimi bir diyalog kurmak, markanızın daha yakın ve ulaşılabilir hissedilmesini sağlar.

Son olarak, hikaye anlatımını (storytelling) kullanmanın gücüne inanıyorum. Hikaye anlatımı, markanızın değerlerini, misyonunu, vizyonunu ve kimliğini potansiyel müşterilerinizle paylaşmanın en etkili ve akılda kalıcı yollarından biridir. İnsanlar rasyonel bilgilerden ziyade duygusal bağ kurdukları hikayelerle daha kolay özdeşleşir ve bu hikayeleri daha uzun süre hatırlarlar. Bu yüzden markanızın hikayesini anlatırken, sadece ne yaptığınızı değil, neden yaptığınızı, nasıl yaptığınızı, yolculuğunuzu ve değerlerinizi de paylaşın. Güçlü ve otantik bir hikaye, kitlenizin markanızı daha derinden benimsemesine, sadık müşterilere dönüşmesine ve hatta markanızın savunucusu olmasına yardımcı olur.

Sonuç olarak, doğru iletişim sadece bilgi veya mesaj vermek değil, insanlar arasında güven, anlayış ve kalıcı ilişkiler kurmaktır. Markanızın özgün kimliğini doğru, tutarlı ve şeffaf bir şekilde yansıtarak uzun vadede sürdürülebilir başarıyı yakalayabilir ve rekabette öne geçebilirsiniz. İletişimin gücünü doğru ve stratejik bir şekilde kullanmak, markanızı rakiplerinizden bir adım daha ileriye taşıyacaktır. Unutmayın ki etkili iletişim, markanızın en değerli yatırımlarından biridir.

Patent ve Marka Ücret Tarifesinde Değişikliğe Gidildi

Türk Patent ve Marka Kurumunun (TÜRKPATENT) bu yıl uyguladığı ücret tarifesinde düzenleme yapıldı.

Resmi Gazete'de yayımlanan tebliğ değişikliğiyle, 2025 yılı marka ücret tarifesinde güncelleme yapıldı. Buna göre, iki sınıfa kadar marka yenileme ücreti 2.049,67 lira, koruma süresi sona eren markaların yenilenmesi ise 5.235,42 lira olarak belirlendi. Üçüncü sınıf ve sonrası için marka başvurularında ek sınıf ücreti 654,42 lira, marka iptal ücreti ise 23.458,33 lira oldu.

Tebliğ kapsamında, marka iptal talebi emanet tutarı 23.458,33 lira olarak belirlenirken, ilave her bir sınıf için marka yenileme ücreti 500 lira, koruma süresi sona eren markaların üçüncü ve sonraki her bir sınıf için yenileme ücreti ise 875 lira olarak güncellendi. Ayrıca, 35/5'inci grup altındaki 34 emtia sınıfında, üçüncü sınıf ve sonrası için marka başvuru ek sınıf ücreti 300 lira olarak düzenlendi.

Yeni düzenleme kapsamında, marka iptal ücretinin tek seferde tahsil edilmesine ve ücretin kurum ücreti ile emanet hesabında tutulacak tutar olmak üzere iki kalemden hesaplanmasına karar verildi.

OECD, Almanya'nın 2025 Büyüme Tahminini Neredeyse Yarı Yarıya Düşürdü

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Almanya'nın 2024 yılı için büyüme tahminini yüzde 0,7'den yüzde 0,4'e revize etti.

OECD, "Belirsizlikte Yönlendirme" başlıklı Ekonomik Görünüm Raporu'nda, 2024 küresel büyüme tahminini yüzde 3,1'e düşürdü. Almanya için büyüme beklentisi ise yüzde 0,7'den yüzde 0,4'e revize edilerek neredeyse yarıya indirildi.

Alman ekonomisinin, ticaret gerilimleri ve imalat sektöründeki zayıflık nedeniyle zorlandığı belirtilirken, G20 ülkeleri içinde sadece Meksika'nın Almanya'dan daha düşük büyüme göstereceği ifade edildi. Ülkenin 2026 büyüme tahmini de yüzde 1,2'den yüzde 1,1'e çekildi.

Öte yandan, Almanya'da hükümeti kurma sürecinde olan koalisyonun savunma ve yatırım paketinin 2026 itibarıyla ekonomiye olumlu katkı sağlayabileceği ancak bu yıl etkilerinin sınırlı kalacağı vurgulandı. Bundesbank raporuna göre ise Almanya ekonomisi durgunluk içinde sıkışmış durumda ve yapısal sorunlar büyümeyi baskılamaya devam ediyor.

RULO ASİTLEME TESİSİMİZ DEVREYE GİRMİŞTİR

- **KALINLIK**
1,5 - 10mm
- **GENİŞLİK**
700 - 1.600mm
- **AĞIRLIK**
7 - 30 ton

KALİTE

DD11'den - S700* MC'ye kadar

*S500 - S600 - S700 grubu kalınlık opsiyonlu

ÇINAR ÇELİK

Satış ve Pazarlama

Ayazlı Mahallesi
Ereğli Cad. No:178
Akçakoca/Düzce
T:0(380) 525 02 67
F:0(380) 618 80 00

Çınar Çelik

Organize Sanayi Bölgesi
Çınar Caddesi
Kdz. Ereğli/Zonguldak
T:0(372) 334 36 90
F:0(372) 334 36 99

Çınar Lojistik

Bozkuş İşhanı
No: 18 / C
Kdz. Ereğli/Zonguldak
T:0(372) 316 46 20
F:0(372) 316 89 73

Yapay Zekâ Entegrasyonu ile Kullanıcı Dostu Programlar

“Yapay zekâ, chatbot ve sesli asistanlar gibi teknolojilerle de UX/UI tasarımını farklı bir boyuta taşır. Bu araçlar, kullanıcılarla çevrim içi etkileşimleri kolaylaştırarak sorularını yanıtlar ve anında çözüm sunar. Özellikle e-ticaret ve hizmet sektöründe, bu sistemler kullanıcı deneyimini yüksek ölçüde geliştirir”

Günümüz teknolojisi, yapay zekâ (YZ) entegrasyonu sayesinde kullanıcı deneyimini daha kolay, daha hızlı ve daha etkili hale getirmektedir. Kullanıcı dostu programlar, teknolojiyi herkes için erişilebilir kılarken karmaşık iş akışlarını basitleştirerek hem bireysel hem de iş dünyası için çözümler sunar. Yapay zekânın bu alandaki etkisi, hem kullanıcı deneyimini zenginleştiren özellikler hem de çeşitli alanlardaki uygulamalarıyla dikkat çekmektedir.

YZ, programları kullanıcıların önceliklerine ve davranışlarına uyarlayarak daha kişiselleştirilmiş bir deneyim sunar. Akıllı algoritmalar sayesinde kullanıcı alışkanlıkları analiz edilerek bireyselleştirilmiş öneriler oluşturulur. Bu, tasarım platformlarından e-ticaret sitelerine kadar geniş bir yelpazede uygulanabilir. Örneğin, YZ entegreli bir tasarım yazılımı, kullanıcının daha önce seçtiği renk paletlerine ve tasarım stillerine göre öneriler sunabilir.

Aynı zamanda, yapay zekânın otomasyon özellikleri, kullanıcıların zaman kazanmalarına olanak tanır. Sürekli tekrar eden işlerin otomatikleştirilmesi, bireylerin ya da ekiplerin yaratıcılığa daha fazla odaklanmalarını sağlar. Bir muhasebe yazılımının fatura işlemlerini otomatikleştirmesi ya da bir proje yönetim aracının ekip koordinasyonunu optimize etmesi, YZ entegrasyonunun etkileyici örneklerindendir.

YZ'nin sunduğu bir diğer önemli avantaj, erişilebilirlik ve sadeliktir. Geleneksel olarak teknik bilgi gerektiren

karmaşık sistemler, YZ desteğiyle daha geniş kitlelere hitap edecek şekilde basitleştirilebilir. Sesli komutlarla çalışan uygulamalar ya da basit arayüzlerle tasarlanmış yazılımlar, teknolojiyi farklı bilgi seviyesindeki kullanıcılar için kolaylaştırır. Bu özellik, dijital dünya ile bireyler arasındaki mesafeyi azaltır.

Kullanıcı geri bildirimlerinin hızla toplanıp analiz edilmesi, YZ tabanlı sistemlerin en önemli katkılarından biridir. Yazılımların gerçek zamanlı olarak iyileştirilmesine olanak tanıyan bu sistemler, hataları hızlıca tespit eder ve çözümler sunar.

Bu da kullanıcı deneyimini üst seviyeye çıkararak hem bireysel hem de kurumsal kullanıcılar için çok daha verimli bir ortam sağlar. YZ entegrasyonunun uygulama alanları da giderek genişlemektedir. Eğitim, sağlık, finans ve e-ticaret gibi farklı sektörlerde yenilikçi çözümler sunulması, bu teknolojinin potansiyelini göstermektedir. Örneğin, e-ticaret platformları yapay zekâ destekli chatbot'larla müşteri hizmetlerini geliştirirken, sağlık sektörü hastaların özelleştirilmiş tedavi planlarına erişmesini sağlayan sistemlerle öne çıkıyor.

Sonuç olarak, yapay zekânın kullanıcı dostu programlara entegrasyonu, teknolojiyi sadece daha kullanışlı hale getirmekle kalmayıp aynı zamanda yeni ufuklar açmaktadır. Bireylerin ve kurumların bu teknolojilerden etkin bir şekilde yararlanması, rekabet avantajı sağlamanın yanı sıra yaşam kalitesini artırmaktadır. Gelecekte, yapay zekânın çok daha fazla sektörde ve daha yaratıcı alanlarda kendini göstermesi beklenmektedir.

UX/UI önemi ve yapay zekâ etkisi

Kullanıcı Deneyimi (UX) ve Kullanıcı Arayüzü (UI) tasarımı, dijital platformlarda başarıyı belirleyen en önemli unsurların başında gelir. Bu alanlar, bir ürünün kullanılabilirliğini, çekiciliğini ve kullanıcıların genel deneyimini önemli ölçüde etkiler. Bir platformun çekiciliği, karmaşık teknolojileri dahi kolay ve erişilebilir kılması ile ölçülür. Ancak UX/UI tasarımı daha etkili ve kişiselleştirilebilir hale getiren en önemli yeniliklerden biri yapay zekâdır.

Yapay zekâ, dijital platformların gelişiminde çok yönlü bir rol oynamaktadır. Öncelikle, yapay zekâ destekli veri analizi sistemleri, kullanıcıların davranışlarını ve tercihlerini analiz ederek, bireyselleştirilmiş deneyimler sunar. Bu analizler, platformun tasarımında kullanılan renklerden, navigasyon önerilerine kadar geniş bir alanda şekillendirici bir etkiye sahiptir. Kullanıcının daha önce seçtiği içeriklere dayalı olarak, bir tasarım uygulaması önerilerde bulunabilir ya da bir alışveriş platformu spesifik ürün önerileri sunabilir.

Otomasyon, yapay zekânın UX/UI tasarımına getirdiği bir diğer önemli yeniliktir. Tasarımcıların özellikle

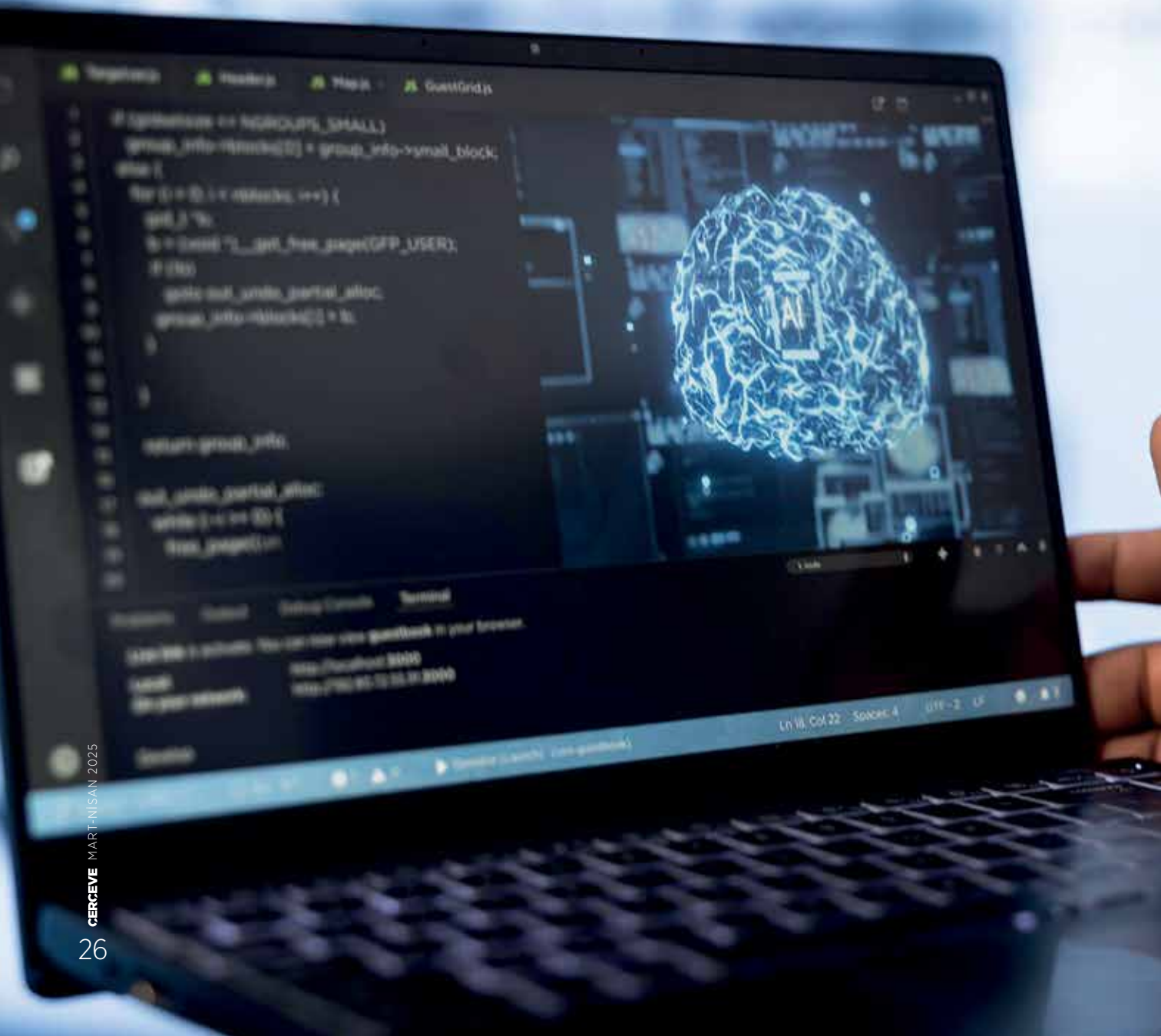
Soner Dilek
Dijibiz Kurucusu

vakit alan detaylarla ilgilenmek yerine yaratıcılık odaklı çalışmalara yönelmesini sağlar. Yapay zekâ tabanlı yazılımlar, bir platformun çoklu versiyonlarını oluşturabilir, en uygun tasarım kararlarını önerir ve bu süreçte geri bildirimler sağlar. Örneğin, bir uygulamanın renk uyumu ya da buton yerleşimleri gibi ayrıntıları, otomasyon sayesinde optimize edilebilir.

**YZ entegrasyonunun
uygulama alanları da
giderek genişlemektedir.
Eğitim, sağlık, finans ve
e-ticaret gibi farklı sektörlerde
yenilikçi çözümler sunulması,
bu teknolojinin potansiyelini
göstermektedir.**

Örneğin,
e-ticaret platformları yapay zekâ destekli chatbot’larla müşteri hizmetlerini geliştirirken, sağlık sektörü hastaların özelleştirilmiş tedavi planlarına erişmesini sağlayan sistemlerle öne çıkıyor.

Yapay zekânın bir diğer katkısı, kullanıcı geri bildirimlerini analiz etme yeteneğindedir. Platformdaki etkileşimler gerçek zamanlı olarak izlenir ve hangi alanların iyileştirilmesi gerektiği tespit edilir. Bu süreç, hem daha çok kullanıcıyı memnun etmeye hem de tasarımın daha etkin bir şekilde geliştirilmesine olanak tanır. Geri bildirim mekanizması, özellikle hızla değişen teknoloji dünyasında, platformların rekabetçi kalmasını sağlar.

Daha kişiselleşmiş ve kullanım kolaylığına odaklanmış bir deneyim yaratmak isteyen markalar için yapay zekâ, çok önemli bir iş ortağı haline gelmiştir. Bu sistemler, sadece kullanıcı deneyimini değil, aynı zamanda marka sadakatini de artırır. Kullanıcılar, kendilerine hitap eden ve sorunlarını anında çözen bir platformla etkileşimde bulunmayı tercih eder.

Yapay zekâ, chatbot ve sesli asistanlar gibi teknolojilerle de UX/UI tasarımını farklı bir boyuta taşır. Bu araçlar, kullanıcılarla çevrim içi etkileşimleri kolaylaştırarak sorularını yanıtlar ve anında çözüm sunar. Özellikle e-ticaret ve hizmet sektöründe, bu sistemler kullanıcı deneyimini yüksek ölçüde geliştirir. Sesli komutlarla çalışan uygulamalar, teknolojiyi daha erişilebilir hale getirir ve teknik bilgi seviyesi fark etmeksizin her birey için kolaylık sağlar. Yapay zekânın UX/UI tasarımındaki etkisi, yalnızca mevcut sistemleri iyileştirmekle kalmaz; aynı zamanda inovasyon yaratır. Çevrim içi platformların geleceği, bu teknolojilerin sunduğu esneklik ve gelişim olanakları ile yeniden tanımlanmaktadır. Bu nedenle, yapay zekânın sunduğu yenilikleri benimsemek, hem bireysel hem de kurumsal başarı için kaçınılmaz bir adımdır.

Bu yazıyı

Apple
Podcasts

uygulaması

CERÇEVE

Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

MÜSİAD'dan İki Önemli İftar Programı

Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), 2025 yılı Ramazan ayında yurt içinde ve yurt dışında önemli iftar programlarına ev sahipliği yaptı. İstanbul'daki geleneksel iftar programı ile Brüksel'de gerçekleştirilen Avrupa Bölgesi İftar Programı, siyaset, iş dünyası ve diplomasi çevrelerinden yoğun ilgi gördü. Her iki program da MÜSİAD'ın iş dünyasındaki etkin rolünü ve uluslararası iş birliklerini pekiştiren önemli buluşmalar oldu.

MÜSİAD Genel Merkezi'nde Geleneksel İftar

8 Mart 2025 tarihinde MÜSİAD Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen Geleneksel MÜSİAD İftar Programı, Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat ve MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı'nın yanı sıra 1000'i aşkın MÜSİAD üyesi ve şube başkanlarının katılımıyla gerçekleşti. Büyük bir katılımı ile düzenlenen iftar programında iş dünyasının gelişimi, Türkiye ekonomisi ve küresel ticaret konuları ele alındı.

Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, konuşmasında Türkiye Yüzyılı'nın Ticaret Yüzyılı olması için yapılan çalışmaların hız kesmeden devam ettiğini vurgulayarak, "Üretimi, yatırımı, istihdamı ve ihracatı merkeze alan ekonomi politikalarımız ile iş dünyamızı desteklemeye devam ediyoruz" dedi.

Bakan Bolat, özellikle Uzak Ülkeler Stratejisi ile Türkiye'nin küresel ticaret ağındaki yerini güçlendirmek için çalışmaların sürdüğünü ifade etti.

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ise Türkiye'nin ekonomik ve siyasi istikrarını koruyarak bölgesinde güvenli bir liman olmaya devam ettiğini belirtti. Son 21 yılda gerçekleştirilen büyük ekonomik hamlelerin Türkiye'yi daha da güçlendirdiğini vurgulayan Asmalı, "Terörsüz Türkiye, güçlü bir ekonomi demektir" diyerek, güvenlik ve ekonomik kalkınma arasındaki ilişkiye dikkat çekti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde sürdürülen bu sürecin, ülke refahı açısından büyük önem taşıdığını söyledi.

Brüksel'de Avrupa Bölgesi İftar Programı

18 Mart 2025'te Belçika'nın başkenti Brüksel'de MÜSİAD Belçika Şubesi ev sahipliğinde Avrupa Bölgesi İftar Programı düzenlendi. Programa Türkiye'nin Avrupa Birliği (AB) Daimi Temsilcisi Büyükelçi Faruk Kaymakcı, Brüksel Başkent Bölge Başbakanı Rudi Vervoort, Brüksel Büyükelçiliği Geçici Maslahatgüzarı Mehmet Özgür Çakar, Brüksel Başkonsolosu Onur Sevim ve çok sayıda Belçikalı siyasetçi, Avrupa Parlamentosu üyesi ve iş insanı katıldı.

Büyükelçi Faruk Kaymakcı konuşmasında, Türkiye-AB Gümrük Birliği'nin güncellenmesi gerektiğini vurgulayarak, Türkiye'nin Avrupa'nın önemli bir ekonomik ortağı olduğunu belirtti. Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin ticaret hacmini artıracığını ve Avrupa'nın ekonomik istikrarına katkı sağlayacağını ifade eden Kaymakcı, vize kolaylığı konusunun da iş insanları açısından kritik öneme sahip olduğunu belirtti.

MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı'da Türkiye'nin üretim gücü, lojistik avantajları ve genç iş gücü ile Avrupa'nın stratejik ortağı konumunda bulunduğunu ifade etti. Türkiye ve Avrupa arasındaki ticaret hacminin son beş yılda yüzde 60 arttığını vurgulayan Asmalı, Avrupa ile daha güçlü iş birlikleri kurmanın küresel rekabet gücünü artıracağını söyledi.

ABD ve Çin arasındaki ekonomik gerilimler ve enerji krizleri göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'nin Avrupa için önemli bir ticaret ve tedarik zinciri merkezi olduğunu belirtti.

İş Dünyasına Yönelik Stratejik Mesajlar

Her iki iftar programı da, Türkiye'nin iş dünyasındaki etkinliğini ve küresel ticaret sahnesindeki yükselişini vurgulayan önemli etkinlikler oldu. İstanbul'da gerçekleşen programda Türkiye'nin ekonomik büyümesi ve ticaret politikaları öne çıkarken, Brüksel'deki etkinlikte Türkiye-AB ticari ilişkilerinin geleceği ele alındı. MÜSİAD, hem Türkiye'de hem de uluslararası arenada iş dünyasının güçlenmesi ve daha fazla yatırım çekilmesi için çalışmalarını sürdüreceğini bir kez daha vurguladı.

“İnşa ettiğimiz sadece projeler değil, aynı zamanda gönüller”

Çerçeve'den Hayata Bak serimizin bu bölümünde, MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Asmalı ile ilham verici bir sohbet gerçekleştirdik. Tevazu, sadakat ve gayretle örülmüş hayat hikâyesinden; yokluk içinden gelen bir azmin nasıl aksiyon dolu bir yolculuğa dönüştüğüne; iş hayatında dürüstlüğün ve inancın öneminden, gençlere yönelik samimi tavsiyelere kadar pek çok başlıkta derin bir sohbet yaptık.

Başkan Asmalı'nın hem iş dünyasına hem de sivil topluma dair vizyonunu, MÜSİAD çatısı altında gerçekleştirdiği projelerle birlikte dinledik. Samimiyetle yapılan her işin bereketini, kardeşlikle büyüyen bir kurumu ve “emanet” bilinciyle yürütülen bir liderliği daha yakından tanımak için bu özel söyleşinin videolu halini MÜSİAD TV YouTube kanalında izleyebilirsiniz.

Başkanım, röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederiz. Size ilk sorumuz MÜSİAD Genel Başkanlığı döneminizde sizi en çok heyecanlandıran, gururlandıran projeniz neydi?

MÜSİAD Başkanlığımız döneminde bizi en çok heyecanlandıran projelerden biri, mevcut arsa üzerinde geliştirdiğimiz büyük çaplı çalışmaydı. Bu proje kapsamında, MÜSİAD'ın kira ödeyerek tahsis edilen yerinin satın alma sürecini başlattık ve çok şükür, hiçbir kamu hakkına girmeden, hatta değerinin üzerinde bir bedel ödeyerek mülkü kuruma kazandırdık. Hemen ardından, üyelerimizin de iştirak ettiği, alt katlarında MÜSİAD'a ait dükkanların yer aldığı ve kuruma düzenli gelir sağlayacak bir yapı projesini hayata geçirdik.

Tabii MÜSİAD'da birçok projeyi hedefledik. Özellikle MÜSİAD üyeleri arasında sermaye noktasında mali açıdan çok daha iyi yerlere gelmesi gerektiğine hep inandım ve bu noktada eksik kaldığımızı düşündüm. Bu güçlü potansiyeli ve sermaye yapısını bir araya getirecek projelere özellikle son iki yılımızda yoğunlaştık. Müşteri atölyelerini ortak bir zeminde buluşturmaya hedefleyerek, bu doğrultuda girişim sermayesi yatırım fonunu kurduk. Fakat insanımız fondan ziyade bir proje görmek istiyor. Bu noktada da şu an üzerinde çalıştığımız ve belli bir aşamaya getirdiğimiz büyük bir lojistik ve endüstriyel sanayi bölgesi projemiz var. Hep şu düşünceyle hareket ettim: Genç MÜSİAD ile birlikte toplamda 14.000 üyemiz var. Genç üyeleri çıkardığımızda yaklaşık 9.000-9.500 iş insanımız kalıyor. Bunun yaklaşık 2.000'inin belirli bir sermaye gücüne sahip olduğunu varsayarsak, her biri 50.000 dolar sermaye koysa, toplamda 100 milyon dolarlık bir kaynak oluşturmak mümkün. Bu kaynakla da Türkiye'ye özgü, ulusal çapta ses getirecek büyük bir marka ya da teknolojik yatırım hayata geçirilebilir. Bu doğrultuda biz süreci başlattık, inşallah bizden sonraki başkanımız da bu çalışmayı sürdürecektir. MÜSİAD'da ticari, ekonomik ve maddi projelerin yanı sıra sosyal çalışmalara da büyük önem verdik. Bu doğrultuda, Kasım 2022'de İdlib'de açtığımız MÜSİAD

İdlib Köyü, bizim için çok anlamlı bir projeydi. O dönemde son derece zor koşullarda yaşayan Suriyeli kardeşlerimizin barınması için hayata geçirdiğimiz bu proje kapsamında, 600 adet iki odalı briket ev inşa ettik. Şu anda yaklaşık 5.000 yetim ve savaş mağduru insanın yaşadığı bu kamp aktif şekilde hizmet veriyor ve bizim için büyük bir değer taşıyor.

Gazze'ye ulaştırdığımız yardımları da son derece önemsiyoruz. Genel olarak sosyal yardım faaliyetleri, başkanlık dönemimizde büyük önem verdiğimiz alanların başında geldi. Özellikle deprem bölgesinde gerçekleştirdiğimiz çalışmalar gerçekten çok kapsamlıydı. 4.000'in üzerinde tır ile gıda kolisi gönderdik, aşıevleri, hastaneler ve okullar açtık; Elbistan'da büyük bir çadır kent ve sonrasında bir konteyner kent kurduk. Depremi ikinci yıl dönümünde ise bir sağlık ocağını hizmete açtık. Ayrıca, Karz-ı Hasen Sandığı uygulamamızla o bölgeye faizsiz ve insani temelli ciddi bir sermaye aktarımı gerçekleştirdik. Tüm bu projeler, dönemimizde en çok anlam yüklediğimiz ve beni en çok heyecanlandıran çalışmalar arasında yer aldı.

Başkanlık döneminizde sizi en çok zorlayan neydi? Kriz ya da bir problem olabilir. Bu problemi aynı zamanda nasıl aştınız?

Türkiye sürekli çok değişken ve gündemlerin çok hızlı değiştiği bir ülke göreve başladığımızda ekonomik anlamda zorlu bir dönem yaşıyorduk. Kur korumalı sistemin devrede olduğu, döviz kurunun hızla yükseldiği bir süreçti. Açıkçası, o dönemde nasıl bir yol izleyeceğimizi netleştirmekte zorlandığımız zamanlar oldu. Çok şükür o dönemler atlattı. O dönemlerden sonra bir seçim sürecine girildi, bir seçim ekonomisi izlendi. Zaten ben başkanlığı Eylül 2021'de devraldım. Normalde Nisan ya da Mayıs'ta Genel Kurulu yapmamız lazım. Göreve, pandeminin etkilerinin hafiflemeye başladığı ancak hâlâ hissedildiği bir dönemde geldik. Zaten sıkışık olan ekonomi, toparlanma sürecine girecekken bu kez Rusya-Ukrayna Savaşı patlak verdi. Hemen ardından, milletçe hepimizi yasa boğan 6 Şubat Depremi yaşandı. Bu deprem, Türkiye'yi derinden sarsan, 11 ilimizi doğrudan etkileyen ve çok sayıda vatandaşımızın hayatını kaybetmesine neden olan Asrın Felaketi oldu. O dönemde biz bütün işlerimizi, bütün faaliyetlerimizi askıya aldık. Oradaki çalışmalarımıza yoğunlaştık. Derken dediğim gibi seçim sürecine girdik. Dolayısıyla çok şükür bu dönemde bir ve beraber bir şekilde bütün bu işlerin üstesinden geldik.

Geliştirdiğimiz projelerle kendimize ciddi bir kaynak sağladık. Şunu da ifade edeyim. MÜSİAD'ın 100 milyon TL gibi yıllık faaliyet bütçesi var. Ama MÜSİAD'ın yaptığı çalışmalar 1 milyarın üstünde bir bütçeyle yönetiliyor. Dolayısıyla çok fedakar bir kurumuz bu manada. Birçok arkadaşımız kendi cebinden otelini, uçak masrafını, seyahat masraflarını karşılayarak faaliyetlere katılıyorlar. Aslında çok büyük bir değer üretiyoruz ama çok kısıtlı bütçelerle. Çok şükür bugünlere geldik.

Burada mesela çok yeni bir şey söyleyeyim. Geçtiğimiz günlerde Konya Seydişehir'de iftar programındaydım. Ardından iki buçuk saatlik bir kara yolculuğuyla Antalya'ya geçtim. Gece saat 1'e doğru, MÜSİAD Antalya Şubemizden 8 Yönetim Kurulu Üyesi, beni havalimanında karşılamak için gelmişti. Üstelik o gece Kadir Gecesi'ydi. İnsanlar sırf bizi görmek, bir selam vermek için uykularından kalkıp oraya geldiler. Bu, tarif edilmesi güç ve çok kıymetli bir duygu. Burada vurgulamak istediğim, şahsıma değil; MÜSİAD Genel Başkanlığı makamına duyulan derin saygı ve hürmettir. Bu bağlılık ve vefa bizim için gerçekten çok kıymetli.

Ben bu gücü, değeri hissediyorum. Avustralya'ya gittim, Sidney'e gittim, Melbourne şubelerimize gittim. Oradaki soydaşlarımızın, kardeşlerimizin MÜSİAD başkanımız geldi diye bizi bağrına basması, bu noktada bize muhabbetlerini sunması, sevgilerini sunması, dualarını iletmesi, bizi inanılmaz motive ediyor.

Bu röportajı

kanalı üzerinden

youtube'da seyredebilirsiniz!

MÜSİAD'da inanılmaz bir kardeşlik ruhu var. Ben bunu hep hissediyorum. Allah razı olsun kurucularımızdan, böyle bereketli bir kurum bize bıraktılar. Bu bereket içersinde de evet, çok koşturuyoruz. Bazı günler kurumda 13-14 saat geçirdiğimiz oluyor. Sabah 7'de başlayan toplantılar gece 22-23'e kadar devam ediyor. Tabiri caizse kendi işimizde bu kadar fedakârlıkla çalışmıyoruz. Gerek kendi Genel Kurulumuz gerekse Şubelerimizin Genel Kurulları olsun, yoğun bir tempo içerisindeyiz. İşte şimdi Ramazan ayının sonlarına dayız ve her bir Şubemizin iftar programına iştirak etmeye çalışıyoruz. Son bir haftada hiç eve gitmediğimizi de net şekilde söyleyebilirim. Bunun karşılığında teşkilatlarımızdaki üyelerimizin, kardeşlerimizin o enerjisini ve muhabbetlerini görünce bizim de bütün enerjimiz yerine geliyor. Hiçbir yorgunluk hissetmeden yolumuza devam ediyoruz.

Başkanım, iş adamı olarak şu an bir sivil toplum kuruluşunun başkanıyınız. İş insanları sivil toplumda nasıl bir rol üstlenmeli? Sizce iş insanlarının sosyal sorumluluklarının sınırları ne olmalı?

Bir iş adamı hayatını sadece kendisi için yaşamamalıdır. Az önce de ifade ettiğim gibi, insanların en hayırlısı insanlara faydalı olandır. Dinimiz topluma karışmayı emreder; ibadetlerde bile ömür boyu yalnız başına ibadet etmek yeterli görülmez. Haftada bir gün, Cuma namazı vesilesiyle topluluk içinde yer almak

gerekir. Zaten dinimiz cemaatle namazı teşvik eder. Bu, İslam'ın bireysel değil toplumsal yaşamı öne çıkardığını gösterir. O nedenle insan, tek başına bir hayat süremez; iyiliği emreden, kötülükten sakındıran bir topluluğun parçası olmalıdır.

Allah'ın rahmeti, bu millet üzerinedir. Bu nedenle iyilerle birlikte olmalı, iyilerin oluşturduğu yapılar içinde yer almalıyız. Cenab-ı Hak da "iyilerle beraber olun" buyuruyor. Bizler de birbirinden güç alabilecek, hayra vesile olacak oluşumlar kurmalı ve bunları desteklemeliyiz. Sahip olduklarımızı paylaşmalıyız; çünkü gerçek servet, elde ettiklerimiz değil, paylaştıklarımızdır. Topluma fayda sağlayan bir yapıya sahip olmalı; bunu yaparken de her zaman dürüst, samimi ve beklentisiz olmalıyız. "Bunu yaparsam şu karşılığı alırım" anlayışıyla değil; hasbî, yani sadece Allah rızasını gözeterek hareket etmeliyiz. Sen Allah için yaparsan, O sana fazlasını nasip eder, hiç endişe etme. Bu noktada samimi, düzgün ve güvenilir insanların; esnafın, tüccarın, iş adamlarının bir araya gelmesi, dertlerini konuşması ve güç birliği yapması gerekir. İşte tüm bu anlayışın vücut bulduğu yer, bu birlikteliğin adresi MÜSİAD'dır. MÜSİAD, aynı değerleri paylaşan insanların buluştuğu çok kıymetli bir çatı kurumdur.

Başkanım, şimdi hem MÜSİAD açısından hem de sizin kişisel hayatınız açısından bir soru sormak istiyorum. Henüz gerçekleştiremediğiniz bir hayaliniz var mı? Bundan sonra bu hayal için bir adım atmayı düşünüyor musunuz?

MÜSİAD olarak içinde yer aldığım ve henüz tamamlanmamış hayallerim var. Bunu görev süremi uzatmak adına söylemiyorum; 3 yıl 8 ay boyunca MÜSİAD'a şerefle hizmet ettim. Tüyük gereği pandemiden ötürü süremiz 4 ay uzadı ve 9 Mayıs'ta genel kurulumuzu gerçekleştireceğiz. Bu durumda, MÜSİAD tarihinin en kısa süreyle Genel Başkanlık yapan ismi oluyorum. Ancak bu durum benim için hiçbir rahatsızlık sebebi değil. Özellikle üzerinde önemle durduğum lojistik ve endüstri bölgesi projesi, 1,5 milyar dolarlık yatırım hacmiyle MÜSİAD vizyonuna yakışır bir proje. Üst yapılar tamamlandığında bu rakamın 7,5 ila 8 milyar dolara ulaşması öngörülmüyor. Projenin başlangıcını yaptık, fizibilite çalışmalarını tamamladık. İnşallah bizden sonra görevi devralacak değerli başkanımız bu önemli projeyi kararlılıkla sürdürecektir.

Zaten beraber yürütüyoruz. Şu anki Genel Başkan Yardımcımız Burhan Özdemir kardeşim inşallah gelecek dönem görevi alacak. Zaten onunla yürütüyoruz. Ben de tüzüğümüzde yapılan değişiklikle Yüksek İstişare Heyeti Başkanı olacağım. MÜSİAD'da bulunmaya yine devam edeceğiz.

yeşilhat.

Dünya bizim sorumluluğumuzda; Çevre, hepimizin Yeşil Hattı

Dünyamızın her geçen gün ciddileşen çevre ve iklim sorunlarına karşı etkin bilinçlenme politikalarına ihtiyacı var. 1 Nisan 2022'de Yeşilhat ismiyle Çevre Haberleri Editörlüğümüzü bu bilinçle hayata geçirdik. Bugün, Yeşilhat Editörlüğümüzde yaptığımız haberlerle, özel içeriklerle, paylaştığımız hikâyelerle topluma büyüyen tehdidi anlatmaya devam ediyoruz.

aa.com.tr

[in](#) [X](#) [@](#) [v](#) [f](#) /anadolujansi

TÜRKİYE'NİN GÜÇLÜ BÜÇ KAYNAKLARININ
ÖDÜL ÖRENİ
9 MAYIS 2025

Şu MÜSİAD rozeti, sadece ceketimizin üzerine değil, gönlümüze taktığımız bir rozettir. Dolayısıyla MÜSİAD bizim için, hayat tarzımızın, yaşantımızın, sosyal hayatımızın bir parçası. Çok değerli Ticaret Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat bunu çok güzel ifade eder. “Benim bir biyolojik ailem var, bir de sosyal ailem var, MÜSİAD ailem var”. Hakikaten çok güzel bir aile burası. Ben istiyorum ki bu kadar fedakârca çalışan, bu kadar kardeşlik ruhuyla bir araya gelen bu güzel topluluk mutlaka ekonomide de, ticarette de çok başarılı işler yapsın. Artık bunu yapması lazım. Bugün hükûmeti çokça eleştiren bir sürü iş adamları var. Ama hükûmetin oluşturduğu güven ve istikrar ortamından en çok kazancı yine onlar topladılar. Bunu mutlaka gelecek dönemde değiştirmeliyiz. “Bir ve Beraber” şeklinde artırmalıyız. Bir araya gelerek artırmalıyız. Bunu bir eksiklik ve tamamlayamadığımız iş olarak görüyorum. İnşallah gelecek dönem bunlar gerçekleşir.

Kendi özel hayatımda da iki gerçekleştiremediğim hayalim var. Birini gerçekleştirmek üzereyim. Birini de henüz gerçekleştiremedim. Bu nedir? Sanayici ve iş adamları derneği başkanıyım. İş adamları tarafımız var ama sanayici tarafımız eksikti. İnşallah sanayi koluna giriyoruz. Şirketimizi kurduk. İleri teknoloji, metal işleme noktasında hem savunma sanayini, hem havacılık sektörüne, hem sağlık sektörüne, hem enerji sektörüne hizmet edecek çok ileri bir teknoloji üretim tesisi kuruyoruz. Bununla ilgili makine siparişlerimizi verdik, yerimizi hazırladık. Artık bir de sanayicilik tarafına adım atacağız. Bu bir eksiklikti benim için. İnşaat mühendisi olmam hasebiyle sadece inşaat sektöründe ve buna bağlı turizm sektöründe birkaç hizmet sektöründe faaliyetimiz vardı. Bunu tamamlıyoruz. İnşallah yıl sonuna kadar üretim makinelerimizi kurarak faaliyete geçmiş oluruz.

İkinci bir husus çok iyi bir firmamız var, mühendislik firması. Kendim mühendisim, çocuklarım mühendis, ortağım mühendis, ortağımın çocukları mühendis. Çalışanlarımızın yüzde 70'i mühendis. İşimizi de hamdolsun iyi yapıyoruz. Ama bu tecrübemizi yurt dışına aktarabilmeliydik. AK Yapı İnşaat'ın bir yurt dışı ayağı, yurt dışı işleri olmalıydı. Yapabilirdik de. Burada biraz eksiklerimiz var. Bir Katar maceramız oldu, bir Almanya maceramız oldu. Ama istediğimiz şekliyle gitmedi. Türkiye'de çok yoğun olduğumuz için oraya da emek vermek gerekiyor. İnşallah yeni nesile çocuklarımıza ki onlar iş hayatına atıldılar artık. Onlara en büyük hedef olarak mutlaka bu tecrübeyi yurt dışına taşıyın diyoruz. Bunları inşallah tamamlarız diye düşünüyorum.

Sizi en çok etkileyen, hayatınıza yön veren bir söz veya öğretisi var mı? Ben bütün yaşantımı buna göre şekillendiriyorum dediğiniz bir nokta var mı?

Babamdan aldığım iki önemli öğüt hayatımda derin izler bıraktı. Birincisi babamın “namazını asla terk etme” öğütüydü. Bizim Rabbimizle kurduğumuz en önemli diyalog, en önemli bağ namazımızdır. Bir de “aman oğlum, dürüst ol, harama, helale çok dikkat et” öğütüydü. Günümüzde dürüst olan insan ticari hayata başladığı zaman çok büyük artılarla başlıyor. Çünkü maalesef günümüzde sahtekar insanlar, sözünde durmayan insanlar, güven vermeyen insan tipleri çok fazla. Ben insanların mütevazı olmasını, egodan, kibirden arındırılmış bir şekilde sade yaşamasını çok beğenirim. Biz yokluktan geldik. Ben üniversite yıllarında annemin verdiği böyle çok küçük harçlıklarla devlet üniversitesinde okumuş bir insanım. Sıfırdan geldim, maaşlı çalıştım. 5 sene hiç izin yapmadım. 5 sene boyunca her gün çalıştım. Direksiyon başında yorgunluktan uyuyup kaza yaptığım günler bile oldu. Müthiş bir tempo ile çalıştım. Günümüzde geldiğimiz

durumu hayal bile edemezdik. Bu Allah'ın verdiği bir ikramdır. "Bu benim bilgimle bana verildi" şeklinde bir egoya, kibirlenmeye ve böbürlenmeye hiç gerek yok. Allah dilerse serveti; bir ateşle, bir kıvılcımla, bir yangınla yok eder. Bugün benim bunlarım var diye hiç kimse böbürlenmesin. Yarın ne olacağımız belli değil. Mutlaka Allah'a verdiği nimetler için şükretmeliyiz, teşekkür etmeliyiz. Tabii bütün bunları söylerken çalışmalıyız. En iyisini yapmak zorundayız. Biraz evvel anlattım işte: 4 sene, 5 sene; üstelik evliyen yoğun bir tempoda çalıştım. Bütün bunlara rağmen mücadele ettik. Çalışacağız, çabalayacağız. Gücümüzün, takatımızın son anına kadar mücadele edeceğiz. Ama ben yaptım da bu oldu. Benlik havasına, kibrine, gururuna girmeyeceğiz. Rabbimizin ikramıdır. Allah'a ne kadar şükredersek de azdır diyeceğiz ve Allah'ın bize ikram ettiğini, ihsan ettiğini ihtiyacı olanlara da dağıtacağız. Dediğim gibi paylaşmak, paylaştıkların senindir, paylaşmadığın sana kalmayacaktır. Dolayısıyla sadaka-i carie de onlar önemlidir. Sadeliğe, mütevaziliğe, açık sözlülüğe, dürüstlüğe, samimiyete çok önem veren bir insanım. Böyle de olmak lazım. Bir şey önerirken, bir şey yaparken hata da yapabilirsiniz. İnsanın sonuçta. Hata yapınca da hata yaptım, kusura bakma, özür dilerim demesini de bilmeliyiz.

Başkanım iş ve özel yaşam dengesini kurmakta zorlanmıyor musunuz? Nasıl kuruyorsunuz? Bunun için neler yapıyorsunuz?

Bu soru çok önemli. Bunu her konuşmamda da vurguluyorum. MÜSİAD ve isimiz hayatımızın çok önemli bir parçası. Ama hayatımızın önemli başka parçaları da var. Bunu asla unutmayalım. Nedir? Ailemiz, en önemli parçamız. Çocuklarımız, torunlarımız, evlatlarımız bizim için önemli. Annemiz, babamız, eşimiz, bunlar çok önemli. Dolayısıyla siz eğer bu parçayı ihmal ederseniz, oradan size bir dua değil de beddua gelirse işiniz rast gitmez. Allah rahmet etsin, annem de babam da vefat etti 2017-2018'de. Ben onların duasını hep hissetmişimdir. Bir anne bir baba içten hayır dua ederse o evladın sırtı yere gelmez. Ama bir anne bir baba da içten beddua ederse o evladın iki yakası bir araya gelmez. Dolayısıyla anne babanın duası, eşinin hayır duası, sizi güler yüzle uğurlaması, güler yüzle karşılaması, çocuklarınızın size baba diye sarılması, torunlarınızın sarılması, aile bütünlüğü çok önemli. Bu yıl malum ülkemizde aile yılı olarak adlandırıldı. Ailemiz, bizim için çok önemli bir kale. Bu kaleyi yıktırmamamız lazım. Bu kaleyi yıkmak için çok ciddi hamleler var, ciddi planlar var. Çocuklarımızı sapık akımlara, sapık kollara, sapık insanlara terk edemeyiz. Çocuklarımızla ilgilenmeliyiz. Sosyal hayatımızdan da önce aile yapımız dengeli olmalı. Bunun yanında isimizi dengeli götürmeliyiz.

İşinizi de çok önemsemeniz lazım. İbadet hayatınızı dengeli götürmeniz lazım. Her şeyi bunları yapıyorsunuz da namazı kaçıyorsanız bu olmaz. Biz kul olduğumuzu asla unutmayacağız. "Ben insanları ve cinleri ancak bana ibadet etsinler diye yarattım" diyor Cenab-ı Hakk. Bizim bütün çalışmamız, bütün faaliyetlerimiz Rabbimizin rızasını kazanmak içindir. MÜSİAD'da niye faaliyet yapıyoruz? İnsanlara faydalı olmak insanların en hayırlısı, insanlara faydalı olandır." buyuruyor Efendimiz (s.a.v). Bunu asla unutmayalım.

Öte yandan ben bütün gençlere sunu öğütlüyorum. Arkadaşlar saatlerce toplantı yapın da bir vakit namazı kaçırsanız ne anlamı var diyorum Allah'ın sana farz kıldığı bir ibadeti yapmayıp onun önüne başka şeyler geçiriyorsanız bu doğru değildir. Toplantı saatini de, seyahat saatini de, görüşme saatini de hep namaza göre düzenleyip ona göre yapmak lazım. Dolayısıyla ibadet hayatı, sosyal hayat, iş hayatı, aile hayatın hepsi bir dengede olmalı. Bu çok önemli bir konu.

Başkanım, kitaplarla aranız nasıl bu süreç içerisinde, olsun normal özel yaşantınız içerisinde? Kitap okuyor musunuz? Ne tür kitaplar okuyorsunuz? Veya sizi en çok etkileyen kitap hangisi?

Kitap okuyorum ama en çok Kur'an-ı Kerim okuyorum. Kur'an-ı Kerimi özellikle Arapça okumayı çok seviyorum. Günde en az 5 sayfa okunmasını ben kardeşlerime tavsiye ediyorum. Günde 5 sayfa, 3 ayda 1 hatim, yılda da 4 hatim demektir. İbadetlerde makbul olan, az ama devamlı olandır. Tabii ki yarım cüz, bir cüz okuyanlara da saygı duyuyorum. Ama yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'den asla kopmamak lazım. Günümüzde artık telefonla yüklenebiliyor, uçakta, arabada, her yerde okuyabilirsiniz. Dolayısıyla en başta okunacak kitapların başına Kur'an-ı Kerim'i koyun.

Bunun haricinde açık söyleyeyim çok yoğun bir tempoda olduğumuz için, belki geçmişte de çok alışkanlığımız olmadığı için çok fazla kitap okuyamıyorum. En son okuduğum kitap Mustafa Menteş Hoca'nın Hekaton'la Son Tango'ydu. Aileyi İfsat projesiyle ilgili yazdığı önemli bir kitap. Ben daha çok hatıratları seviyorum. Başarılı insanların biyografilerini seviyorum. Mesela çok etkilendiğim bir kitap: Ahmet Muhtar Büyükcınar hocamızın yazdığı Hayatım İbret Aynası kitabıdır. Kendi ilim yolculuğunda yaptığı mücadeleleri anlatan çok önemli bir hatırat. Onu çok sevmiştim. Bunun yanında Ertuğrul Düzdağ'ın yazdığı Üstat Ali Ülvi Kurucu'nun Hatıraları ki muhteşem bir eser. Bir kez okudum, şimdi bir daha okuyorum. Altını çizerek okuyorum. Özellikle Cumhuriyet döneminin ilk yıllarından günümüze kadar o çekilen çileleri, verilen mücadeleleri çok net anlatmış. Kişisel gelişim kitaplarını da okuyorum ama en çok dediğim gibi biyografi ve yaşanmış hatıralar beni daha çok etkiliyor.

Başkanım, sahip olduğunuz tecrübeler ışığında genç iş insanlarına neler tavsiye edersiniz?

Gençlerimiz çok kıymetli. Biz de gençliği yaşadık. Benim çocuklarım da gençliğini yaşıyor. Gençlerimiz çok tehlikeli bir çağda yaşıyorlar. Bizim zamanımız gibi değil. Özellikle internet ortamı, sosyal medya ve diğer çevreler gençlerimiz için çok büyük bir tehlike oluşturuyor. Gençler mutlaka güvenilir, samimi, düzgün arkadaşlar edinsinler. Ve böyle bir arkadaş çevresi oluştursunlar. Aynı duygu düşünceleri paylaşan, aynı yaşam tarzına sahip gençlerin mutlaka bağlarını güçlendirmesi lazım. Sosyal hayatlarında bir arada olmaları lazım. İş hayatında ortaklıklar kurlmaları lazım. Benim de ortağım var. Kendisi 1987'de stajyer öğrenciyken mescitte tanıştığım bir arkadaşım. O günden bu yana kader birliği yapıyoruz. 27 yıldır aynı şirkette kurucu ortağız. Topkapı Kozlu Mezarlığı'nda bile beşer tane mezar yeri yan yana aldık. Orada beraber yerimiz hazır yani o derece. Sadece dünyada değil ahirette de kardeş olacağımız bir serüvene başladık. Herbir genç kardeşimizin böyle bir can kardeşi, can arkadaşı olmasını tavsiye ederim. Çok önemli çünkü. Hayat zor, yani sizi teselli edecek, zor anınızda, üzüntülü anınızda, sevinçli anınızda sizinle bunları paylaşacak arkadaşlar çok önemli. Bu arkadaşları mutlaka kendilerine yoldaş edinsinler. Alışkanlıkları düzgün, özü sözü düzgün, güvenilir, samimi arkadaşlar çok önemli, yol arkadaşları çok önemli. Zamanı çok iyi kullansınlar gençlerimiz. Zaman çok çabuk geçiyor. Bir bakmış evlendi, çoluk çocuğa karıştı, çocukların meşgalesi, işin meşgalesi. Bir anda 40'lı 50'li yaşlara geliyorsun. Hayat çabuk geçiyor. Dolayısıyla zamanın kıymetini çok iyi bilsinler. Günümüzde çok boşa geçirecek zamanlar oluyor maalesef.

Gençler, zaman yönetimine önem versinler ve kişisel gelişimlerine mutlaka yatırım yapsınlar. Yaptıkları işlerde fark oluşturma arzusu taşınsınlar; çünkü artık sıradan işler ile gelir elde etmek her geçen gün daha da zorlaşıyor. İnovatif düşünmeye, yenilikler peşinde koşmaya ve Ar-Ge çalışmalarına yönelsinler. Dünyayı ve sektörel gelişmeleri takip etsinler; başarılı insanların hayat hikâyelerini, biyografilerini dikkatle okusunlar. Başarısızlıktan korkmasınlar, çünkü her başarısızlık bir tecrübe kazandırır ve önlerinde uzun bir hayat var.

Gençler zaman zaman kendilerini hesaba çekmeli; "Ben ne yapıyorum, bugüne kadar ne başardım?" diye düşünmelidir. Kendilerine zaman ayırmayı ihmal etmemeliler. Boş zamanları en iyi şekilde değerlendirmenin yollarından biri de gerektiğinde "hayır" diyebilmektir. Her teklife evet demek zorunda değilsiniz; hayır diyebilmek, size hem zaman hem de özgürlük kazandırır.

Unutmayın ki bu yaşlarda yapılan fedakârlıklar, ileride karşılaşılabileceğiniz başarısızlıkların önüne geçer. Bugün bedel ödemezseniz, yarın mutlaka bir bedel ödemek zorunda kalırsınız. Dolayısıyla bugün gösterdiğiniz çaba ve sabır, hem eğitim hayatınızda hem de iş hayatınızda daha huzurlu ve başarılı bir geleceğin temelini atar.

Ve en önemlisi: Rabbinizi hiçbir zaman unutmayın. Allah'a teşekkür etmeyi bilin. Sizi yaratan bir Yaraticınız olduğunu ve O'na karşı sorumluluklarınız bulunduğunu da daima hatırlayın.

TCMB Başkanı Karahan: Enflasyon hedefimize ulaşmak için ne gerekiyorsa yapacağız

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Fatih Karahan, enflasyonla mücadelede sıkı para politikalarının kararlılıkla sürdürüleceğini belirterek, “Yıl sonu enflasyon hedefimiz yüzde 24 ve bu hedefe ulaşmak için ne gerekiyorsa yapacağız” dedi. ABD’deki temasları sırasında Anadolu Ajansı’nın New York Ofisi’ni ziyaret eden Karahan, küresel ve yerel ekonomik gelişmelere dair değerlendirmelerde bulundu. Enflasyondaki düşüş sürecinin baz etkilerinden ziyade sıkı para politikasının sonucu olduğunu vurgulayan Karahan, dezenflasyon sürecinin devam etmesi için talep koşullarının belirleyici olduğunu ifade etti.

Sıkı Para Politikası Devam Edecek

Karahan, yılın geri kalanında enflasyondaki düşüşün ana eğilimdeki iyileşme ile destekleneceğini belirtti. Talep koşullarının dezenflasyon sürecini bozmasına izin vermeyeceklerini vurgulayan TCMB Başkanı, politika faizinin belirlenmesinde önceliğin dezenflasyon patikasına uygun sıklığın sağlanması olacağını ifade etti. “Enflasyonda kalıcı düşüş ve fiyat istikrarı sağlanana kadar sıkı para politikası duruşumuzu sürdüreceğiz” diyen Karahan, bireysel kur korumalı mevduat (KKM) hesaplarından Türk lirasına geçişin, dövize geçişe kıyasla daha yüksek olduğunu belirtti.

Hizmet Enflasyonunda Düşüş Eğilimi

Karahan, enflasyon dinamiklerini anlamak açısından alt kalem bazında analiz yapmanın önemine dikkat çekti. Mal enflasyonunun düşük seyrettiğini, ancak hizmet tarafında katılığın devam ettiğini ifade eden TCMB Başkanı Karahan, kira ve eğitim gibi zamana bağlı fiyatlandırmaya duyarlı kalemlerin yıllık enflasyonda yüksek seviyelerde seyrettiğini belirtti. Buna karşılık, parasal sıklığın etkisiyle lokanta ve otel enflasyonunun yüzde 95’ten yüzde 46’ya gerilediğini vurgulayan Karahan, “Bu gelişme, sıkı para politikasının hizmet enflasyonunu düşürmede etkili olduğunu gösteriyor” dedi.

Talep Koşulları ve Cari Açık

Dördüncü çeyrekte talebin güçlü geldiğini ve ilk çeyrekte daha ılımlı bir seyr izlediğini belirten Karahan, tüketici harcamalarının önceki çeyreğe göre dengelenmeye başladığını ifade etti. Kredi büyümesinin dördüncü çeyreğe kıyasla daha ılımlı bir seyr izlediğini aktaran Karahan, perakende satışların ocak ayında gücünü korumasına rağmen taşıt ticareti ve toptan ticaret hacminin gerilediğini belirtti. “İlk çeyreğe ilişkin talep göstergeleri birikmeye devam ettikçe bu görünümü değerlendireceğiz” diyen Karahan, talep koşullarının enflasyon sürecini

bozmasına izin vermeyeceklerini kaydetti. Cari işlemler dengesine ilişkin de açıklamalarda bulunan Karahan, cari açığın 2024 yılı sonunda milli gelire oranla yüzde 0,8 seviyesine gerilediğini, ancak 2025’te küresel ticaretteki belirsizliklerin ve tüketim malları ithalatının cari açık üzerinde baskı oluşturabileceğini dile getirdi. “Buna rağmen, 2025 yılında cari açığın uzun vadeli ortalamaların altında kalmasını bekliyoruz” dedi.

Türk Lirasına Olan İlgisi Artıyor

Türk lirasının reel değerlenmesine yönelik de konuşan Karahan, “Döviz kurlarının seviyesine veya değişimine ilişkin herhangi bir hedefimiz yok. Ancak para politikasındaki kararlı duruşumuz, Türk lirasına olan ilgiyi artırıyor” ifadelerini kullandı. KKM hesaplarındaki çözülmenin devam ettiğini belirten TCMB Başkanı, bireysel KKM hesaplarından Türk lirasına geçişin dövize geçişten daha yüksek olduğunu kaydetti. “Aralık 2024’ten itibaren KKM getirilerini azaltan adımlar attık ve bu süreci hızlandırmayı sürdüreceğiz” dedi.

Yabancı Para Kredilerinde Sıkışma

Son dönemde yabancı para kredilerde büyüme sınırını yüzde 0,5’e indirdiklerini hatırlatan Karahan, bu kararın parasal aktarım mekanizmasını güçlendirmeyi ve finansal istikrarı korumayı amaçladığını belirtti. Yabancı para kredi büyümesinin, finansal sistemde döviz likiditesine olan talebi artırdığını ve mevduat dolarizasyonu riskini yükselttiğini dile getiren Karahan, “Bu gözlemler doğrultusunda kredi büyüme sınırlarını daha da daralttık ve döviz talebinin önüne geçmeyi hedefledik” dedi.

TCMB Başkanı Fatih Karahan, önümüzdeki dönemde de enflasyon hedeflerine ulaşmak için tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edeceklerini vurgularken, “Fiyat istikrarı sağlanana kadar sıkı para politikası duruşumuzu sürdüreceğiz” mesajını yineledi.

Müslüman ülkelerde ramazanda gıdaların neredeyse yarısı israf oluyor

RAMAZAN AYINDA

- Hazırlanan gıdanın yarısı çöpe gidiyor
- Diğer aylara göre %25 daha fazla israf yapılıyor

Gıda israfının en yüksek olduğu ülkeler

- Dünyada her yıl yaklaşık **1 trilyon dolar değerinde gıda kayboluyor** veya israf ediliyor
- Dünyada **yetersiz beslenen insan sayısı 1 milyar**
- Gıda atıklarının toplam miktarı **2 milyar insanı beslemeye yetebilecek büyüklükte**

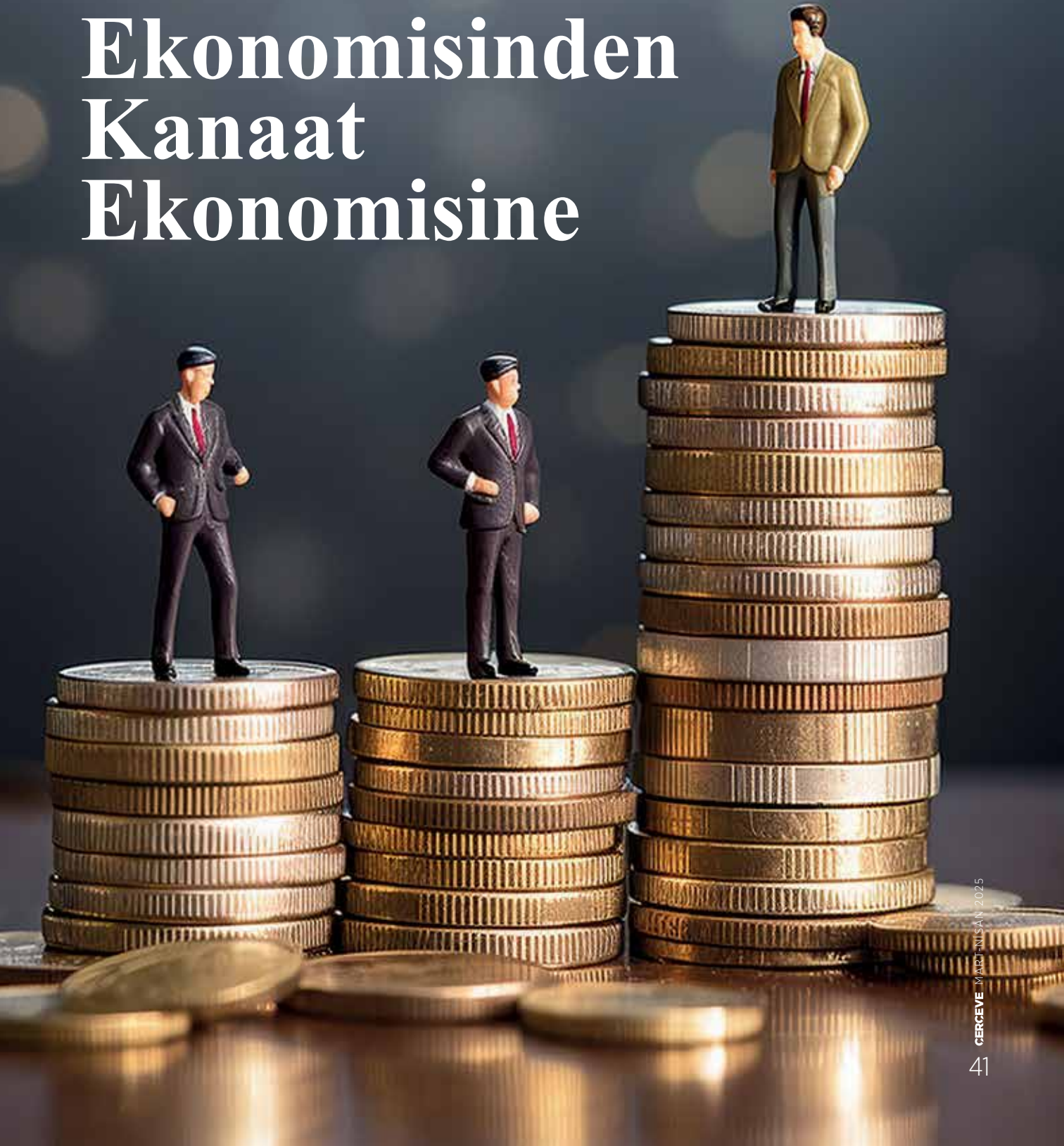
İsraf edilen gıda miktarı, dünyada açlıktan etkilenen insanların günde 1,3 öğün fazladan yiyebileceği yemeğe eşdeğer

KAPAK KONUSU

“Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine adlı bu araştırma, bir paradigma değişiminin sinyallerini vermektedir. Aşırı tüketim merkezli mevcut ekonomik sistemin sürdürülebilirliği giderek daha fazla sorgulanırken, kanaate dayalı, ölçülü ve sorumlu tüketim anlayışı güçlü bir alternatif olarak öne çıkmaktadır.”

Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine

KAPAK KONUSU

MÜSİAD'ın hazırladığı Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine başlıklı bu araştırma raporu, günümüzün derinleşen ekonomik, toplumsal ve çevresel sorunlarını tüketim davranışları perspektifinden ele alan, çarpıcı tespitler ve çözüm önerileri sunan önemli bir çalışmadır. Modern ekonomik yapı, üretimden çok tüketim odaklı bir paradigma üzerine inşa edilmiş; bu paradigma, özellikle son yıllarda artan küresel borçluluk, gelir dağılımı adaletsizliği, iklim değişikliği ve sosyal çöküntüler gibi birçok problemi tetiklemiştir. Rapor, tüketimin bir refah aracı olmaktan çıkıp adeta sistemin tek motor gücüne dönüşmesini sorgularken, tüketim alışkanlıklarımızı, ekonomik değerlerimizi ve toplumsal tercihlerimizi yeniden gözden geçirme çağrısı yapmaktadır.

Kanaat kavramı, tarih boyunca bireysel ve toplumsal davranışları şekillendiren bir erdem olarak değerlendirilmiş; iktisat literatüründe ise çoğunlukla 'tasarruf' ve 'ölçülülük' başlıkları altında dolaylı olarak yer almıştır. MÜSİAD'ın bu çalışması ise kanaat kavramını doğrudan bir ekonomik modelin merkezine alarak 'kanaat ekonomisi' yaklaşımını sistemli biçimde tartışmaya açmakta ve bu modelin ana ilkelerini tanımlamaktadır. Bu yazı, söz konusu raporun 'Yönetici Özeti' bölümünde yer alan değerlendirmeleri temel alarak, kanaat ekonomisi modelini kavramsal, yapısal ve politik boyutlarıyla ele alan kapsamlı bir inceleme sunmayı amaçlamaktadır.

Raporun gelişme bölümü, tüketim ekonomisinin temel karakteristiklerini analiz ederek başlar. Modern ekonomiler, tüketim yoluyla büyüme hedefini öncelerken; bireyleri sürekli olarak harcamaya yönelten, borçlanmayı teşvik eden ve yaşam standartlarını tüketim miktarı ile ölçen bir zihniyeti beslemektedir. Bu yaklaşım, kısa vadeli ekonomik büyümeler sağlasa da uzun vadede hem makroekonomik dengesizliklere hem de toplumsal yabancılaşmaya neden olmaktadır. Tüketim kültürünün medya, reklam ve dijital mecralar aracılığıyla nasıl manipüle edildiği, bireylerin ihtiyaçtan

çok gösteriş ve statü motivasyonu harcamaya yönlendirildiği raporda detaylıca analiz edilmektedir. Bu bağlamda, yalnızca ekonomik değil, sosyolojik ve psikolojik düzeyde de ciddi bir tüketim bağımlılığı olduğu ve bunun bireyleri içsel tatminsizlik, aidiyet kaybı ve değersizlik duygusuna sürüklediği ifade edilmektedir.

Kanaat ekonomisi modeli, bu sorunlara karşı bir alternatif olarak sunulmaktadır. Temelinde 'ihtiyaç kadar tüketim', 'israfın önlenmesi', 'üretimde fayda ve anlam odaklılık' gibi ilkeleri barındıran bu model, üretim ve tüketim süreçlerinde sadece ekonomik kârı değil, çevresel, etik ve toplumsal değerleri de göz önünde bulundurmaktadır. Böylece kanaat ekonomisi, sadece bir davranış biçimi değil; aynı zamanda bir kalkınma modeli olarak da konumlanmaktadır.

Raporda dikkat çekilen önemli başlıklardan biri de kurumsal düzeydeki kanaat politikalarıdır. Kamu kurumlarının harcamaya politikalarının yeniden yapılandırılması, şirketlerin sürdürülebilirlik odaklı stratejilere yönelmesi ve sosyal sorumluluk bilincinin artırılması, kanaat ekonomisinin temel yapı taşları arasında görülmektedir. Rapor ayrıca bireysel tasarruf oranlarının artırılmasının hem makro istikrarı güçlendireceği hem de yatırımlar için uzun vadeli finansman kaynakları yaratacağına dikkat çekmektedir. Ayrıca raporda, yerli üretimin desteklenmesi, ithalata bağımlılığın azaltılması, çevre dostu teknolojilere yatırım yapılması, kamusal alanlarda enerji verimliliği politikalarının geliştirilmesi gibi çok sayıda yapısal öneriye yer verilmektedir. Tüm bu politikalar, kanaat ekonomisinin yalnızca teorik değil, uygulanabilir bir model olduğunun kanıtı olarak sunulmaktadır.

Kanaat ekonomisi, klasik ekonomi öğretisinin aksine insanı yalnızca 'tüketen' bir varlık olarak görmeyen; onun ahlaki, manevi ve toplumsal boyutlarını da dikkate alan bütüncül bir yaklaşımı temsil eder. Bu nedenle kanaat ekonomisine geçiş, yalnızca ekonomik bir tercih değil; aynı zamanda kültürel, sosyal ve hatta medeniyet düzeyinde bir dönüşüm çağrısıdır.

Raporun Yönetici Özeti'nde öne çıkan başlıklar maddeler halinde aşağıda açıklayıcı şekilde sunulmaktadır:

1. Tüketim Alışkanlıklarının Gözden Geçirilmesi

Aşırı tüketimin ekonomik ve çevresel krizlere yol açtığı, bunun yerine kaynakların etkin kullanımına dayalı bir ekonomik yaklaşım gerektiği vurgulanmaktadır.

2. Tasarruf ve Etkin Kaynak Kullanımının Önemi

Sürdürülebilir kalkınmanın temelinin, bireyler, şirketler ve devlet tarafından tasarruf ve kaynakların etkin kullanılmasına dayandığı belirtilmektedir.

3. Aşırı Tüketimin Sosyal ve Ekonomik Boyutları

Özellikle bireylerin ve hanelerin gıda, elektronik cihazlar ve tekstil ürünleri gibi alanlarda aşırı tüketime yöneldiği, bunun ekonomik ve çevresel sorunlara yol açtığı anlatılmaktadır.

4. Gıda İsrafının Ekonomik ve Çevresel Etkileri

Dünya genelinde üretilen gıdanın önemli bir bölümünün israf edildiği ve bunun ekonomik değerinin yanı sıra çevresel olarak da büyük zararlar verdiği ifade edilmektedir.

5. Sosyal Medya ve Finansallaşmanın Tüketimi Artırması

Sosyal medyanın tüketim eğilimlerini tetiklediği ve finansal araçların tüketimi daha da körüklediği anlatılmaktadır.

6. Müslüman Toplulukların Sorumluluğu ve İsfraf Konusunda İslami Perspektif

İslam'ın, israfı haram kılan net yaklaşımı çerçevesinde, Müslümanların daha sorumlu bir tüketim ve üretim anlayışını benimsemesi gerektiği vurgulanmaktadır.

7. Döngüsel Ekonomi ve Şirketlerin Sorumluluğu

Şirketlerin kaynakları etkin kullanarak ve döngüsel ekonomiye geçerek hem maliyetlerini düşürebileceği hem de çevresel etkilerini azaltabileceği belirtilmektedir.

8. Devletin Ekonomik Rolü ve Kamu Harcamalarının Etkin Kullanımı

Kamu harcamalarında israfın önüne geçilmesi gerektiği, ancak devletin ekonomideki aktif rolünün de devam etmesi gerektiği ifade edilmektedir.

9. Vergi ve Sosyal Harcamaların Denge İçinde Yönetilmesi

Kamunun ekonomik kaynakları etkin kullanarak, gelir dağılımını iyileştirmede etkin rol oynayabileceği belirtilmektedir.

10. Tasarrufu Özendirici ve İsrafı Azaltıcı Politikaların Gerekliliği

Tasarrufları artırmak ve israfı azaltmak amacıyla devlet politikalarının oluşturulmasının, ekonomik istikrar ve sürdürülebilir büyüme açısından kritik olduğu ifade edilmektedir.

Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine adlı bu araştırma, bir paradigma değişiminin sinyallerini vermektedir. Aşırı tüketim merkezli mevcut ekonomik sistemin sürdürülebilirliği giderek daha fazla sorgulanırken, kanaate dayalı, ölçülü ve sorumlu tüketim anlayışı güçlü bir alternatif olarak öne çıkmaktadır. Bu yaklaşım yalnızca bireysel tasarrufu teşvik etmekle kalmayıp, ekonomik büyüme modellerine de daha etik, adil ve sürdürülebilir bir temel kazandırmaktadır.

Kanaat ekonomisi, klasik ekonomi öğretisinin aksine insanı yalnızca 'tüketen' bir varlık olarak görmeyen; onun ahlaki, manevi ve toplumsal boyutlarını da dikkate alan bütüncül bir yaklaşımı temsil eder. Bu nedenle kanaat ekonomisine geçiş, yalnızca ekonomik bir tercih değil; aynı zamanda kültürel, sosyal ve hatta medeniyet düzeyinde bir dönüşüm çağrısıdır. MÜSİAD'ın sunduğu bu model, Türkiye'nin kalkınma politikalarına yeni bir yön kazandırabileceği gibi, küresel düzeyde de örnek oluşturabilecek potansiyele sahiptir.

Cemal ÖZEN

MÜSİAD Gıda, Tarım ve Hayvancılık
Sektör Kurulu Başkanı

Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine Geçiş: Yeni Döneme Uyumun Anahtarları

Eskiden insanlar gelirlerine oranla daha fazla tüketmeye eğilimliydi. Kredi kartı limitlerinin genişlemesi, taksit imkanlarının artması, borçlanma maliyetlerinin düşük olması ve pazarlama stratejilerinin agresifleşmesi, tüketiciyi gereğinden fazla harcamaya yönlendirdi. Ancak günümüzde, özellikle ekonomik belirsizliklerle birlikte, insanlar bütçelerini daha kontrollü yönetmeye, gereksiz harcamaları kısmaya ve yatırımlarını daha sağlam temellere oturtmaya başladı.

MÜSİAD'ın "Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine" başlıklı raporunda da vurgulandığı gibi, bu dönüşüm sadece bireysel tasarruf alışkanlıklarını değil, iş dünyasının stratejilerini de etkiliyor. Kanaat ekonomisi, yatırımları yavaşlatmak veya büyümeyi durdurmak anlamına gelmiyor. Aksine, sürdürülebilir ve sağlam bir ekonomik modelin temelini oluşturuyor.

Artık tüketiciler harcamalarını daha bilinçli yapıyor, işletmeler de sürdürülebilir ve verimli bir iş modeli kurmaya odaklanıyor. Bu değişim, özellikle gıda ve perakende sektörlerinde kendini net bir şekilde hissettiriyor. Çünkü artan maliyetler, lojistik sıkıntıları ve değişen tüketici beklentileri, tüm aktörleri daha temkinli olmaya itiyor.

Kanaat ekonomisi, bireylerin ve işletmelerin gereksiz tüketim yerine ihtiyaçları kadar harcama yaparak kaynaklarını verimli kullanma anlayışıdır. Kısaca, bu ekonomi "az ama öz" prensibine dayanır. Bugün dünyanın karşı karşıya olduğu ekonomik belirsizlikler, enflasyonist baskılar ve tedarik zinciri sorunları, tüketim çılgınlığının yol açtığı israf ve kaynak kıtlığı göz önüne alındığında, kanaat ekonomisi artık bir tercih değil, bir zorunluluk haline geliyor.

MÜSİAD'ın "Tüketim Ekonomisinden Kanaat Ekonomisine" başlıklı raporunda da vurgulandığı gibi, bu dönüşüm sadece bireysel tasarruf alışkanlıklarını değil, iş dünyasının stratejilerini de etkiliyor. Kanaat ekonomisi, yatırımları yavaşlatmak veya büyümeyi durdurmak anlamına gelmiyor. Aksine, sürdürülebilir ve sağlam bir ekonomik modelin temelini oluşturuyor. Bu dönüşüm yalnızca bireyleri değil, işletmeleri de doğrudan etkiliyor. Artık "ne kadar çok satarsam o kadar iyi" mantığı yerine, "nasıl daha verimli ve

Son yıllarda yaşanan ekonomik dalgalanmalar, küresel krizler ve enflasyonist baskılar, tüketim alışkanlıklarımızı kökten değiştirmeye başladı. Eskiden tüketim ekonomisinin itici gücü olan "daha fazla al, daha fazla harca" anlayışı yerini yavaş yavaş "ihtiyacın kadar al, israf etme" anlayışına bırakıyor. İşte bu dönüşüm, "kanaat ekonomisi" dediğimiz yeni bir kavramı hayatımıza sokuyor.

KAPAK KONUSU

sürdürülebilir bir iş modeli oluştururum?" sorusu ön planda. Özellikle gıda perakendesi gibi dar marjlarla çalışan sektörlerde, stok yönetiminden lojistik planlamaya kadar her aşamada israfı minimuma indirmek zorunlu hale geldi. İşletmelerin bu yeni dönemde başarılı olması için dikkat etmesi gereken birkaç temel nokta:

1. Verimli Stok Yönetimi:

Yeni dönemde, stokları optimize etmek ve gerçek talebe göre planlama yapmak kritik bir faktör haline geliyor. Eskisi gibi rafları tıka basa doldurmak yerine, müşteri taleplerine uygun, hızlı dönen ve minimum fire veren ürünleri ön planda tutmak gerekiyor.

2. Tedarik Zinciri Optimizasyonu:

Hem maliyetleri düşürmek hem de tedarik sürelerini kısaltmak için daha planlı ve esnek bir tedarik zinciri modeli oluşturulmalı.

3. Fiyat Politikası ve Karlılık:

Artan fiyat hassasiyeti nedeniyle, tüketiciler her zamankinden daha bilinçli alışveriş yapıyor. Kaliteli ancak uygun fiyatlı ürünler sunmak, sadık müşteri kitlesi oluşturmanın en etkili yollarından biri haline geldi. İşletmelerin fiyat politikalarını kâr odaklı değil, sürekliliği sağlayan bir yaklaşımla belirlemesi gerekiyor.

4. Yerel Üretim ve Alternatif Ürünler:

Küresel tedarik zincirlerinde meydana gelen aksaklıklar, ithalat bağımlısı olan işletmeler için riskler oluşturuyor. Bu nedenle, yerel üreticilerle iş birlikleri geliştirerek hem maliyetleri azaltmak hem de lojistik riskleri minimize etmek önemli bir strateji olarak öne çıkıyor.

Özellikle gıda perakendesi gibi dar marjlarla çalışan sektörlerde, stok yönetiminden lojistik planlamaya kadar her aşamada israfı minimuma indirmek zorunlu hale geldi.

Özetle, tüketim ekonomisinin sonuna yaklaşıyoruz ve kanaat ekonomisi artık ticaretin gerçeği haline geliyor. Hem tüketiciler hem de işletmeler bu değişime ayak uydurmak zorunda. Kaynakları verimli kullanmayı öğrenen, israfı minimize eden ve sürdürülebilir bir iş modeli oluşturanlar bu süreçten güçlenerek çıkacak. Aksi takdirde eski sistemin alışkanlıklarına bağlı kalanlar için işler daha da zorlaşacak. Ekonomi her zaman değişir, ama uyum sağlayanlar her zaman kazanır.

Bu yazıyı

uygulaması

CERÇEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Mete BUYURGAN
Ülker CEO

Verimli Harcama, Sağlam Ekonomi: Tasarruf Kültürünün Önemi

Bu noktada, aşırı tüketimden kaçınmayı ve kaynakları verimli kullanmayı savunan kanaat ekonomisi, az ve öz harcama anlayışıyla sürdürülebilir yaşamı teşvik eden bir yaklaşım olarak öne çıkıyor. Daha az tüketimle daha çok değer üretmek, kanaat ekonomisinin temel prensiplerinden biri. Bu model sadece bütçeleri korumakla kalmayıp israfın önlenmesi, kaynak kullanımının optimize edilmesi gibi konularda da kritik rol oynuyor.

Özellikle işletmeler açısından bakıldığında, kanaat ekonomisi uzun vadede sürdürülebilir büyüme ve rekabet avantajı sağlamak için stratejik bir araç sunuyor. Akıllı maliyet yönetimi, dijitalleşme, otomasyon, enerji verimliliği ve döngüsel ekonomi modelleri, bu yaklaşımın temel taşlarını oluşturuyor. Ham madde israfını en aza indiren, üretimde enerji ve su kullanımını optimize eden, sürdürülebilir ambalaj çözümlerine yatırım yapan şirketler bu dönüşümde öncü konumda bulunuyor.

“Ekonomik belirsizliklerin arttığı günümüzde, tasarruf anlayışı ülkelerin stratejik büyüme hedeflerinde öncelikli hale geliyor. Ancak verimli harcama kültürü yalnızca devlet politikalarıyla oluşturulamaz; bireylerden şirketlere, kamu kurumlarından sivil toplum kuruluşlarına kadar herkesin bu süreçte aktif katkı sağlaması gerekiyor.”

Ekonomik belirsizliklerin arttığı günümüzde, tasarruf anlayışı ülkelerin stratejik büyüme hedeflerinde öncelikli hale geliyor. Ancak verimli harcama kültürü yalnızca devlet politikalarıyla oluşturulamaz; bireylerden şirketlere, kamu kurumlarından sivil toplum kuruluşlarına kadar herkesin bu süreçte aktif katkı sağlaması gerekiyor. Bir ülkenin sağlam ve uzun vadeli büyümesi, toplum genelinde tasarruf ve bilinçli tüketim kültürünün güçlendirilmesiyle mümkün. Tasarrufun, toplumların yaşam tarzının ve şirketlerin yönetim anlayışının ayrılmaz bir parçası haline gelmesi, uzun vadede hem finansal istikrarı hem de çevresel sürdürülebilirliği destekleyecektir.

Kurucumuz Sabri Ülker'den bize miras kalan, DNA'mıza işlemiş “İsrafsız Şirket” kültürünü iş süreçlerimizin tümüne entegre ettiğimiz Ülker'de

Global nüfus artışı, ekonomik dalgalanmalar ve iklim değişikliği, kaynakların tükenme riskini beraberinde getirerek tüm dünyanın öncelikli gündem maddeleri arasına girdi. Bu tehdit, bireylerin bilinçli tüketim alışkanlıkları geliştirmesini, ülkelerin ve şirketlerin ise sürdürülebilir ekonomi modellerine yönelmesini zorunlu kılıyor.

ise tasarruf, bizim için finansal bir hedeften çok daha fazlasını ifade ediyor. Bu nedenle yaptığımız her harcamayı, sadece bugünün değil geleceğin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak planlıyoruz.

İklim krizi kaynaklı aşırı hava olayları, tarımsal verimliliği, ham madde tedarik zincirlerini ve su kaynaklarını tehdit ederken, onarıcı ve doğa temelli çözümler giderek önem kazanıyor. Projelerimize ve vizyonumuza paydaşlarımızı da ortak ediyor, çevresel ve sosyal etkimizi bütünsel bir yaklaşımla yönetiyor. Yerli üreticiler ve çiftçileri destekleyen projeler hayata geçirerek, yerli ham madde kullanımına öncelik veriyor, sorumlu tedarik zinciri uygulamalarıyla kaynakların sürdürülebilirliğini sağlamaya çalışıyoruz. Uçtan uca tedarik zincirinin her noktasında, çalışanlarımızın tamamının katıldığı, kayıpları bulma ve önleme çalışmalarımızla hammaddelerin yüzde 99'dan fazlasını bitmiş ürüne dönüştürerek tüketicilerle buluşturuyoruz.

Bir ülkenin sağlam ve uzun vadeli büyümesi, toplum genelinde tasarruf ve bilinçli tüketim kültürünün güçlendirilmesiyle mümkün. Tasarrufun, toplumların yaşam tarzının ve şirketlerin yönetim anlayışının ayrılmaz bir parçası haline gelmesi, uzun vadede hem finansal istikrarı hem de çevresel sürdürülebilirliği destekleyecektir.

Çevre dostu üretim anlayışıyla bütünleştirdiğimiz vizyonumuzla, tasarrufu daha sürdürülebilir bir geleceği inşa etmenin en önemli aracı olarak görüyoruz. Enerji ve su verimliliği, ambalaj ve kâğıt tasarrufu, atık yönetimi projelerimiz, dijitalleşme ve otomasyon adımlarımızla, yatırımlarımızın finansmanını, üretim artışını ve şirketimizin büyümesini

sağlıyoruz. Bu süreçteki başarımızı ise çalışanlarımızla kurduğumuz vizyon ortaklığına borçluyuz. Mesai arkadaşlarımıza Akıl Küpü sistemi aracılığıyla faaliyetlerimize ilişkin iyileştirme önerilerini paylaşma fırsatı sunuyoruz.

Sürdürülebilirlik vizyonumuzun uluslararası alanda ortaya koyduğu güven ise finansmanımıza katkı sağlıyor. Ülker Bisküvi'nin Nisan 2023'te sürdürülebilirlikle ilgili ilk sendikasyon kredisi sürecini başarıyla tamamladık. Hemen ardından Temmuz 2024'te ise yine ilk sürdürülebilirlik bağlantılı EUROBOND sürecini gerçekleştirdik. Ödüllerle taçlandığımız her iki finansman başarılı bir şekilde yürüttüğümüz stratejimizin ve yatırımcılarla olan güçlü bağımızın bir sonucudur.

Sürdürülebilirliği yalnızca "çevresel etkiyi azaltmak" olarak değil, aynı zamanda toplumsal ve ekonomik bir dönüşüm aracı olarak görüyoruz. Bu bakış açısıyla, tedarik zincirimizden insan kaynağına, finanstan Ar-Ge süreçlerimize kadar her alanda tasarrufu ve verimli harcama prensiplerini benimsiyor, bu anlayışın yaygınlaşması için sektörde öncü rol üstlenmeye devam edeceğiz.

Bu yazıyı

uygulaması

CERÇEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Hikmet BAYDAR
Ekonomist

Sürdürülebilir Ekonomi: Aşırı Tüketim ve Risk Yönetimi

Talebin iki boyutu vardır ve talep kaynaklı enflasyonu bu her iki boyut da etkilemektedir. Yurtiçi talep ve yurt dışı talep kalemleri toplam talebi oluşturan alt başlıklar olsa da etkisi aynıdır.

Üretim toplam taleple dengeli gitmek durumundadır. Aşırı üretim, firmaları daha rekabetçi fiyat vermeye zorlarken, fiyatları ve dolayısıyla kâr marjını düşürmeye mecbur bırakmaktadır. Bu durumda deflasyonist fiyat değişimleri görürüz. Yani enflasyon verisi eksi olarak açıklanmaya başlar.

Bir ekonomide aşırı tüketim, kısa vadede ciddi fiyat oynaklıklarına sebep olmaktadır. Bu durum hem piyasanın daha fazla risk alma eğiliminin artmasına, hem de yüksek kâr marjına güvenerek uzun vadede kaldıramayacağı yükün altına girmesine neden olabilir. O yüzden durgunluk döneminde önce nakit dengesi zayıf olan firmalar faaliyetlerini yürütemez duruma gelirler.

“Bir ekonomide aşırı tüketim, kısa vadede ciddi fiyat oynaklıklarına sebep olmaktadır. Bu durum hem piyasanın daha fazla risk alma eğiliminin artmasına, hem de yüksek kâr marjına güvenerek uzun vadede kaldıramayacağı yükün altına girmesine neden olabilir. O yüzden durgunluk döneminde önce nakit dengesi zayıf olan firmalar faaliyetlerini yürütemez duruma gelirler”

Global ekonomilerin birbirinden etkileşiminin artması ve jeopolitik riskler ile belirsizlikler risk yönetimini de önemli hale getirmiştir. Piyasayı bugün okumak yetmemektedir. Gelecekte de ne olacağını doğru olarak tahmin etmek gerekiyor.

Tüketim, ekonominin temel dinamiklerinden biridir. Tüketim ile ilgili beklentiler olmazsa ne yatırım olabilir ne de üretimde kapasite artırımı söz konusu olabilir. Ancak tüketimin iyi yönetilmesi gerekir. Tüketimdeki aşırı artış üretimle desteklenmezse o zaman enflasyon ile karşı karşıya kalırız. Bu enflasyona kısaca “talep enflasyonu” diyoruz.

Burada şunun da altını çizmek lazım; İnsan davranışları aniden değişmeyeceği için tüketim eğiliminin kısa vadede çok değişmesi beklenmemeli. Ancak teknoloji

sayesinde çok yakına gelen dış Pazar talepleri piyasa koşullarını birden değiştirebilmekte, iç piyasaya üretim yapan firmayı bir anda ihracatçı konumuna getirebilmektedir. Özellikle ödeme şekli ve değersiz TL nedeniyle oluşan kar marjları son zamanlarda firmaların yüzünü yurt dışına çevirmelerine neden olmuştur.

Gerek pandemi gerekse jeopolitik riskler nedeniyle ticarete getirilen sınırlamalar dış ticarete de dönem dönem talep artışlarına yol açmış, insanların panikle ihtiyaçlarını stoklaması noktasına kadar bile getirmiştir. Dış ticaret yaptırımları ise ürünlerin o ülke piyasasına uygun koşullarda girmesini de engellemiştir.

Global ekonomilerin birbirinden etkileşiminin artması ve jeopolitik riskler ile belirsizlikler risk yönetimini de önemli hale getirmiştir. Piyasayı bugün okumak yetmemektedir. Gelecekte de ne olacağını doğru olarak tahmin etmek gerekiyor. Bu durumda sadece sektörü değil, sektör dışı gelişmelerin sektöre etkisi açısından takibi gerekmektedir. Bu durum risk yönetimi açısından son derece elzemdir.

Barış zamanında son derece gereksiz görülebilen savunma harcamalarının savaş zamanı ne kadar gerekli olduğu görüldüğünden barış zamanında gelecekte oluşabilecek savaş riskine karşı hazırlıklı olmak da aynı şeydir.

Firmalarımız çoğunlukla maalesef yaşadıkları koşulların sürekli olacağı varsayımıyla hareket ederler. O yüzden hem risk yönetimine gereğince önem vermezler hem de ARGE-ÜRGE faaliyetlerinin ciddiyetini hissetmezler. Geçmişte var olan global anlamda ünlü telefon markalarının şu an birçoğunun olmadığını düşünürsek, global değişimin takip edilmesi gereğinin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılır.

Risk yönetimi Pazar şartlarındaki değişimin firmayı nasıl etkileyeceğinden, firmanın bilanço risk yönetimine kadar tüm detayı içerir. Birçok firma risklerinin farkında bile olamamakta, riski yaşadığı zaman da çözümü bulması neredeyse imkânsız olabilmektedir. O yüzden tıpkı koruyucu hekimlik gibi firmanın gidişatının ve sektörel gelişmelere karşı aldığı tedbirlerin iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Bugün anlamsız gibi görünen bazı harcamalar firmanın ayakta kalması için gerekli koşulları sağlamanın temeli de olabilir.

Firmalar, sadece sektörel gelişmeleri değil, global talep koşullarındaki gelişmeleri de takip etmeleri gerekmektedir. Tüketici davranış şekillerinde değişiklikler, ödeme şekilleri, insan kalitesindeki değişim ve otomasyon, verimlilik, yoğunlaşma riski, finansal sürdürülebilirlik ve yönetimde etkinlik şu aralar üzerinde durduğumuz önemli konulardır. Risklerini bilemeyenler çözüme de hazır olamazlar.

Bu yazıyı

uygulaması

CERCEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Prof. Dr. Yusuf DINÇ
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
İslam İktisadı ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi

Kurumsal Tasarruf ve İsrafın Önlenmesi; Mükemmel Verim ve Tarihi Fırsat

Ne yapsak tasarruf açığı olur ve ne yapsak israf bir sızıntı gibi akar gider. Tasarrufu optimize etmenin ve israfı en küçüklemenin zorluğuna baktıkça bazen öyle sanıyorum ki bunda da bir hikmet olmalıdır. İşletme dediğimiz yapı sonuçta rızık ortaklığıdır. İşletmenin içindeki ve çevresindeki bir kimsenin dahi rızık varsa sistemin çalışacağına inanırım. Belki bu yüzden **mükemmel verim** sağlanılamayacağını kabul edebilirim.

İşte tarihin en başından yahu endüstrileşmeden bu yana arayışı süren hal budur; mükemmel verim. Yani tasarrufun optimize edildiği ve israfın en küçükleme hal... Bir işletmenin başarısının en tartışmasız ölçütü...

“Finansını yönetemeyen işletme hayatta kalmaz çünkü verimsizlik kısıracına düşer. Düştüğü kısıktan çıkartılması da kolay olmaz. Kendini kısıka düşüren kendi kendine çıkamaz. Doğru bir rehber gerekir”

Elon Musk'ın gigafactory konseptini incelerken bir mülakatı düştü önüme. Kendi otomobil markasının üretim sürecinde otomobil başına 3 dakika iyileştirme sağlayacak bir tasarım ve süreç iyileştirmesinden bahsediyordu. O üç dakikanın günde birkaç otomobil fazladan üretmek anlamına geldiğine dair hesapları anlatarak konuya girdi. Sonra tam 15 dakika nasıl günler ve gecelerce adanmış ve yetenekli bir ekiple sorunu nasıl çözdüklerini hayatının en büyük tatminlerinden birini anlatır kıvamda anlattı. Anlatırken adeta yeniden yaşarcasına, sanki dünyanın tüm diğer konuları hepsi boşmuşçasına tüm tutkusu diriydi. Öyle hissediyordum ki bedeninin ve zihninin ömrü boyunca üretebileceği enerjinin büyük bir kısmını bu iyileştirmeye harcamıştı. Sonunda da sorunu çözmüşlerdi.

Buna göre otomobil içine giren bir robot montaj kolu, parçayı kabin içine baş aşağı sokacak ve içeride düzüne çevirip montaj için hazır hale getirecekti. Tasarım da buna göre uyarlanacaktı. Bu sayede otomobil başına 3 dakika ve gün başına birkaç otomobil kazanılacaktı. Çok etkilendim. Başarısının

sırrını da anladım. Mükemmel verimi arıyordu. Hatta gigafactory konseptini de girdiği sektörü de ürün için değil, mükemmel verim için seçmiş olduğu açıktı.

İşte tasarrufu optimize etmenin ve israfı azaltmanın yolu da bu verim arayışı. Daha verimli olmak demek kaynakların daha etkin kullanılması ve israfın mümkün mertebe azaltılması demek.

Görünen o ki dünya iş için verim seçmekten verim için iş seçmeye çoktan geçmiş durumda.

Evet, Türkiye’de bir gigafactory hikâyesi kurulamaz. Ama şimdilik... Şimdilik bunu başarmanın önünde kısıtlar var. Verimsizliğin çok çeşitli gerekçesi olabilir. Her bir işletmede yüzlerce ve hatta binlerce tanımlanmış süreç var. Her birisi iyileştirilebilir. Fakat bir genelleme yapmak gerekirse Türkiye’nin verim sorununun kökeninde ise **finans** yatar.

Bunun iki boyutu var. Birincisi Türkiye’nin işletmelerini adil, yeterli ve uygun koşullu finansal imkânlarla destekleyememesidir. İkincisi ise işletmelerin zaten kısıtlı olan finansal imkânlarını verimlilik için değil ne olur ne olmaz refleksiyle verimsiz alanlarda kullandığı için verim sorunu yaşanmaktadır.

Elon Musk kadar enerji tüketmeden katlarca verim sağlamanın Türkiye’deki ilk yolu, doğru finansal planlama yapmaktır. Bunu başardıktan sonra diğer süreçlere sıra gelecektir.

Şimdi ben diyorum ki Türkiye’de işletmeler aynı Elon Musk’ın tutkusuyla finansal planlarını nasıl daha verimli yapacakları üzerine çalışmalıdır. Enerjilerini işletmedeki diğer süreçlere ayırdıkları kadar finansa ve finansal çevrelere ayırmalıdır. Finansal okuryazarlıklarını Türkiye’deki finansal çeşitliliğe orantılı seviyelere çıkarmalıdır.

Ne yapsak tasarruf açığı olur ve ne yapsak israf bir sızıntı gibi akar gider. Tasarrufu optimize etmenin ve israfı en küçüklemenin zorluğuna baktıkça bazen öyle sanıyorum ki bunda da bir hikmet olmalıdır. İşletme dediğimiz yapı sonuçta rızık ortaklığıdır. İşletmenin içindeki ve çevresindeki bir kimsenin dahi rızık varsa sistemin çalışacağına inanırım.

Bu yazıyı

Apple
Podcasts

uygulaması

CERCEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Finansal planlamanın unsurları olarak işletme özelinde daha detay bir çerçeveye ihtiyaç duyulacaksa da ana hatlarıyla;

- i) İş ilişkilerinin limit ve vadelerinin belirlenmesi,
- ii) Nakit akışlarının işletmenin ihtiyaçlarına uygun olacak şekilde politikalara bağlanması,
- iii) Kreditor çevresinin ve kredi imkanının oluşturulması,
- iv) Öngörülen yıllık bütçeye uygun olarak finansal akışların ve teminat yapılarının belirlenmesi ve
- v) Konjonktürün şartlarına göre uygun maliyet, vade ve döviz cinsi tercihinin yapılması ve kaynak istihdam edilmesi,

göz önünde bulundurulur.

İşte verimliliğin başı buradan başlar.

Sonuçta Türkiye okyanusun ta öbür tarafındaki bir ülke değil. Türkiye için her birim verim artışı bir taraftan da küresel ölçekte artan pazar payı demek.

Artan pazar payı verimlilik yatırımları için kaynak demek. Artık her işletme finansal işletmedir. Kimse artık bir fabrika ya da bir ticarethane ya da bir hizmet işletmesi yönetmez. Herkesin yaptığı finans yönetimidir.

Finansını yönetemeyen işletme hayatta kalamaz çünkü verimsizlik kısıcına düşer. Düştüğü kısıca kışkırtılması da kolay olmaz. Kendini kısıca düşüren kendi kendine çıkamaz. Doğru bir rehber gerekir. Şu el rehberiyle işe başlamak yahut işi yeniden düşünmeye başlamak lazımdır.

Dünya bir dönüşümden geçiyor. Bu dönüşüm kodlarını doğru okuyabilen, sektörlerin yeni doğrularını anlayabilen her işletme büyük bir rekabetçi olma fırsatına sahiptir.

Bu belki tek defalık gelecek bir fırsattır ve iyi kullanmak gerekir. Belki her sektörden Türkiye'nin Baykar'ını çıkarıp dünyada söz sahibi olmak ilk defa mümkün hale geldi.

Bu fırsatı kaçırmamanın maliyeti tolere edilemez. Fırsat vizyoner patronların önünde. Kıt olsa da başarmak için ihtiyaç duyulan her şeye ve herkese Türkiye sahip.

Biraz jeoekonomik biraz finans biraz da sektörlerin yeni doğruları bilgisi büyük ama büsbüyük bir hikâye yazmak için yeter.

Yeni Nesil TV!

Televizyonun Sosyal Hali!

Türksat 4A
Frekans Bilgileri

Frekans
11837

Sembol
30000

FEC
2/3

POL
V(Dikey)

Digiturk 70
beIN MEDIA GROUP

D-SMART 54

Kablo 40
TÜRK SATELİT

tv+42

Türk Telekom tivibu 63

İbrahim ACAR

Yeni Şafak Gazetesi Ekonomi Müdürü

En Büyük Zenginlik Kanaattir

vermiştir insanlık. Bu konunun en sade özetini “iktisat” tamında görürüz. Yüksek öğrenimini sosyal bilimlerde yapan herkes muhakkak ya şu cümleyi ders kitaplarında ya da ders notlarında okumuştur: “İktisat, insan isteklerini tatmin eden mal ve hizmetlerin nasıl üretildiğini, nasıl bölüştürüldüğünü ve nasıl tüketildiğini açıklamaya çalışan, kıt kaynaklarla sonsuz insan istekleri arasında denge kurmaya çalışan bir bilim dalıdır.”

“Ülkemizde çılgınca bir tüketim furysı var. Beslenme ve giyinme gibi temel ihtiyaçlar bir yana, kapitalist sistemin topluma dayattığı tüketim çılgınlığı, çoğu zaman insanoğlunun başını döndürüyor maalesef. Son model telefon, son model araba, yeni trend elbiseler derken kaynaklar israf ediliyor. Halbuki ihtiyaçtan fazla yemek-içmek hem israf hem sağlığı tehdit eden bir davranış biçimidir.”

Küçük yaşlarda ailede başlaması gereken tutum ve davranışların şekillendirilmesi çabası eğitim hayatı boyunca devam eder. Yelpazeyi biraz daha geniş tutarsak dünya hayatı boyunca birey olarak tutumlu davranmak ve kanaat etmek durumundayız. Çünkü şöyle bir acı gerçekle karşı karşıyayız; dünyada nüfusu çoğaldıkça, kaynaklar azalıyor. Bu çıkmazı aşabilmek için kanaat etmekten başka çare kalmıyor. Elbette kaynaklarımızı iyi değerlendireceğiz. İsraf etmeyeceğiz. Toplumsal refaha, adaletli bir gelir dağılımına, bölgeler arası gelişmişlik farkını ortadan kaldırmaya vesile olacak bir anlayışla kalkınabiliriz.

Bu anlayış bir bütün olarak küresel sisteme lazım olduğu gibi, devletlerin, milletlerin, ailelerin ve mikro olarak bireyler olarak hayatımızda unutmamamız gereken en temel gereksinim olarak karşımıza çıkar. Her ülke sahip olduğu imkanlara göre ya müreffektir ya da geri kalmıştır. Her toplum tüketim-kanaat ikileminden başarılı sınav verdiği ölçüde ya kalkınmıştır ya da fakirlikle mücadele ediyordur. Her birey kazancı ölçüsünde tüketmeyi başardığı ölçüde ya dünya hayatını mamur etmiştir ya da sürünüyordur.

Atalarımız bu konuda bize birçok öğüdü miras bırakmıştır. “Ayağını yorganına göre uzat”, “Aza kanaat etmeyen çoğu bulamaz” “Hazıra dağ dayanmaz”, “Elden gelen öğün olmaz, o da vaktinde bulunmaz”

İnsanoğlunun sahip olduğu en büyük hazine kanaattir. Bireyin sınırsız arzu ve isteklerinin karşılaması için bitmez tükenmez kaynaklara ihtiyaç var. Ancak 8.1 milyar insanın yaşadığı dünyamızda, herkesin bütün isteklerinin yerine getirilmesi mümkün olmadığı için, sınırlı imkanlarla sonsuz arzu ve isteği karşılaması için kafa yorarız. Tarih boyunca bunun mücadelesini

gibi özlü sözler her zaman kulağa küpe olası cinsten. Cumhuriyet dönemi mütefekkirlerinden Bediüzzaman Said Nursi'nin bu konuda söylediği şu veciz söz de çok şey anlatıyor: "Mal istersen kanaat yeter. Evet, kanaat eden iktisat eder; iktisat eden bereket bulur." Aşırı tüketime meyilli toplumlar, hep başkasına el açmak zorunda kalmışlardır. Sahip olduğu kaynakların iyi değerlendiremeyen ülkeler, geri kalmaya mahkumdurlar. Yer altı ve yer üstü zenginliklerini ticarileştirip, katma değerli ürünlere dönüştürebilenler günümüzün gelişmiş ülkeleri olarak karşımıza çıkıyor.

**Tasarruf etmezsek,
elimizdeki imkanları yerli
yerinde kullanmasını
başaramazsak açıklarımızı
dışarıdan borçlanarak
kapatmak zorunda kalırız.
Bu durum, paradan para
kazanan rantiyecilerin
alın terimize, kazancımıza
ortak olmasına yol açar.**

Ülkemizde çılgınca bir tüketim furyası var. Beslenme ve giyinme gibi temel ihtiyaçlar bir yana, kapitalist sistemin topluma dayattığı tüketim çılgınlığı, çoğu zaman insanoğlunun başını döndürüyor maalesef. Son model telefon, son model araba, yeni trend

elbiseler derken kaynaklar israf ediliyor. Halbuki ihtiyaçtan fazla yemek-içmek hem israf hem sağlığı tehdit eden bir davranış biçimidir. Açlıktan ölmek çağında değiliz. Tam aksine aşırı yeme-içmeden kaynaklanan hastalıklarla insanoğlunun başı belada. İsrاف inancımız gereği de haramdır. Yüce Allah (cc) Kur'an-ı Kerim'de "Yiyin için ve fakat israf etmeyin. Çünkü O (Allah), israf edenleri sevmez" buyuruyor.

Bu kadar tembihe rağmen maalesef Türkiye'de tasarruf alışkanlığı zayıf. Kazancından daha fazla harcama alışkanlığımız var. Lüksün, şatafatın peşinde bir ömür tüketen kesimin yaptıkları ortada. Uzunca bir dönemdir yüzde 10-15 arasında seyrediyor Türkiye'nin hane halkı tasarruf oranı. Diğer ülkelerle kıyasladığımızda, bu konudaki yerimiz pek parlak değil. Türkiye'nin ekonomik gelişmişlikte imrendiği Avrupa ülkeleri bizden çok daha iyi tasarruf oranlarına sahipler.

Avrupa Birliği (AB) İstatistik Ofisi Eurostat'a göre; birlik üyesi ülkelerde hanehalkları harcanabilir gelirlerinin sekizde birini tasarruf ediyor. AB'de tasarruf ortalaması yüzde 12,7 civarında. Türkiye İstatistik Ofisi (TÜİK)'e göre Türkiye'de ise bu oran yüzde 10,5. İsviçre'de yüzde 23,4, Almanya'da yüzde 20, Hollanda yüzde 19,4, Lüksemburg yüzde 18,1 ve Fransa yüzde 17,1 tasarruf oranıyla dikkat çekiyor. Türkiye'den daha kötü durumda olan Avrupa ülkeleri de var elbette. İtalya yüzde 9,8 ve Birleşik Krallık (İngiltere) yüzde 6,5 oranıyla bizden daha kötü durumda. Yunanistan ve Polonya ise harcanabilir gelirlerinden daha fazla harcamalarıyla öne çıkıyor. Yunanistan'da (-yüzde 4) ve Polonya (-yüzde 0,8) negatif hanehalkı tasarruf oranlarına sahip.

Bu yazıyı

fizy

uygulaması

CERCEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

Bu makaleyi kaleme alırken, ajanslardan önüme düşen bir haber dikkatimi çekti. Brüksel mahreçli haberde AB Komisyonu’nun finansal sisteminde tasarrufları yatırımlara yönlendirmek için hazırladığı Tasarruf ve Yatırım Birliği Stratejisi’ni duyurduğunu yazıyordu. Buna göre; Avrupa Birliği ülkelerindeki bankalarda 10 trilyon euro var ve bu kaynağın üretken yatırımlara yönlendirilmesi planlanıyor.

Bireyler gelirlerinin bir kısmını çeşitli sebeplerle tasarruf ediyor. Tasarruf bazı toplumlarda “belirsizlik” endişesinden kaynaklanırken, bazı toplumlarda ise “ihtiyati tasarruf” olarak karşımıza çıkıyor. İhtiyati tasarruf tüm Avrupa ülkelerinde en yaygın sebeplerden birisi. Yaşlılık için tasarruf bundan hemen sonra geliyor. Tasarruf etmede/edebilmede gelişmişlik seviyesinin önemli bir etken olduğunu da söylemek lazım.

Türkiye; 2024 sonu itibariyle gayrisafi milli hasıladan fert başına düşen gelirden 15 bin doları aştığı için “gelişmiş ülke” kategorisinde artık. Satın alma gücü paritesi rakamlarına göre de daha iyi konumda. Bu veriler, bundan sonra daha çok tasarruf yapabileceğimize işareti olabilir. Tasarruf kültürünün

yaygınlaştırılması için farkındalığı artırmamız lazım. Eğitim nasıl ailede başlıyorsa; tasarruf da bireyde başlar, ailede hayat bulur ve toplumda yaygınlaşır.

Yazının giriş bölümünde de söyledim; hiçbir kaynak sınırsız değildir. Dünyamızdaki zenginlikleri yerli yerinde kullanmalıyız. Yeşili korumanın yolu bu anlayıştan geçer. Enerji kaynaklarımızı müreffeh toplum yolculuğunda bize sinerji olacak ve yolumuzu aydınlatacak şekilde kullanmalıyız.

Tasarruf etmezsek, elimizdeki imkanları yerli yerinde kullanmasını başaramazsak açıklarımızı dışarıdan borçlanarak kapatmak zorunda kalırız. Bu durum, paradan para kazanan rantiyecilerin alın terimize, kazancımıza ortak olmasına yol açar. Yatırım yapan, istihdam sağlayan, üreten, pazarlayan ve ihraç eden sanayicinin, tüccarın, çiftçinin, esnafın kazancına ortak olmasını beraberinde getirir. Bunun içindir ki en büyük zenginlik kanaattir.

Kanaat ettiğimiz ölçüde müreffeh bir toplum olabiliriz. İhtiyacımız kadar tüketerek hem maddi hem manevi olarak huzurun kapısını aralayan bir toplum olabiliriz.

GÜNCEL İŞ VE EKONOMİ HABERLERİ İÇİN TAKİP EDİN

f X i in platindergisi

www.platinonline.com

PLATIN

Prof.Dr. Mehmet SARAÇ
İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi

İslam İktisadı Perspektifinden Tasarruf Kültürü: Temel İlkeler ve Ekonomik Etkileri

En iyisi iktisadın bu saydığımız bilimlerle çok yakın ilintili hatta çoğu zaman iç içe olduğunu hatırlamak ve bu kavramın üzerine yapılan her tefekkür ve mütalaa gayretinde disiplinler arası usulü benimsemektir.

Bu kavramın konvansiyonel iktisatta yapılan tanımlarına bakıldığında; tasarrufun, daha sonra kullanmak amacıyla harcanabilir gelirin ayrılan kısmı (ertelenmiş tüketim); tüketimden kalan bakiye; tüketimlerin fayda derecelerine göre sıralanması; tüketimden yapılan cimrilik; safi reel gelir ile tüketim miktarı arasındaki fark; bakiye değil de geleceğe yönelik bir önlem; somut zamanda yaşayan bireylerin geleceğin belirsizliği karşısında aldıkları tedbir; asıl şahsi tüketim ve masraftan belirli bir miktar serveti üretime tahsis için ayırmak; gerçek veya tüzel kişilerin ellerindeki iktisadi kıymetlerden daha tatminkar bir şekilde faydalanacaklarını hesaplayarak tüketimden vazgeçmeleri veya iktisadi faaliyet neticesinde yaratılan kıymetlerin tüketilmeyen kısmı şeklinde tanımlandığını görürüz.

Tanımların çoğunda tüketim ve gelir kavramlarının öne çıktığı, bazılarında ise üretime yer verildiği görülmektedir. Ayrıca paranın elde tutulma amaçları olan gelecekteki belirsizliğe karşı tedbir (ihtiyat) ve ondan kâr elde etmeye de yer verilmiştir. Bu tanımların tamamını kapsayacak şekilde şöyle bir tanım yapılabilir: “Tasarruf; daha sonra tüketmek, gelecekte muhtemel bazı olağanüstü durumlarda kullanmak veya kazanç elde etmek üzere harcanabilir gelirin bir kısmını ayırmaktır.” Görüleceği üzere bu tanımda konvansiyonel iktisatta zikredilen üç amaç da yer almaktadır.

Burada özellikle günümüzde egemen finansın dayandığı iktisat teorisinin amacı “bireysel fayda maksimizasyonu”dur. Serveti tasarruf etmekle/yatırım yapmakla artırma imkânı olmadığı bir ekonomide

“Adil ve sürdürülebilir bir kalkınma için iktisadi anlayışta daha temelden bazı değişikliklerin yapılması, bu sistemik değişimin gerektirdiği yasal zeminin oluşturulması, aynı zamanda toplumdaki gerek tüketim gerekse üretim boyutlarındaki davranışların iyileştirilmesi gerekmektedir”

Tasarruf... Bu kelimeyi duyduğumuzda muhtemelen ilk aklımıza gelen, tasarrufun iktisadi bağlamdaki “para veya mal biriktirmek (harcamanın/tüketimin zıddı olan)” anlamıdır ki nitekim makalemiz, başlığından da anlaşılacağı üzere bu bağlamı esas alan bir yazıdır. Diğer anlamı ise “bir şeye sahip olma ve onu istediği gibi kullanma yetkisi; kullanım” olarak ifade edilir ki, her ne kadar bu anlamı da iktisadın mülkiyet kavramı kapsamına girse de, daha genel bir bakışla yönetim, siyaset, ilahiyat, sosyoloji, psikoloji bilimlerinin de meşgul olduğu bir kavram olduğu görülür.

tasarrufun amacı ve elde edilecek fayda bireysel tüketimdir, ama bugün, ama yarın. Birey, servetin ne kadarını bugün tüketime ne kadarını gelecekteki tüketime ayırmak suretiyle fayda elde edeceği kararını verirken paranın zaman değerini de takdir etmiş olmaktadır. Bir başka ifadeyle bugünkü tüketim imkanından vazgeçip bunu ertelemesi karşılığında yarın ne kadar tüketme imkanına sahip olmayı talep edeceği, paranın zaman değerini de belirleyen “kişisel zaman tercihi” faktörünü doğurmaktadır. Serveti tasarruf etmekle/yatırım yapmakla artırma imkânı olmadığı bir ekonomide bu karar kişiden kişiye değişir. Ancak tasarruf etme durumunda servetin artma imkânı varsa (tasarruflar bir getiri sağlıyorsa) o zaman belirleyici bu getiri oranı olacaktır ki burada amaç yatırımdır ve tasarruf, “sermaye” niteliği kazanır. Bu getiri oranı bir piyasada oluşuyorsa o zaman belirleyici sermaye piyasası olacaktır. Burada tasarrufun artış imkânı faizli borç verme eylemine dayanmaktadır. Kısacası egemen finans teorisinin temelinde faydayı bireysel tüketimden sağlama ve tasarrufu faizle borç vermek suretiyle artırma anlayışı yatmaktadır.

Günümüzde egemen küresel sermaye az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde israf boyutunda tüketim çılgınlığını teşvik etmektedir. İnsanların normal ve helal dairedaki maişet gayreti içinde belli bir süre sonra sahip olacakları refaha, kredi kullanarak hemen bugünden sahip olmak sanki akıllı olmanın bir gereği gibi lanse edilmektedir. İşte çağdaş egemen finansal sistemin temel işlevlerinden biri bu yöndedir.

Ekonomi hakkında az çok bilgisi olan herkes, sürdürülebilir bir kalkınma ve güçlü bir ekonomi için tasarruf eğiliminin ve düzeyinin önemini bilir. Az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerdeki en ciddi

ekonomik sorunlardan birinin tasarruf yetersizliği olduğu görülür. Zaten yetersiz olan tasarruf düzeyi yanında, olanın da finansal sisteme yeterince girmemiş olması sonucu yerli sermayenin derinliğinden söz edilememektedir. Böyle ekonomilerdeki finansal sistemde yabancı sermaye egemenliğini tesis eder ve ülke ekonomisini istediği gibi yönetir. Ülke sık sık yüksek enflasyona maruz kalır, uzun vadeli reel yatırım yapamaz hale gelir. Bu nedenle ülkeyi yönetenler, tasarrufu artırma ve bu tasarrufu finansal sisteme çekme gayretinde olur. Bu gayretin akla ilk gelen ve nitekim yakın geçmişte müşahade ettiğimiz bir aracı olan yüksek faiz politikası kısa vadede etkisini gösterse de orta ve uzun vadede sağlıklı bir çözüm değildir. Toplumdaki tasarruf eğilimini kalıcı ve sağlıklı bir şekilde artırmak için iktisada temelden farklı bir bakışın yerleşmesi gerektiği her ekonomik ve finansal krizden sonra daha net görülmektedir.

İslam iktisadının genel ilkeleri doğrultusunda tasarrufa dair yapılan bazı tanımlar ise şu şekildedir: Tasarruf, meşru gelirin bir kısmını ilerideki meşru ihtiyaçları karşılamak için saklamak; meşru ve helal gelirden, meşru ihtiyaçların helal yollarla giderilmesi ve zorunlu mali mükellefiyetlerin yerine getirilmesinden sonra elde kalan bakiye; gelecekte tüketmek üzere ve olası durumları karşılamak üzere gelirin ayrılan kısmı; dini açıdan meşru alanlara yatırım yapılması şartıyla ihtiyaç anında kullanmak amacıyla gelirin bir kısmını ayırmak. Bu tanımlarda da tasarrufun iki amaca yani gelecekteki ihtiyacı karşılama (tüketim) ve/veya yatırım amacına yönelik olabileceği kabulü mevcuttur. Yatırım amaçlı tasarrufu önemseyen İslam iktisatçıları, bu yönüyle tasarrufun “kenz”den ayrıldığını ifade etmektedir. Buna göre yatırım amaçlı tasarruf “sermaye” ile eşanlamlı kabul edilebilmektedir.

Tasarruf eylemi konusunda İslam iktisadını konvansiyonel iktisattan ayıran belki en temeldeki özellik gerek gelir kaynağının gerekse ileride karşılanacak ihtiyacın veya yapılacak yatırımın helal olması şartıdır. Ayrıca tasarruf sürecinde uyulması gereken sıralama şöyledir: Kişi öncelikle kendisinin ve bakmakla sorumlu olduğu kişilerin temel ihtiyaçlarını temin etmiş olmalıdır. Cimrilik edip temel ihtiyaçlardan kısması ve bu şekilde para ayırması doğru bir davranış değildir. Bunun yanında gerek dini açıdan (zekat, hac vb.)

Bu yazıyı

uygulaması

CERCEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

gerekse hukuki açıdan (vergi vs.) mükellef olduğu mali sorumlulukları yerine getirmiş olmalı, getirmemiş ise de gelirinden bu yükümlülüklerini yerine getirecek miktarı ayırmalıdır. Zira bu tür mallar da gerçekte o kişiye ait olmadığından elinde olsa bile tasarruf sayılmaz. Bütün bu sayılanları yerine getirdikten sonra kişi ilerideki meşru ihtiyaçlarını karşılama veya ani durumlara karşı tedbirli olma adına gelirinin bir kısmını ayırabilir. İhtiyaç ve ihtiyat dışında kalan fazla kısım ise sermaye kapsamına girer. Bu birikim, atıl kalmaması için helal dairesindeki yatırımlara yönlendirilmeli, birikim sahibinin yakınları arasında veya çevresinde ihtiyaç sahipleri varsa farz olan mali ibadetler dışında sadaka da verilmelidir.(1) Tasarrufa dair tanımlar ve İslam iktisadının getirdiği prensiplerden sonra, kişilerin tasarruf eğilimini etkileyen ve tasarruf düzeyini belirleyen diğer faktörlere de temas etmekte fayda var. Bu faktörler arasında "ihtiyacın tanımında zaman ve şartlara göre görülen değişim", "tüketim eğilimi", "israf", "kanaat" ve "bireysel fayda - dayanışma/paylaşma tercihi" sayılabilir.

Tasarrufun başlayabilmesi için öncelikle temel ihtiyaçların karşılanmış olması gereği elbette akl-ı selimin kolaylıkla kavrayacağı bir gerçektir. Konvansiyonel iktisatta Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi bu durumu izah eder. Buna göre insan ihtiyaçları, temel ihtiyaçlardan daha üst düzey olanlara doğru bir hiyerarşiye sahiptir.

İslam düşüncesinde ihtiyaçların kategorize edilmesi çok daha eskiye dayanır. İhtiyaçlar şiddetine göre zaruriyyat, hâciyyât ve tahşiniyyât şeklinde sıralanmıştır. Diğer bir açıdan ihtiyaçlar, hâlihazırdaki ihtiyaçlar ve gelecekteki ihtiyaçlar şeklinde ikiye ayrılır. İhtiyacın şiddetine göre öncelikli olanlar dururken diğer kısma geçilmez. Buraya kadar akl-ı selime sahip olanlar mutabıktır. Ancak buradaki kritik soru şudur: "Temel ihtiyaç ya da zaruriyat alanının sınırları sabit midir? Yoksa geçen zaman içinde ve içinde bulunulan refah düzeyine göre değişmekte midir?" Elbette, temel ihtiyaçların objektif açıdan zamana ve bulunulan ekonomik şartlara göre, subjektif açıdan kişiden kişiye sahip olunan kanaat düzeyine göre değişkenlik gösteren bir özelliği olduğu da görülmektedir. Bir başka ifadeyle bu hiyerarşinin statik değil dinamik bir niteliği olduğu söylenebilir.

Günümüzde egemen küresel sermaye az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde israf boyutunda tüketim çılgınlığını teşvik etmektedir. İnsanların normal ve helal dairedeki maişet gayreti içinde belli bir süre sonra sahip olacakları refaha, kredi kullanarak hemen bugünden sahip olmak sanki akıllı olmanın bir gereği gibi lanse edilmektedir. İşte çağdaş egemen finansal sistemin temel işlevlerinden biri bu yöndedir. İslam anlayışının rehberlik etmediği durumlarda, yukarıda arz ettiğimiz ihtiyaçlar tasnifi altüst hale gelmekte, insanlar belli bir süre tasarruf etmek suretiyle sahip olacakları tüketim ve yatırım imkanlarına ve helal dairesindeki sınai ve ticari faaliyetle belli bir zaman zarfında ulaşacakları işletme büyüklüğüne şimdiden sahip olmak için aşırı biçimde borçlanmaktadırlar. Çağımızın bu gerçeğinin Türkiye örneğine baktığımızda belki başlangıcını 80'li yıllara kadar götürebileceğimiz "krediye ve taksit dayalı hayat" anlayışının pek de olumlu sonuçlar üretmediğini görmekteyiz. Normal şartlarda gelecekte olması

beklenen tüketimi ve büyüklüğü bugünden edinme eyleminin sorunsuz yaşanması için katma değer artışının, borçlanma bedelinden fazla olması gerekir. İşte bu gereklilik yerine getirilmediği için ülkemiz sürekli enflasyon, faiz ve kur parametrelerindeki olumsuz gelişmelere maruz kalmaktadır.

Bununla birlikte gene akl-ı selim sahibi insanlık aleminde tezahür etmiş ve spesifik olarak ülkemizin de sahip olduğu bir “tasarrufa dayalı kooperatif finansman” sektörü mevcuttur. Kültürümüzdeki kodları belki “imece” veya “altın günü” adetleriyle da izah edilebilecek bu finansman, kredideki “önce tüket, sonra öde” anlayışı yerine “önce elbirliği ile tasarruf, sonra tüketim” anlayışını ikame etmektedir.

Katılımcıların ilk aşamada tasarrufta bulunduktan sonra gayrimenkul veya taşıt finansmanına ulaşmaları için imkân sunan bu organizasyonlar, gelir seviyesi düşük bireylerin finansal sistemden yararlanabilmesi ve genel tasarruf seviyesini artırmasıyla ekonomik açıdan faydalı görülmesi yanında, işleyişindeki elbirliği özelliği sayesinde toplumsal dayanışmaya da katkı verdiği söylenebilir.

1980'lerin ortalarından itibaren kredi sisteminin kolaylaşıp yaygınlaşması etkisiyle tasarrufa sahip olmadan hızlı tüketim veya öz kaynağa sahip olmadan hızlı büyümeyi tercih eden Türkiye toplumu, kredi sisteminin sonradan anlaşılan olumsuzlukları nedeniyle tasarrufa ve elbirliğine dayalı sistemini cazip bulmaya başlamıştır. 90'lı yıllardan itibaren sektörün hızla gelişmesiyle bankaların haksız rekabete maruz kaldığı yönündeki şikayeti ile Tasarrufa Dayalı Finansmana (TDF) ilişkin ilk mevzuat çalışmaları başlamış ve Nisan 2021'de TDF Yönetmeliği Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 2022 yılına geldiğimizde bu sektördeki 30 firma içinden sadece 6 tanesi itibak şartlarını sağladığı için geri kalanları tasfiye edildi.

Adil ve sürdürülebilir bir kalkınma için iktisadi anlayışta daha temelden bazı değişikliklerin yapılması, bu sistemik değişimin gerektirdiği yasal zeminin oluşturulması, aynı zamanda toplumdaki gerek tüketim gerekse üretim boyutlarındaki davranışların iyileştirilmesi gerekmektedir.

İslam iktisadının yeterli düzeyde tahakkuk ettiği bir ülkede kanaat erdemi zengin kesimin aşırı tüketimini durduracak, tasarruf eğilimini artıracak, ancak bu tasarrufların faize değil, bir yandan doğrudan reel üretime tahsis edilmesiyle gerçek etkinlik ve verimlilik sağlanacak, bir yandan iyi işleyen bir zekat ve infak mekanizmasıyla dar gelirli kesimlere aktarılması sağlanacak, sonuçta dar gelirli kesim temel ihtiyaçlarını 'kredi almaksızın karşılayabilme' imkânına sahip olacaktır. Ekonomilerdeki faize bağımlılığı bitirmenin gereklerinden biri de bu işleyişi hakim kılabilenmektedir.

Kaynak

(1) Seraceddin Yıldız, "Tasarruf Kavramının İslam İktisadı Perspektifinden Değerlendirilmesi", İstanbul Üniversitesi İslam İktisadı ve Finansı Doktora Tezi, 2025. S.94.

UZMAN
GÖRÜŞÜ

Tüketimden Kanaate: Dijital Çağda Ekonomi ve Bilinçli Alışveriş

“Kanaat ekonomisinin benimsenmesi, bireylerin tüketim davranışlarında köklü değişiklikleri gerektirse de finansal istikrarın sağlanması, çevresel sürdürülebilirlik ve daha sağlıklı bir ekonomik yapı için umut vadetmektedir. Bu geçiş süreci, kolektif bir bilinç ve kararlılıkla desteklenirse, uzun vadede sürdürülebilir bir yaşam tarzını mümkün kılabilir”

Sosyal medyanın ve dijital platformların hayatımıza entegrasyonu, iletişim alışkanlıklarımızda köklü değişiklikler meydana getirmektedir. Bu dönüşüm, aynı zamanda “yeni medya” olarak adlandırılan bir sürecin başlangıcını temsil etmektedir. Bu bağlamda, pazarlama anlayışı da geleneksel yöntemlerden uzaklaşarak dijital stratejilere yönelmektedir. Günümüzde alışveriş, yalnızca bir ihtiyaç giderme yöntemi olarak algılanmamakta; bunun ötesine geçerek bir deneyim, bir statü sembolü ve hatta bağımlılık biçimine evrilmektedir. Ancak, hızlı tüketim odaklı bu döngü; finansal istikrarsızlık, çevresel tahribat ve bilinçsiz tüketim gibi birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Mevcut durumda, bu olumsuz döngüden çıkılarak daha bilinçli ve sürdürülebilir bir ekonomi modeline geçiş yapmak mümkün müdür? Bu sorunun yanıtı, tüketim ekonomisinden kanaat ekonomisine doğru geçiş sürecinin çok yönlü bir şekilde ele alınmasıyla aranmaktadır.

Sosyal Medyanın Tüketim Çılgınlığındaki Etkisi

Sosyal medya kullanımı, 7’den 70’e her yaş grubundan bireyin yaşamının ayrılmaz bir parçası hâline gelmiştir. Bu platformlar, kullanıcıların kişisel verileri doğrultusunda hazırlanan hedefe yönelik reklamlar ve kampanyalar aracılığıyla yeni bir tüketim modelinin şekillenmesine zemin hazırlamaktadır. Ülkelerin geleneksel tüketim alışkanlıkları, bu dinamik ortamın etkisiyle köklü bir değişim sürecine girmiştir.

Günümüz dünyasında sosyal medya, tüketim kültürünü şekillendiren en etkili araçlardan biri olarak öne çıkmaktadır. Instagram, TikTok ve YouTube gibi platformlar, markalara devasa bir reklam alanı sunarken, kullanıcılar için de bitmek bilmeyen bir ürün ve hizmet vitrini işlevi görmektedir. Özellikle e-ticaret platformları, sosyal medyanın bu gücünden faydalanarak toplumu değil, doğrudan bireyleri hedef alan özelleştirilmiş reklamlarla bireysel tüketim odaklı bir strateji benimsemiştir.

Bunun yanı sıra, influencer pazarlaması, alışveriş alışkanlıklarımız üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır. Takip edilen kişilerin ürün ve hizmet önerileri, geleneksel reklamlardan daha samimi ve inandırıcı bulunmakta; bu durum, bireyleri bilinçsiz ve plansız harcamalara yönlendirmektedir.

Sonuç olarak, gelişen teknolojilerle birlikte bireysel alışverişe odaklanan bu yeni tüketim anlayışı, bireyleri neredeyse her gün ihtiyaçları dışında yeni şeyler

İlhami AKPINAR
ilhamX Kurucu Ortak

satın almaya teşvik etmektedir. Bu durum, tüketim davranışlarını ve toplumsal ekonomi modellerini yeniden değerlendirme ihtiyacını doğurmaktadır.

Kanaat Ekonomisine Geçiş Mümkün mü?

Günümüzde tüketim alışkanlıklarımızın ve kaynak kullanım şekillerimizin derinlemesine bir gözden geçirilmeye ihtiyaç duyduğu açıktır. Aşırı tüketim, yalnızca bireysel düzeyde finansal krizlere yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda iklim değişikliği gibi küresel çapta çevresel krizleri tetikleyen bir döngünün ayrılmaz bir parçası hâline gelmektedir.

Bu bağlamda, kanaat ekonomisi yaklaşımı, giderek artan bir şekilde dikkatleri üzerine çekmektedir. Kanaat ekonomisi, tüketimi yalnızca ihtiyaçlarla sınırlayarak sürdürülebilirliğe odaklanmayı, israfın önlenmesini ve bilinçli harcamalar yapılmasını teşvik etmektedir. Özellikle sosyal medya platformlarında bu yaklaşıma dair farkındalık artırılmakta ve tüketiciler arasında yaygınlaşması sağlanmaktadır.

Kanaat ekonomisinin benimsenmesi, bireylerin tüketim davranışlarında köklü değişiklikleri gerektirse de finansal istikrarın sağlanması, çevresel sürdürülebilirlik ve daha sağlıklı bir ekonomik yapı için umut vadetmektedir. Bu geçiş süreci, kolektif bir bilinç ve kararlılıkla desteklenirse, uzun vadede sürdürülebilir bir yaşam tarzını mümkün kılabilir.

UZMAN GÖRÜŞÜ

Tüketicilerin yalnızca bir ürünün fiyatına odaklanmak yerine, üretim süreçlerini, sosyal sorumluluk politikalarını ve çevresel etkilerini de dikkate almalarını temel alan kanaat ekonomisi, günümüz tüketim kültürünü dönüştürme kapasitesine sahip güçlü bir paradigma olarak öne çıkmaktadır. Bu yaklaşım, bireyleri daha bilinçli tüketim davranışlarına yönlendirirken, sürdürülebilirlik ve toplumsal sorumluluk ilkeleriyle de örtüşmektedir. Kanaat ekonomisinin yaygınlaşması, sadece bireyler için değil, aynı zamanda işletmeler ve toplumlar için de önemli fırsatlar sunmaktadır.

Günümüzde tüketim alışkanlıklarımızın ve kaynak kullanım şekillerimizin derinlemesine bir gözden geçirilmeye ihtiyaç duyduğu açıktır. Aşırı tüketim, yalnızca bireysel düzeyde finansal krizlere yol açmakla kalmamakta, aynı zamanda iklim değişikliği gibi küresel çapta çevresel krizleri tetikleyen bir döngünün ayrılmaz bir parçası hâline gelmektedir.

Dijital Çağda Bilinçli Alışverişin Yolları

Dijitalleşmenin etkisiyle hızla dönüşen tüketici alışkanlıkları, bilinçli alışverişin gerekliliğini daha da ön plana çıkarmaktadır. Değişen bu dinamikler, bireylerin yalnızca tüketim davranışlarını değil, aynı zamanda alışveriş kararlarını da yeniden değerlendirmelerini zorunlu kılmaktadır.

Sürdürülebilir Yöntemlerle Tüketim Sürecini Desteklemek

Sürdürülebilir bir tüketim anlayışını benimsemek ve çevresel etkileri azaltmak için izlenebilecek bazı önemli adımlar şu şekilde sıralanabilir:

1. İhtiyaç Analizi Yapmak:

Herhangi bir ürün satın almadan önce, bu ürünün gerçekten gerekli olup olmadığını sorgulamak, gereksiz tüketimin önüne geçmek açısından kritik bir adımdır.

2. Trendlerden Uzak Durmak:

Moda ve geçici akımlar yerine, uzun vadeli kullanım sağlayacak, kaliteli ve işlevsel ürünlere yönelmek, kaynakların daha bilinçli kullanılmasını teşvik eder.

3. İkinci El ve Sürdürülebilir

Seçeneklere Öncelik Vermek:

Kullanılmış ancak iyi durumda olan ürünlerin tercih edilmesi hem doğaya hem de bireysel ekonomik dengelere katkı sağlar. Aynı zamanda, sürdürülebilir markaları desteklemek, bu alandaki olumlu dönüşümü hızlandırabilir.

4. Dijital Tüketim Farkındalığını Artırmak:

Sosyal medya ve dijital reklamların bireylerin tüketim tercihlerini nasıl etkilediğini anlamak, gereksiz alışveriş eğilimlerini azaltabilir ve daha bilinçli kararlar alınmasına olanak tanır.

5. Minimalist Yaşam Tarzını Benimsemek:

Daha az tüketip daha çok değer yaratmayı hedefleyen minimalist bir yaşam tarzı hem bireysel hem de toplumsal sürdürülebilirlik için etkili bir yaklaşım sunar.

Sonuç:**Tüketim Çılgınlığından Bilinçli Ekonomiye**

Günümüzde tüketim alışkanlıklarının birey, çevre ve toplum üzerindeki etkileri giderek daha belirgin hale gelmektedir. Bu etkiler, yalnızca bireysel boyutta kalmayıp, küresel çevresel krizlerin ve sosyal dengesizliklerin temel faktörlerinden biri olarak ortaya çıkmaktadır. Sağlıklı ve bilinçli tüketim alışkanlıkları edinmek, bu olumsuz etkilerin hem bireysel hem de toplumsal düzeyde iyileştirilmesi için önemli bir fırsat sunmaktadır.

Bilinçli bir tüketici, fiyat, kalite ve sürdürülebilirlik arasındaki dengeyi sağlamayı temel bir öncelik olarak görmelidir. Sürdürülebilirlik olgusu, yalnızca çevreyi korumakla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda ekonomik istikrarın devamlılığıyla da doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, bireylerin tüketim tercihlerini sürdürülebilirlik perspektifiyle şekillendirmesi büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, tüketim çılgınlığından uzaklaşarak kanaat ekonomisine yönelmek, yalnızca bireyler için değil, toplumlar için de daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir finansal yapının temelini oluşturabilir. Bu geçiş, kolektif bir farkındalık ve kararlılıkla desteklendiğinde hem günümüzün hem de geleceğin en büyük sorunlarından biri olan aşırı tüketim döngüsünü kırma potansiyeline sahiptir.

İsmail ULUOCAK

American Metropolitan University
İşletme Bölümü Anabilim Dalı Başkanı

“Demokratik toplumlarda, halkın tercihlerini belirleyen faktörler arasında güven, samimiyet ve erişilebilirlik önemli yer tutar. Yöneticilerin halkla kurdukları içten iletişim ve gösterdikleri şeffaflık, akademik kariyerlerinden daha etkili olabilmektedir.”

Liyakat ve Yönetimde Başarı: Eğitim Tek Başına Yeterli mi?

Yönetimde Başarı:

Eğitimin Ötesindeki Değerler

Toplumların yönetiminde başarı, sadece akademik eğitimle ölçülemeyecek kadar karmaşık bir olgudur. Tarih boyunca farklı eğitim seviyelerinden gelen liderlerin başarılı yönetim örnekleri sergilediğini görmekteyiz. Burada önemli olan, kişinin sahip olduğu çok yönlü yetenekler ve bu yetenekleri toplum yararına kullanabilme becerisidir.

Yöneticilik pozisyonlarında bulunan kişilerin değerlendirilmesinde, akademik eğitimin yanı sıra hayat tecrübesi, problem çözme yeteneği, iletişim becerileri ve empati kapasitesi gibi faktörler de büyük önem taşır. Örneğin, halkın sorunlarını yakından bilen, yerel dinamikleri anlayan ve çözüm üretebilen bir yönetici, teorik bilgisi daha fazla olan ancak pratik deneyimi olmayan birine göre daha etkili olabilir. Liyakat kavramını sadece diplomalarla sınırlandırmak, toplumsal gerçekliklerle örtüşmeyen bir yaklaşımdır. Önemli olan, kişinin bulunduğu pozisyonun gerekliliklerini yerine getirebilme kapasitesidir.

Bu kapasite; yaşam deneyimi, kültürel birikim, sosyal beceriler ve liderlik vasıfları gibi çok sayıda faktörün bir araya gelmesiyle oluşur.

Modern yönetim anlayışında başarı, çeşitli becerilerin harmonik bir şekilde bir araya gelmesiyle mümkün olmaktadır. Bunlar arasında duygusal zekâ, kriz yönetimi becerisi, stratejik düşünme yeteneği ve toplumsal hassasiyetleri anlama kapasitesi sayılabilir. Yöneticilerin toplum nezdinde kabul görmesi için en önemli faktör, gösterdikleri performans ve elde ettikleri somut başarılarıdır. İcraatlarıyla fark yaratan, halkın sorunlarına çözüm üreten ve toplumsal refahı artıran yöneticiler, eğitim seviyelerinden bağımsız olarak takdir toplarlar.

Demokratik toplumlarda, halkın tercihlerini belirleyen faktörler arasında güven, samimiyet ve erişilebilirlik önemli yer tutar. Yöneticilerin halkla kurdukları içten iletişim ve gösterdikleri şeffaflık, akademik kariyerlerinden daha etkili olabilmektedir. Başarılı bir yönetim için gerekli olan nitelikler, formal eğitimin çok ötesine geçer. Kültürel değerleri anlama, toplumsal dinamikleri okuyabilme ve farklı kesimlerin ihtiyaçlarına cevap verebilme yeteneği, yönetimde başarının anahtarlarıdır.

Yöneticilerin meşruiyeti ve toplumsal kabulü, sundukları hizmetin kalitesi ve yarattıkları pozitif değişimle doğrudan ilişkilidir. Bu nedenle, performans ve başarı odaklı bir değerlendirme yaklaşımı, eğitim seviyesi odaklı değerlendirmeden daha sağlıklı sonuçlar verecektir.

Sonuç olarak, modern toplumların yönetiminde başarı, çok boyutlu bir yetkinlik setini gerektirir. Eğitim önemli bir faktör olmakla birlikte, tek başına yeterli değildir. Asıl olan, yöneticilerin toplumsal faydayı maksimize edecek icraatlar gerçekleştirebilme kapasitesidir.

Yöneticilik pozisyonlarında bulunan kişilerin toplumsal kabulü, sadece sahip oldukları diplomalarla değil, aynı zamanda topluma sağladıkları katkılarla ölçülmelidir. Özellikle yerel yönetimlerde, halkın günlük yaşamına dokunan ve somut çözümler üreten yöneticiler, akademik kariyerlerinden bağımsız olarak başarılı kabul edilmektedir.

Tarihsel süreçte, farklı eğitim seviyelerinden gelen ancak üstün liderlik vasıflarıyla öne çıkan birçok başarılı yönetici örneği mevcuttur. Bu örnekler, yönetim başarısının sadece formal eğitimle değil, doğal liderlik yetenekleri, vizyon ve kararlılıkla da yakından ilişkili olduğunu göstermektedir.

Günümüz dünyasında, teknolojik gelişmeler ve küreselleşme, yöneticilerin sürekli kendilerini yenilemeleri ve adaptasyon kabiliyetlerini geliştirmeleri gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenme ve pratik deneyim, formal eğitimden daha kritik hale gelebilmektedir.

Toplumsal dinamikleri doğru okuyabilen, farklı kesimlerin ihtiyaçlarına duyarlı olan ve hızlı çözüm üretebilen yöneticiler, akademik kariyerlerinden bağımsız olarak başarılı olabilmektedir. Bu başarı, onların toplumsal meşruiyetlerini güçlendiren en önemli faktördür.

Yönetimde başarının bir diğer önemli bileşeni, ekip çalışması ve delegasyon becerisidir. İyi bir yönetici, kendi eksikliklerinin farkında olarak, bu boşlukları dolduracak uzman kadroları oluşturabilmeli ve onlarla uyum içinde çalışabilmelidir.

Kriz yönetimi becerileri, günümüz dünyasında bir yöneticinin sahip olması gereken en kritik yeteneklerden biridir. Beklenmedik durumlarla başa çıkabilme, hızlı ve etkili kararlar alabilme yeteneği, formal eğitimden çok deneyim ve sezgisel zeka ile ilişkilidir.

Toplumsal değerlere ve kültürel kodlara olan hakimiyet, yönetimde başarının önemli unsurlarından biridir. Halkın değerlerini anlayan ve bu değerlere saygı gösteren yöneticiler, toplum nezdinde daha fazla kabul görmektedir.

İŞ DÜNYASINDA LİDERLİK VE YÖNETİM

İletişim becerileri ve şeffaflık, modern yönetim anlayışının vazgeçilmez unsurlarıdır. Halkla doğrudan iletişim kurabilen, onların sorunlarını dinleyen ve çözüm süreçlerinde şeffaf olan yöneticiler, eğitim seviyelerinden bağımsız olarak başarılı olabilmektedir. Sosyal sorumluluk bilinci ve etik değerlere bağlılık, bir yöneticinin sahip olması gereken temel niteliklerdendir. Toplumsal çıkarları kişisel çıkarların üzerinde tutan ve etik değerlerden taviz vermeyen yöneticiler, toplum nezdinde saygınlık kazanmaktadır. Yenilikçi düşünce ve değişime açıklık, modern yönetimin gerektirdiği önemli özelliklerdendir. Geleneksel yöntemleri sorgulayabilen, yeni fikirlere açık olan ve risk alabilen yöneticiler, kurumsal gelişime önemli katkılar sağlayabilmektedir.

Siyasette Liyakat ve Başarı: Eğitimin Ötesindeki Değerler

Günümüz siyasetinde, halk ile doğrudan temas kurabilme ve onların sorunlarını anlayabilme yeteneği, akademik başarılardan çok daha önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle yerel yönetimlerde başarılı olan siyasetçilerin çoğu, halkın içinden gelen, onların dilini konuşabilen ve sorunlarını firsthand deneyimleyen kişilerdir. Siyasi liderlik, toplumsal hassasiyetleri okuyabilme ve farklı toplum kesimlerinin beklentilerini dengeleyebilme becerisi gerektirir. Bu yetenek, kitaplardan öğrenilemeyecek, ancak yaşam deneyimi ve sosyal etkileşimle kazanılabilecek bir özelliktir. Birçok başarılı siyasetçi, bu yetenekleri sayesinde toplumda karşılık bulabilmektedir.

Kriz yönetimi ve hızlı karar alma becerileri, modern siyasetin vazgeçilmez unsurlarıdır. Özellikle ekonomik krizler, doğal afetler veya toplumsal olaylar karşısında gösterilen liderlik performansı, bir siyasetçinin başarısını belirleyen en önemli faktörlerden biridir. Bu tür durumlarda pratik zeka ve deneyim, teorik bilgiden daha değerli olabilmektedir.

Toplumsal uzlaşa sağlama ve farklı görüşleri bir araya getirebilme yeteneği, siyasi başarının temel taşlarından biridir. Bu beceri, formal eğitimden ziyade, yaşam boyu edinilen tecrübeler ve sosyal zeka ile ilişkilidir. Başarılı siyasetçiler, genellikle bu konuda üstün yetenekler sergilemektedir.

Günümüz dünyasında, teknolojik gelişmeler ve küreselleşme, yöneticilerin sürekli kendilerini yenilemeleri ve adaptasyon kabiliyetlerini geliştirmeleri gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenme ve pratik deneyim, formal eğitimden daha kritik hale gelebilmektedir.

Yerel dinamikleri anlama ve bölgesel sorunlara çözüm üretebilme kapasitesi, siyasi başarıda kritik rol oynar. Bir bölgenin sosyo-ekonomik yapısını, kültürel özelliklerini ve ihtiyaçlarını bilen siyasetçiler, akademik kariyeri daha parlak olan meslektaşlarına göre daha etkili olabilmektedir.

İcraata dayalı siyaset anlayışı, modern demokrasilerde giderek önem kazanmaktadır. Somut projeler üreten, vaatlerini gerçekleştiren ve görünür başarılar elde eden siyasetçiler, eğitim seviyelerinden bağımsız olarak halk desteği alabilmektedir.

Ekonomik kalkınma ve istihdam yaratma konusundaki başarılar, bir siyasetçinin değerlendirilmesinde önemli kriterlerdir. İş dünyası tecrübesi olan, ekonomik sistemin işleyişini pratikte bilen siyasetçiler, bu alanda önemli avantajlara sahip olabilmektedir. Sosyal politikalar ve toplumsal refahı artırıcı projeler geliştirme yeteneği, modern siyasetin önemli gerekliliklerindendir. Toplumun dezavantajlı kesimlerinin ihtiyaçlarını anlayan ve bu konuda çözümler üretebilen siyasetçiler, önemli başarılar elde edebilmektedir.

Uluslararası ilişkiler ve diplomasi alanındaki başarılar, siyasi liderliğin önemli göstergelerindendir. Bu alanda başarılı olan siyasetçiler, genellikle pratik diplomasi becerileri ve kültürlerarası iletişim yetenekleriyle öne çıkmaktadır.

Teknolojik gelişmeleri takip edebilme ve dijital dönüşüme ayak uydurabilme yeteneği, modern siyasetin gerektirdiği önemli vasıflardandır. Bu konuda başarılı olan siyasetçiler, özellikle genç seçmen kitlesiyle daha etkili iletişim kurabilmektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Modern siyaset ve yönetim anlayışında, başarının formülü giderek daha karmaşık bir hal almaktadır. Sadece akademik başarılar veya diplomalar değil, çok yönlü becerilerin bir araya gelmesi önem kazanmaktadır. Özellikle Türkiye gibi dinamik ve

çok katmanlı toplumlarda, yöneticilerin sahip olması gereken nitelikler de çeşitlenmektedir. Toplumsal dönüşüm süreçlerini yönetebilme, değişen dünya koşullarına adapte olabilme ve yerel ile küresel dengeler arasında köprü kurabilme yeteneği, günümüz siyasetçileri için vazgeçilmez nitelikler haline gelmiştir. Bu bağlamda, formal eğitimin ötesinde, yaşam deneyimi ve pratik beceriler ön plana çıkmaktadır.

Demokratik toplumlarda, halkın tercihlerini belirleyen faktörler arasında güvenilirlik, samimiyet ve erişilebilirlik gibi unsurlar giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Seçmenler, kendilerini anlayan, sorunlarına çözüm üreten ve somut icraatlar gerçekleştiren liderleri tercih etmektedir. Bu noktada, akademik kariyerden ziyade, toplumsal fayda üretebilme kapasitesi belirleyici olmaktadır.

Sonuç olarak, modern yönetim ve siyaset anlayışında başarı, çok boyutlu bir yetkinlik setini gerektirir. Eğitim önemli bir faktör olmakla birlikte, tek başına yeterli değildir. Asıl olan, yöneticilerin toplumsal faydayı maksimize edecek icraatlar gerçekleştirebilme kapasitesidir. Bu bağlamda, liyakat kavramını sadece eğitim üzerinden değerlendirmek yerine, daha kapsamlı ve çok yönlü bir bakış açısıyla ele almak gerekmektedir.

Türklerde Demircilik

“Türkler, medeniyet hamlesini demiri sertleştirerek elde ettiği üstün silah gücüyle gerçekleştirmiştir. Türk maden sanatının uzun bir gelişim süreci vardır. Bu süreç, Orta Asya’dan Selçuklulara onlardan da Osmanlılara aktararak yapım tekniği geliştirerek ve form bakımından zenginleşerek seyrini devam ettirmiştir”

Toplumların geçmişteki yaşayış biçimlerini, duygu ve düşüncelerini bizlere aktaran en önemli unsurlardan birisi de el sanatlarıdır. Sanat eserleri doğduğu kültürün karakterini yansıtır. Geleneksel Türk kültüründe köklü bir geçmişe sahip olan demircilik mesleği Türk insanının, Türk sanatının; duygu ve düşüncelerini çeşitli kompozisyon özellikleri ile dile getirmeleri açısından büyük önem taşır. Türkler, diğer milletlerden önce ham demiri işlemeyi başardıkları gibi, ona tabiatçı bir üslupla öyle ustaca şekiller vermişlerdir ki bu durum günümüz sanat tarihçilerini hayretler içinde bırakmaktadır. Üslup olarak Türk kültür ve zevkini yansıtan sanat eserleri, yalnızca Türk ülkelerinde değil, pek çok komşu ülkede alıcı bulmuş ve komşu milletlerin sanat anlayışlarını da etkilemiştir.

Türklerde tarım, savaş ve müzik aletleri yapımında, mimaride kapı süslemeleri gibi çeşitli alanlarda en çok kullanılan maden demirdir. Bir maden işleme sanatı olan ve biçimlerine göre; pala, hançer, gaddare, saldırma vb. isimler alan bıçakçılık da Anadolu’da yaygındır. Sapları abanoz, fildişi, gümüş ve altın kaplama olan bu kılıç ve bıçakların elmas, mercan, yakut, zümrüt vb. taşlarla süslü olan çeşitleri sanat şaheserleri olarak kabul edilmektedir.

Türkler müzik âletlerinin üretiminde ağaç, deri vb. malzemelerin beraberinde demir de kullanmışlardır. Türk defleri genellikle zincirli veya demir halkalıdır. Demir kopuz iki elle tutularak ağızla çalınan çatal biçiminde küçük bir demirdir.

Türkler, medeniyet hamlesini demiri sertleştirerek elde ettiği üstün silah gücüyle gerçekleştirmiştir. Türk maden sanatının uzun bir gelişim süreci vardır. Bu süreç, Orta Asya’dan Selçuklulara onlardan da Osmanlılara aktararak yapım tekniği geliştirerek ve form bakımından zenginleşerek seyrini devam ettirmiştir.

*Bayrakları zırhları siyah demir,
Bilekleri ve külahları demirden,
Sen yeryüzü demir diyeceksin.
Süngüleri havada bir zırh sayacaksın,
Yer ve dağ demir oldu diyeceksin.*

Firdevsi – Şehname

Anadolu’da Roma ve Bizans dönemlerinde oldukça gelişmiş atölyelerin bulunduğu bilinmekte. Selçuklular ve Osmanlılar Döneminde de maden sanatı gelişimini sürdürmüştür.

Zamanla demirin levha haline getirilmesi, beraberinde süsleme işlerinin formlarında, çeşitliliğinde ve birleştirme tekniklerinde değişiklikler oluşmasına yol açmıştır. Bu dönemler süsleme demirciliğinin

başlangıcı olarak da görülmektedir. Selçuklu ve Osmanlı dönemi demirci ustaları Tanzimat dönemine kadar genel olarak birbirine benzer özellikte lokmalı pencere parmaklıkları yani şebekeler, yapmışlardır. Şebekeler, kare ya da yuvarlak kesitli demir çubukların dikey ve yatay yönde birbirini kesmesi ve bu keşim yerlerine lokma adı verilen ve dövülerek biçimlendirilmiş olan, köşeleri kesilmiş küp şeklindeki demirlerin yerleştirilmesiyle yapılmışlardır. Hazire, köşk, saray, kasır ve depo gibi korunması gereken yapıların kapıları genelde dökme demirden yapılmışken pencerelerine gayet sade demir parmaklıklar takılmıştır. Tarihi yapılarda demir malzemenin bir başka kullanım şekli de kafes, korkuluk ve parmaklık ile yine demirden yapılmış döküm ve dövme kapılar gibi çeşitli demir işlerini kapsamaktadır. Parmaklıkların bahçe, balkon, merdiven, pencere ve markiz gibi çeşitli uygulama şekilleri mevcuttur. Bunun yanında ayrıca, cami, medrese, han gibi çeşitli anıtsal yapıların pencere açıklıklarında ve şadırvanlarındaki lokmalı ya da lokmasız pencere şebekeleri ve kubbe yolunun demir parmaklık ve tirabzanlarını da bu kapsamda sayılabilir. Yığma ya da ahşap tekniği ile inşa edilmiş sivil mimari örneklerin pencerelerindeki parmaklıklarda yatay yöndeki demir çubukların keşim yerleri oyularak düşey demirler bu yarıklardan geçirilmiş ve birleştirme geçmeli şekilde sağlanmıştır. Bindirme yöntemi ile yapılmış parmaklık sistemleri de bulunmaktadır. Burada bindirme, demir çubukların keşim yerleri dövülerek inceltilmiş, orta noktasına delikler açılarak perçinlemek suretiyle sistem rijit hale getirilmiştir. Geleneksel Türk mimarisinde ahşap kapı, pencere ve

İdris SAVAŞ

Demir Ocağı Vakfı Y.K. Başkanı

kapakların reze, ökçe, taban demiri, mandal, kanca, halka, kandil ve kandil askılıklarının demir işçilikleri sanatsal özellikler taşır.

Batılılaşma hareketleri, Osmanlının son dönemlerinde yapı üretim teknolojilerindeki bu gelişmelerin yanında Ampir, Barok, Neo-Klasik, Gotik ve Art Nouveau gibi Batı kökenli çeşitli üslupların mimaride ön plana çıkması ile strüktür ve diğer demircilik işleri bir anlamda bu akımlara göre şekillenmiştir. Batıdaki çeşitli mimari üslupların Osmanlı topraklarına girmesiyle organik ve kıvrımlı formlardan daha basit olanlara kadar bir geniş çeşitlilik gösterirler.

Demirci aletleri de kutlu sayılır, her aletin bir koruyucu ruha sahip olduğuna inanılır. Bugün için Kutsal Kitap'a nasıl saygı gösteriliyor duvarda yüksekçe bir yere asılıyorsa; Türklerde, ister geçmişte olsun isterse bugün olsun, savaş araç ve gereçlerine karşı saygı daima ön plandadır.

Bu yazıyı

uygulaması

CERÇEVE
Podcast

kanalı üzerinden dinleyebilirsiniz!

UZMAN GÖRÜŞÜ

Türkler, demirciliği kutsal meslek olarak kabul eder, demirci ustasını ise yol gösterici bir bilge olarak tanımlar. Adalet için çekilen keskin kılıç, bir çiftçinin elindeki orak demirci ustasının eseridir, hürriyet destanındaki başkahraman bir demircidir.

*Kurt bir delik buldu, gitti,
Bir demirci takip etti,
Ocak yaktı taş eritti,
Açıldı yol kapağımız!*

*Demirciye Bozkurt dendi
Han tanındı, taç giyildi,
Yoldan önce kendi indi,
Sağ elinde bayrağımız!*

Ziya Gökalp – Ergenekon

Zengin maden yataklarına sahip Orta Asya sahasında demiri erken dönemlerde keşfeden Türkler arasında sanat dalı hâline gelen demircilik, aynı zamanda “kutsal sanat” olarak da inanç ve kültüründe yer edinmiştir. Demir, tanrısal bir kaynağa bağlanmış ve çoğunlukla göksel nitelikli kavramlarla ifade edilmiştir. Ateş sayesinde demiri işleyerek yeni bir

araç geliştirmeyi beceren demirci, harikulâde bir iş yapıyor kabul edilmiş; bir zanaatkâr olarak böyle bir işi becermesinden dolayı demirciye de kutsallık atfedilmesine neden olmuştur.

Demirci aletleri de kutlu sayılır, her aletin bir koruyucu ruha sahip olduğuna inanılır. Bugün için Kutsal Kitap’a nasıl saygı gösteriliyor duvarda yüksekçe bir yere asılıyorsa; Türklerde, ister geçmişte olsun isterse bugün olsun, savaş araç ve gereçlerine karşı saygı daima ön plandadır. Kama, kılıç, orak, tırpan gibi aletlerin köy yerlerinde hâlâ duvarlara asılması, tüfeklerin çoğunlukla kapı arkasına konulması, askerde, tüfeğin, sahibi olan kişi tarafından namus olarak görülmesi her ne kadar bu aletlerden gelecek olan muhtemel bir zararı önlemeye yönelik olsa da aslında bu davranışlar Türklerdeki demire olan saygının tipik birer göstergeleridir.

Demirin geleneksel şekillendirme ve birleştirme teknikleri günümüzde olduğu gibi eskiden de bir kısmı sıcak, bir kısmı da soğuk olarak yapılmaktaydı. Bunlardan sıcak olarak şekillendirilenlere ocak işi, diğerlerine de tezgâh işi adı verilmiştir.

Dövme, doğal metallerin ilk olarak bulunduğu çağlardan beri kullanılan en eski metal işleme sanatıdır. Dövme tekniği tarihin ilk çağlarından bu yana hammadde, araç-gereçler ve yeni buluşlar dolayısıyla bazı gelişmeler göstermişse de, özünde pek bir değişikliğe uğramamıştır. Demirin fiziksel özelliğinden yararlanarak sert bir zemin üzerinde, sert bir araçla darbelenerek şekillendirilmesi sıcak demirciliğin esasını oluşturmaktadır.

Sıcak demircilikte çok çeşitli araçlar kullanılmaktadır. Bunlar; çekici, örs, kısıkaç, balyoz, ocak, kürek, körük, makas, ege, delici zimba vb.dir. Eskiden tuğla ve taşlarla yapılan ocakların günümüzde beton duvarlarla sınırlandırılarak oluşturulduğu görülmektedir. Ocak, demirlerin tavlansında kullanılmaktadır.

Körük (nafuh), deriden yapılan ateşi alevlendirmeye yarayan araçtır. Ocağa hava üfleyerek kömürlerin kuvvetli yanmasını sağlanmaktadır. Ancak günümüzde yerini elektrik enerjisiyle çalışan motorlu şekilleri almıştır.

Örsler; demirin tavlansından sonra kor halindeyken dövüldüğü ve şekil verildiği kare şeklinde olan bir ağız gövdesinin ortasına monte edilmiş kalın ve büyük demir parçasından oluşan bir araçtır.

Çekici; örsün üzerinde ısıtılmış demir parçalarının istenilen forma girmesini sağlayıcı darbeler vurmaya yarayan araçtır. Çekici usta olan kişi kullanılmaktadır.

Kürek; kare şeklinde, demirden yapılmış uzun sapı bir araçtır. Ocağa kömür atmak için kullanılmaktadır. Kısıkaçlar (maşalar); tavlama veya örs üzerinde dövme işlemi yapılırken sıcak parçayı tutmaya yarayan araçtır. Demircilikte iki kısıkaç kullanılmaktadır. Birini usta kullanır, diğeri de ocak kısıkaçıdır.

Balyoz; tavlansmış demiri örs üzerinde istenilen forma sokmak için döven araçtır. Demircilikte iki çeşit balyoz kullanılmaktadır. Birincisi normal dövme için kullanılan düz balyoz, diğeri demiri enine açmak için kullanılan yan ağızlı balyozdur.

Delici zimba elde edilen ürünün kullanıcı tarafından tutulmasını sağlamak için kullanılan malzemenin (tahta saplar vb.) yerleştirileceği yuvayı açmaya yarayan yuvarlak, kare ya da üçgen olan çelik delici alettir. Ege; demir parçası son şeklini aldıktan sonra, keskinlik kazandırılmak, parlatılmak ve tutacak yerinin geçmesini sağlayan ağız denilen yeri açmaya yarayan bir araçtır. Ancak günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle demir araçlara keskinlik, elektrikle çalışan motorlu araçlar tarafından verilmektedir.

Salih Mehmet MALLI

MÜSİAD Ankara Kurumsal İlişkiler ve İletişim
Sorumlusu Başkan Yardımcısı

Karz-ı Hasen Örneği Olarak Bangladeş'teki Mikrofinans Uygulaması

İslâmi Finansman

İslâmi finansman; müslüman iktisatçıların “Kur'an-ı Kerim'e ve Sünnete uygun finansal hayat nasıl olmalıdır” sorusuna cevap arayışlarının sonucunda ortaya çıkan kavramdır. İslâm, Allah ile kul arasındaki ilişkileri düzenlerken toplumu, insanlar arası ilişkileri, hukuku, adaleti, iktisadi çerçeveyi, helalleri, yasakları ve daha birçok detay konuyu düzenlemektedir. Bu vesileyle İslâm dini, gündelik hayatın ayrılmaz bir parçasıdır ve müslümanlar yaşayışlarını bu kaideler dahilinde idame ettirmeleri gerekir. İslâm, bir hayat nizamı olduğu için iktisadi hayatta uygulamaları vardır. Eğer iktisadi hayattaki İslami uygulamaları göz ardı edersek, İslâm'ın da bir hayat nizamı olduğunu kabul etmediğimiz anlamına gelir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı ve Gazze krizi gibi küresel gelişmeler, enflasyon artışına neden olmuş; buna karşı uygulanan yüksek faiz politikası ekonomiyi zorlamıştır. Ekonomistler özellikle kredi faizlerinin düştüğü dönemlerde vatandaşların otomobil ve konut başta olmak üzere birçok alanda kredi talebinin arttığını, tüketim harcamalarında artışlar görüldüğü ve genel ekonomide hareketliliğin sağlandığı yönünde hemfikirler.

Düşük faiz politikalarının tüketimin yanı sıra yatırım kararlarını da olumlu etkilediği, reel sektör yatırımlarının ve istihdamın bu dönemlerde arttığı genel kabuldür. Buradan hareketle sıfır faizli kredi yöntemlerini de içeren İslâm iktisadi yaklaşımında ülke ekonomisinin yüksek potansiyeli de ortaya çıkmaktadır. İlgili piyasa gerçekleri ile borçlanma sistemindeki merkez faktör olan faiz, İslâm'da kesin bir dille yasaklanmıştır.

Prof. Dr. Abdülaziz ed-Dûrî İslâm iktisat tarihini anlattığı eserinde faizin, İslâm düşüncesindeki sosyal

**Karz-ı Hasen;
ihtiyacı olan müslümanların
yanlış seçeneklere başvurarak
faiz gibi İslâm'da haram kabul edilen
yanlış yollara başvurmasını engelleyici
bir fonksiyon ifa etmektedir.
Borç verecek kişi için ise
verdiğinin karşılığının ahirette ve
dünyada kat kat alınacağı
bir fırsat olarak anlaşılmaktadır.**

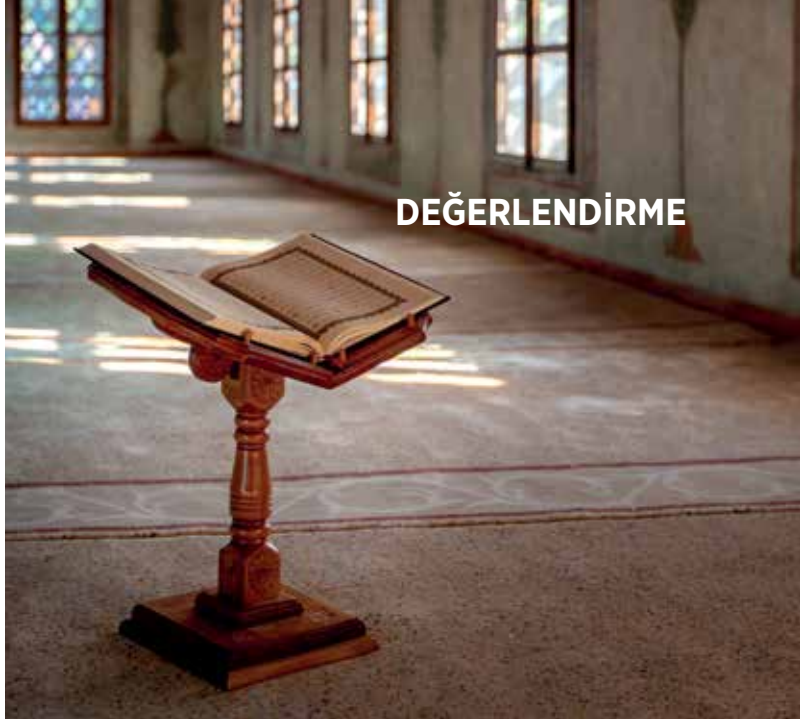
adalet anlayışını zedelediğini, servet sahibi belirli bir azınlığın tahakkümü dolayısıyla sömürü düzenine neden olduğu üzerinde genişçe durmaktadır.

Birinci Dünya Savaşı sürerken Rusya'da meydana gelen Bolşevik İhtilali'nin ardından Darü'l-Hikmeti'l-İslamiye (20. Yüzyılın başlarında güçlenen ve Osmanlı topraklarında da faaliyet gösteren İslam'a muhalif akımların reddiyle İslâm aleminde yeni yeni ortaya çıkan birtakım dini meselelerin İslami esaslar çerçevesinde halledilmesi amacıyla kurulan devlet kurumu, "Yüksek İslam Şurası" benzeri dini teşkilattır.) azası olan Bediüzzaman Said Nursi'ye "Emek ve Sermaye" çatışmasının çözümleri sorulduğunda "Vücub-u zekat (zekatı zorunlu kılmak) ve hurmet-i riba (faizi haram kılarak yasaklamak), Karz-ı Hasen (borçlanma) şerait-i sulhiyedir (barış şartlarıdır). Şu riba taşını altından çeksen, şu zalim medeniyet kasrı çökecektir." diye cevap vermiştir.

Karz-ı Hasen Kavramı

Karz-ı Hasen iki farklı kelimenin birleşiminden oluşmaktadır. Karz kelimesi ödünç verilen mal anlamına gelmektedir. Bir kimsenin nakit veya mekilat (buğday, arpa gibi kilo ile ölçülen) varlığını bilahare misli ile geri almak kaydıyla başka bir kişiye ödünç vermesine karz veya ikraz denilmektedir. Hasen ise sözlükte "latif, iyi, güzel ve hoş" manalarına gelmektedir. Bu iki kelimenin bir araya gelerek oluşturduğu Karz-ı Hasen ise Allah rızasını kazanmak maksadıyla herhangi bir menfaat beklemeksizin ihtiyacı olan kişiye verilen borcu ifade etmektedir. Karz-ı Hasen uygulaması dünden bugüne müslümanların sıkıntılı dönemlerinde birbirlerine yardım etmelerine, dertleriyle hem dert olmalarına ve karşılıklı muhabbetin artmasına aracı olmaktadır. İslâm dini öğretileri incelendiğinde, müslümanın diğergâm davranması ve içtimai düzen içerisinde yardıma muhtaçlara ulaşmada yarışılması noktasında ciddi emirler yer almaktadır.

Karz-ı Hasen; ihtiyacı olan müslümanların yanlış seçeneklere başvurarak faiz gibi İslâm'da haram kabul edilen yanlış yollara başvurmalarını engelleyici bir fonksiyon ifa etmektedir. Borç verecek kişi için ise verdiği karşılığının ahirette ve dünyada kat kat alınacağı bir fırsat olarak anlaşılmaktadır. Klasik ekonomideki biriktirerek, saklayarak veya artırarak nemalanma anlayışının tersine Karz-ı Hasen'de vererek, teberru ederek arttırmak anlayışı hâkimdir. Genel İslami bir kabul de olan bu anlayış Yunus Emre'nin divanında "Paylaştığın senindir, biriktirdiğin değil" olarak tezahür etmiştir. Bu artıştan kasıt hem

dünyevi hem de uhrevi berekettir. Karz-ı Hasen uygulaması da bu önemin tezahürü bir müessese olarak kabul edilmektedir. Karz-ı Hasen, müslümanları faize bulaşmaktan alıkoyarak müslümanlar arasında vacip olan yardımlaşma kültürüne katkı sağlamakta ve müslümanlar arası ünsiyetin oluşmasına yardımcı olmaktadır.

Karz-ı Hasen ifadesi Kur'anî bir kavram olup Allah tarafından takdir edilen mecazi bir terminolojidir. Allah Teâlâ, darda olan müslümana finansal sıkıntısı geçene değin ödünç ve geri ödemede mühlet verilmesini zatına verilen ödünç olarak anlaşılması gerektiğini bildirmiştir.

Karz muamelesi İslâm'da Kur'an, sünnet ve icma ile övülen bir muameledir. Hatta menfaatsız borç vermenin gerçek ve ivedi bir ihtiyacı giderecek olması sebebiyle sadakadan daha hayırlı olduğuna inanılmaktadır.

**Bakara Suresi 245. ayette
"Kim Allah'a
(karşılık beklemeden)
güzel bir borç verirse,
Allah da o borcu kendisine
kat kat fazlasıyla öder.
(Rızkı) Allah daraltır ve
genişletir. Ancak O'na
döndürüleceksiniz".
Öncelikli olarak Karz-ı Hasen'in
karşılığının kat kat verileceği
vaadi ön plandadır.**

DEĞERLENDİRME

Kat kat" ifadesi İslâm iktisadı uzmanlarınca iki farklı şekilde yorumlanmıştır. Birincisi; ahirette karşılığını almak, ikincisi ise ahiretle birlikte dünyevi olarak da verilen borcun bereketleneceği şeklindedir. Hz. Peygamber (sav) İbn-i Mace'den rivayetle Karz-ı Hasen'le ilgili şöyle buyurmuştur. "Miraç gecesinde cennetin kapısı üzerinde şu ibarenin yazılı olduğunu gördüm: Sadaka on misliyle mükâfatlandırılacaktır. Ödünç para ise on sekiz misliyle mükâfatlandırılacaktır. -Ey Cibril! Ödünç verilen şey ne sebeple sadakadan daha üstün oluyor? - diye sordum. -Çünkü, dilenci (çoğu zaman) parası olduğu halde sadaka ister ancak borç isteyen kişi ise ihtiyacı sebebiyle talepte bulunur- dedi."

Mikro Finans ve Bangladeş Örneği

Yoksullukla mücadele edildiğinde finasta ilk akla gelen yöntemlerden biri mikro finanstır. Yoksulluk her ülkenin temel problemlerinden biri olması nedeniyle bu konuda sürekli olarak çalışmalar yapılmakta ve farklı programlar uygulanmaktadır.

Yoksulluk müslüman toplumlarda sadaka, hibe, bağış veya zekât gibi araçlarla azaltılmaya çalışılırken yoksulluğun tamamen ortadan kaldırılması adına ihtiyaç sahiplerini ekonomik hayatta etken hale getirme fikri doğmuştur. Bu fikrin ortaya çıkışında ise mikro finans uygulamasının fikir babası sayılan "alt katmanlarda ekonomik ve sosyal kalkınma yaratma çabalarından ötürü" Nobel Barış ödülü verilen Bangladeşli Prof. Dr. Muhammed Yunus önemli rol oynamıştır. Haftalarca süren Bangladeş'teki öğrenci protestolarıyla başlayan halk hareketi 15 yıllık Şeyh Hasina Vecid iktidarının sonunu getirmesi akabinde geçiş hükümetinin başına Muhammed Yunus getirilmiştir.

Mikro finans; büyük finansal kuruluşların ilişkiye girmedeği yoksul kesimlere finansal hizmetleri ulaştırma prensibiyle hareket eden, özellikle küçük bütçeli girişimcileri destekleyen yoksullukla mücadele programı olarak özetlenebilir.

Mikro finansın hikâyesi ülkesi Bangladeş'te yaşanan aşırı yoksulluktan etkilenecek, bu sorunu ortadan kaldırmaya yönelik bir sistem ortaya koyan bankacı ve ekonomi profesörü Muhammed Yunus ile başlamaktadır. Kendi kaleminden Yunus süreci özetle şöyle anlatmaktadır.

1970'li yılların ortalarında Bangladeş'te ciddi bir yoksulluk vardı. Üniversite'de ekonomi anlatarak ülke gerçeklerini bir kenara bırakmak yerine durumu yerinde görmek istedim ve üniversite kampüsünün yakınında yer alan Cobra köyüne ziyarete gitmeye karar verdim.

Cobra köyünde yoksulları ziyaret ediyor ve doğrudan yardım etmek istiyordum ancak halk doğrudan yardımı kabul etmiyordu. Halkın birçoğu tefeciden aldıkları yüksek faizli borçları sermaye yaparak bambudan tabure imal ediyor ve satıyordu. Faiz öyle bir had safhada idi ki bir ürün için 22 Cent borç alan birey 2 Cent kâr ederek günü bitiyordu. Halk için ne yapabileceğimi düşündüm ve tefeciden faizle borç alan köylü hanımlara kredi vermeye karar verdim. Hesaplamalar sonrası toplam 42 ailenin tefecilere borcu vardı ve toplamda yalnızca 27 dolara tekabül ediyordu. İlgili 42 aileye kredi olarak toplam 27 dolar vererek borçlarını ödemeleri ve ürünlerini daha iyi fiyattan satmalarına vesile olduk. Vadesi sınırsızdı ne zaman ödenirse karşılığında bir faiz de istemedim ben tefeci değildim. Günden güne kazançlarını arttıran köylü hanımlar borçlarını ödediler ve rahat bir nefes aldılar.-

Yunus'un 1976 yılında bireysel giriştiği bu çaba Karz-ı Hasene dayalı geliştirilen en güzel mikro finans örneklerindendir. Karz-ı Hasen finansmanı köyün refah seviyesinde gelişme sağlanması deneyimi sonrasında bu yöntemin düzenli hale getirilme fikri ortaya çıkmıştır ve nihayetinde 1976 yılında "köy bankası" anlamına gelen "Grameen Bankası" faaliyete başlamıştır. Ancak sürecin devamında anlayış farklılığı ortaya çıkmıştır.

Bu yeni kredilendirme sistemi Karz-ı Hasen olmaktan çıkarak geleneksel faiz karşılığı kredilendirmeye dönüşmüştür. Tek farkı, hedef kitle ve düşük faizli bir mikro kredi sistemi olmasıdır. Bazı uzmanlar aradaki farkın bir komisyon olduğunu iddia ederken Yunus kitabında fazlalığın faiz olduğunu açıkça ifade etmektedir. Geleneksel yani faizli mikro finans uygulamasına dönüşen bu örnek İslam'a uygunluk noktasında eleştirilmiş ve müslüman toplumlar arasında etki alanını zayıflatmıştır. Her şeye rağmen Yunus bu çabaları vesilesiyle Nobel ödülü kazanmış ve mikro finans tüm dünya'da uygulanan bir yoksulluk programı haline gelmiştir. Mikro kredi uygulaması Yunus'un ilk uyguladığı sistem özelinde değerlendirildiğinde Karz-ı Hasen örneği olarak önemli bir deneyimdir. Yunus'un bu çabaları sonrasında dünyanın farklı bölgelerinde mikro kredi veren kuruluşlar ihdas edilmiş ve daha fazla yoksula ulaşılmıştır. Dünya üzerinde mikro finans uygulamalarında faizsiz kredi veren mikro kredi kurumları da mevcuttur.

KAYNAKLAR

CANBAZ, M. Fatih (2019) "İslami Finans Aracı olarak Karz-ı Hasen ve Katılım Bankaları İçin Bir Model Önerisi", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

AKÇA, Erdem. (2019) "Sosyalizm, Kapitalizm ve İslâm Ekonomisi", risalehaber.com

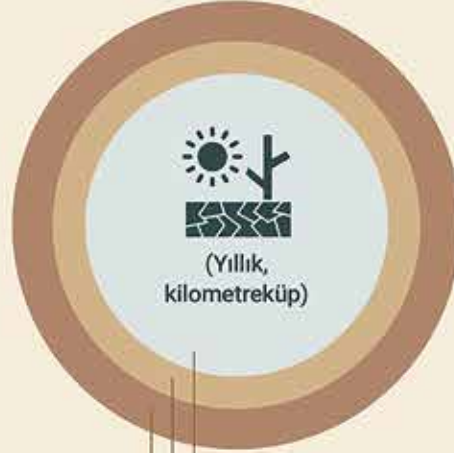
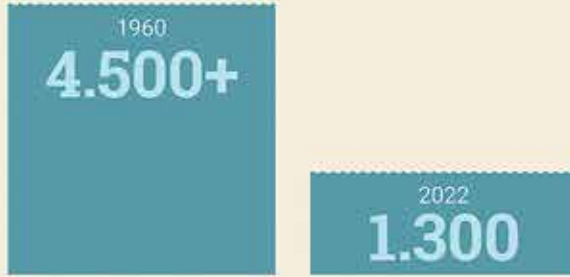
İklim değışikliğı ısınmayı, ısınma su kıtlığını tetikliyor

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından küresel su krizine dikkati çekmek için 1993'ten beri her yıl 22 Mart Dünya Su Günü olarak kutlanıyor

Temel iklim koşullarında en büyük su eksikliğinin yaşandığı ülkeler (Yıllık, kilometreküp)

Türkiye'nin kişi başına su potansiyeli (Yıllık, metreküp)

Temel iklim koşullarında küresel su eksikliği

457,9

1,5 derece senaryosu

484,4

3 derece senaryosu

525,3

Su eksikliğinde en büyük artışın yaşanacağı ülkeler (Yıllık, kilometreküp)

■ 1,5 derece senaryosu (Artış) ■ 3 derece senaryosu (Artış)

Sessiz Zamanın Tanığı: Güzelyurt

Osmanlı döneminde gayrimüslim nüfusun ağırlıklı olduğu Güzelyurt, 1815 tarihli nüfus sayımında 300 Rum hane ve 100'ün üzerinde kiliseye ev sahipliği yapmaktaydı. Buna karşılık müslümanlara ait yalnızca üç cami bulunuyordu.

Bir Coğrafyada Yoğunlaşan Zaman

Aksaray'a bağlı Güzelyurt ilçesi, tarihî katmanları, özgün mimarisi ve zengin kültürel dokusuyla Kapadokya bölgesinin dikkat çekici yerleşimlerinden biridir. Antik dönemde Karballa, sonraları Gelveri olarak bilinen bu yerleşim, günümüzde Güzelyurt ismini taşımaktadır. Coğrafi olarak Kapadokya'nın başlangıç noktasında yer alan ilçe, doğal ve kültürel miras açısından oldukça zengindir.

Arkeolojik bulgular, bölgedeki yerleşimin Paleolitik Çağ'a kadar uzandığını göstermektedir. Neolitik dönemde (M.Ö. 6500-5000) önemli bir iskân merkezi hâline gelen Güzelyurt, ilerleyen yüzyıllarda Hitit, Pers, Kapadokya Krallığı, Roma ve Bizans gibi büyük medeniyetlerin etkisi altına girmiştir. Kulaklı Tepe'deki kale kalıntıları, Analipsis Tepesi'ndeki mimari izler ve Mamasın Barajı çevresinde rastlanan yazıtlar, bölgenin çok katmanlı tarihinin somut delilleridir.

İnanç Yapılarıyla Şekillenen Kültürel Doku

Roma ve Bizans döneminde önemli bir merkez hâline gelen Güzelyurt, özellikle inanç yapılarıyla öne çıkmıştır. 4. yüzyılda doğduğu bilinen Gregorios Teologos'un fikirleri doğrultusunda bölgede manastır yaşantısı gelişmiş, Kapadokya'da bu yaşam tarzının temelleri burada atılmıştır. Manastır Vadisi başta olmak üzere bölgede çok sayıda kaya kilisesi inşa edilmiştir. Bunlar, yalnızca ibadet değil, aynı zamanda inziva, barınma ve savunma amacıyla da kullanılmıştır.

Yumuşak tüf yapısı sayesinde kolaylıkla oyulabilen bu coğrafya, yeraltı şehirlerinin ve kaya yapıların gelişmesini sağlamış, Güzelyurt böylece hem dinî hem de sivil mimaride özgün örnekler üretmiştir. İhlara Vadisi ile benzer özellikler taşıyan Manastır Vadisi, bugün de bu mirası bünyesinde barındıran önemli bir alan olarak varlığını sürdürmektedir.

Kilise-Cami: Tarihî Sürekliliğin Mimari İfadesi

Güzelyurt'un merkezinde yer alan Aziz Gregorios Metropolitik Kilisesi, bölgenin tarihî sürekliliğini en iyi yansıtan yapılardan biridir. 4. yüzyıl sonlarına tarihlenen bu yapı, zaman içerisinde farklı işlevlere bürünmüş; 1924 Nüfus Mübadelesi sonrasında camiye dönüştürülerek günümüzde "Kilise Camii" adıyla anılmaya başlanmıştır.

1835 yılında mimar Grigorius Madenci tarafından yapılan onarımla üç nefli bazilika planına dönüştürülen kilise, bu haliyle hem Roma dönemi hem de 19. yüzyıl Bizans sonrası mimari anlayışlarını bünyesinde taşımaktadır. 15 metre yüksekliğindeki çan kulesi daha sonra minareye dönüştürülmüş; iç mekânda yer alan apsis kısmı mihrap olarak düzenlenmiştir.

Bu dönüşüm yalnızca yapısal değil, aynı zamanda kültürel bir yeniden işlevlendirme örneğidir. Eski ikonastasis panolarının mihrap ve minbere dönüştürülmesi, mimari unsurların yeniden kullanımı açısından dikkat çekicidir.

Ahşap Bezemelerde Saklı Bir Kültürel Bellek

Kilise-Camii'nin en çarpıcı unsurlarından biri iç mekânda yer alan ahşap süslemelerdir. Genellikle üzüm salkımları, asma yaprakları, yıldız ve geometrik motiflerle bezenmiş bu panolar, o dönemin estetik anlayışını ve zanaatkârlık geleneğini yansıtmaktadır. Bezeme teknikleri arasında ajur, derin oyma ve boyama gibi yöntemler öne çıkmakta; özellikle kırmızı, yeşil ve sarı renklerin hâkim olduğu bir renk paleti tercih edilmektedir.

Minberde kullanılan panolarda yer alan Mühr-ü Süleyman (altı kollu yıldız) ve bitkisel motifler, bu sanat anlayışının hem sembolik hem de kültürel boyutlarını gözler önüne serer. Kadınlar mahfili, mihrap ve minberde görülen bu panoların ikonastasisin bir bölümünden getirilmiş olması muhtemeldir. Bölgedeki zengin bağcılık geleneği, süsleme motiflerine de yansımıştır. 19. yüzyılda bölgede 6000 dönüm bağ alanı olduğu bilinmekte, bu durum üzüm salkımı motiflerinin estetik bir unsur olmasının ötesinde sosyo-ekonomik bir anlam taşıdığını göstermektedir.

Sivil Mimari: Taşın Hafızası

Gözelyurt, yalnızca dinî yapılarla değil, aynı zamanda sivil mimari örnekleriyle de dikkat çekicidir. Rumlar tarafından inşa edilen 100 ila 200 yıllık taş evler, yarı kayaya oyulmuş, yarı yığma olarak inşa edilmiştir. Cephelerinde taş işçiliğine dayalı süslemeler ve kemerli girişler görülmektedir. Bu evler yalnızca barınma amaçlı yapılar değil; aynı zamanda dönemin toplumsal statüsünü, zenginliğini ve estetik anlayışını yansıtan öğelerdir.

Ayrıca bölgede üç yeraltı şehri, çok sayıda mağara, mabet ve zahire ambarı gibi yapılar mevcuttur. Bu unsurlar, Gözelyurt'un sadece yüzeyde değil, yer altında da yoğun bir yerleşim ve korunaklı yaşam alanı barındırdığını göstermektedir.

Toplumsal Yapı ve Göçün Etkileri

Osmanlı döneminde Gayrimüslim nüfusun ağırlıklı olduğu Gözelyurt, 1815 tarihli nüfus sayımında 300 Rum hane ve 100'ün üzerinde kiliseye ev sahipliği yapmaktaydı. Buna karşılık Müslümanlara ait yalnızca üç cami bulunuyordu. Rum nüfus, bölgenin ticari ve ekonomik yaşamında etkin bir rol oynamış, yerel üretimi büyük şehirlerle ilişkilendirerek zenginlik kazanmıştır.

1924 yılında gerçekleştirilen nüfus mübadelesiyle, Yunanistan'ın Kastorya ve Kozan bölgelerinden gelen Türk göçmenler Gözelyurt'a yerleştirilmiş, ilçedeki Rumlar ise Kavala yakınlarında Nea Kalvari adlı yeni bir yerleşim kurmuştur. Bu yerleşimde Gelveri'deki kilisenin bir benzeri inşa edilmiş ve taşınan kutsal eşyalarla birlikte bir müze kurulmuştur.

Bugünün Gözelyurt'u: Koruma ve Turizm Perspektifi

Günümüzde Gözelyurt, sahip olduğu tarihî ve kültürel değerlerle Kapadokya turizminin önemli bir durağı olma potansiyeline sahiptir. Doğal güzellikleri, jeolojik yapısı ve iklim özellikleri sayesinde alternatif turizm faaliyetleri için elverişli bir ortam sunmaktadır. Deniz seviyesinden yaklaşık 1485 metre yüksekte yer alan ilçe, serin yayla havası ile yaz aylarında tercih edilen bir durak haline gelmiştir. Özellikle son yıllarda artan kültür turizmi ilgisi, bölgedeki tarihî yapıların korunmasını da gündeme getirmiştir. Bu doğrultuda yürütülen restorasyon ve tanıtım faaliyetleri, Gözelyurt'un tarihî kimliğini yitirmeden geleceğe taşınmasına katkı sağlamaktadır.

Kaynakça

- <https://aksaray.ktb.gov.tr/TR-327030/guzelyurt.html>
- Fatma Küçük, Aksaray-Gözelyurt (Gelveri) Kilise Cami Ahşap Bezemeleri, I. Uluslararası Aksaray Sempozyumu Bildirileri, 2016.
- M. Sacit Pekak, "Gözelyurt'ta (Gelveri) Bulunan Bizans/Post-Bizans Dönemi Kiliseleri I-II", Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, 1993-1994.
- Rıza Özgür, Gizli Kalmış Hazine Gözelyurt (Gelveri), Ankara, 2010.
- <http://www.guzelyurt.bel.tr>

Balkanlarda Yükselen Ekonomik Köprü

BUL
GARİS
TAN

Başkent
Sofya

Nüfus
6.352.000

(Nisan 2024, IMF)

Yüzölçümü
110.993 km²

Ülkenin Kısa Tarihi

Bulgaristan'ın tarihi, MÖ 7. yüzyıla kadar uzanan zengin ve karmaşık bir geçmişe sahiptir. İlk yerleşimcileri Traklar olan bu topraklar, zaman içinde Persler, Keltler ve Makedonlar gibi farklı kültürlerin etkisi altında kalmıştır. Roma İmparatorluğu'nun ve ardından Bizans İmparatorluğu'nun egemenliği altında geçen yüzyılların ardından, 7. yüzyılda Türk kökenli Bulgarların bölgeye gelmesiyle birlikte yeni bir dönem başlamıştır. 681 yılında kurulan Birinci Bulgar İmparatorluğu, Balkanlar'da güçlü bir devlet haline gelmiş ve Hristiyanlığı kabul ederek önemli bir kültürel ve dini merkez olmuştur. Ancak, Bizans İmparatorluğu ile yaşanan uzun süreli savaşlar ve iç karışıklıklar sonucunda 1018 yılında Bizans egemenliği yeniden kurulmuştur. 1185 yılında İkinci Bulgar İmparatorluğu'nun kurulmasıyla birlikte yeniden bağımsızlık kazanan Bulgaristan, 14. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkanlar'a yayılmasıyla birlikte uzun bir Osmanlı egemenliği dönemine girmiştir.

Yaklaşık 5 yüzyıl süren Osmanlı egemenliğinin ardından, 1878 yılında Rus-Türk Savaşı'nın ardından imzalanan Berlin Antlaşması ile Bulgaristan özerk bir prenslik haline gelmiştir. 1908 yılında tam bağımsızlığını ilan eden Bulgaristan, 20. yüzyılda Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı ve II. Dünya Savaşı gibi büyük çatışmalara sahne olmuştur. II. Dünya Savaşı'nın ardından Sovyetler Birliği'nin etkisi altına giren Bulgaristan, 1989 yılında komünist rejimin çökmesiyle birlikte demokratik bir ülke olma yolunda önemli adımlar atmıştır. Günümüzde Bulgaristan, Avrupa Birliği üyesi olarak modern ve gelişen bir ülkedir.

GSYİH (Milyon \$)
108.425
(2024, IMF)

KBGSYİH (\$)
17.069
(2024, IMF)

Büyüme Oranı (%)
2,32%
(2024, IMF)

Bulgaristan'ın Siyasi ve İdari Yapısı

Bulgaristan, 1991 anayasası ile şekillenen parlamenter demokrasi ile yönetilen bir cumhuriyettir. Ülke, merkezi hükümetin yetkisi altındaki 28 ilden oluşan üniter bir yapıya sahiptir. Yürütme yetkisi, halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanı ile Parlamento'da çoğunluğu olan parti veya koalisyon tarafından belirlenen Başbakan ve Bakanlar Kurulu'na aittir. Yasama organı, dört yılda bir yapılan seçimlerle belirlenen 240 sandalyeli tek kamaralı Halk Meclisi'dir. Çok partili bir siyasi sisteme sahip olan Bulgaristan, 2004'te NATO'ya, 2007'de ise Avrupa Birliği'ne katılarak demokratik değerlere ve AB standartlarına uygun bir siyasi yapı benimsemiştir.

Bulgaristan'ın Nüfus ve İstihdam Yapısı

Bulgaristan'ın nüfusu 2023 yılı itibarıyla yaklaşık 6,45 milyon kişidir. Bu nüfusun yaklaşık yüzde 73,5'i kentsel alanlarda yaşamaktadır. Ülke genelindeki nüfus yoğunluğu kilometrekare başına 58 kişi olarak belirlenmiş olup, nüfus dağılımında kadınlar erkeklere göre daha fazla sayıda bulunmaktadır. Bulgaristan'ın nüfusunda uzun vadeli bir azalma görülmekte olup, nüfus artış oranı negatif düzeyde (-6,8%) seyretmektedir. İşgücü sayısı yaklaşık 3,06 milyon kişi civarındadır ve 2023 yılında işsizlik oranı yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdamın sektörlere göre dağılımına bakıldığında, hizmetler sektörü yüzde 67,6 ile en büyük paya sahipken, bunu yüzde 28,9 ile sanayi sektörü izlemekte, tarım sektörü ise yüzde 3,5 ile daha küçük bir paya sahiptir. Ülkedeki ortalama aylık ücret yaklaşık 1.111 Euro olarak kaydedilmiştir. Genel olarak nüfus ve istihdam yapısına bakıldığında, Bulgaristan'ın nüfusunun giderek azalmasına rağmen düşük işsizlik oranıyla istikrarlı bir işgücü piyasasına sahip olduğu görülmektedir.

Doğal Kaynaklar

Bulgaristan, doğal kaynaklar açısından çeşitlilik gösteren bir ülkedir. Maden kaynakları bakımından özellikle bakır, kurşun, çinko, altın ve gümüş yatakları ile öne çıkar. Ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan bu kaynaklar genellikle güney ve doğu bölgelerinde yoğunlaşmıştır. Enerji kaynakları açısından bakıldığında, Bulgaristan'ın önemli miktarda linyit kömürü rezervleri bulunmakta olup bu rezervler Maritsa bölgesinde yoğunlaşmıştır.

Doğal gaz ve petrol açısından zengin olmayan Bulgaristan, enerji ihtiyaçlarının önemli bir kısmını ithalat yoluyla karşılamakta, hidroelektrik enerji potansiyelini ise akarsular üzerine kurduğu santraller aracılığıyla değerlendirmektedir.

Tarım ve ormancılık Bulgaristan ekonomisinin diğer önemli unsurlarındandır. Ülkenin verimli ovaları, buğday, mısır, ayçiçeği, şeker pancarı gibi tarımsal ürünlerin üretimine imkân sağlamakta; üzüm bağları ve şarap üretimiyle tarımsal çeşitlilik artırılmaktadır. Ayrıca, ülke topraklarının yaklaşık üçte birini kaplayan ormanlar ekonomik ve ekolojik açıdan değerli bir doğal kaynaktır. Su kaynakları da ülke ekonomisi için kritik önemdedir; kuzey sınırını oluşturan Tuna Nehri ulaşım ve ticaret açısından stratejik bir öneme sahiptir ve Karadeniz üzerindeki Varna ve Burgaz limanları aracılığıyla uluslararası ticarete önemli rol oynar.

Bulgaristan'ın Ekonomisine Genel Bakış ve 2024 Yılı Değerlendirmesi

Bulgaristan ekonomisi, serbest piyasa ilkelerine dayalı olarak faaliyet gösteren, dışa açık ve orta düzeyde gelişmiş bir yapıya sahiptir. Dünya Bankası tarafından üst orta gelirli bir ekonomi olarak sınıflandırılan ülke, 1 Ocak 2007 tarihinde Avrupa Birliği'ne tam üye olmasıyla birlikte önemli ekonomik reformlar gerçekleştirmiştir. AB üyeliği döneminde satın alma paritesi açısından Bulgarların gelirleri, AB ortalamasının yüzde 43'ünden yüzde 64'üne yükselse de ülke hâlâ Avrupa Birliği'nin en düşük gelir seviyesine sahip ülkesi olmaya devam etmektedir. Bulgaristan ekonomisi 2023 yılında toplam 93,9 milyar Euro tutarında Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) üretmiş, reel büyüme oranı ise yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiştir. Kişi başına düşen milli gelir ise yaklaşık 14.580 Euro seviyesine ulaşmıştır. Ülkenin ekonomik yapısında hizmet sektörü yüzde 67,6 gibi önemli bir pay alırken, sanayi sektörü yüzde 28,9, tarım sektörü ise yüzde 3,5 oranında paya sahiptir. Bulgaristan'da işsizlik oranı düşük seviyelerde kalmış ve 2023 yılında yüzde 4,3 olarak gerçekleşmiştir.

Enflasyon oranı açısından bakıldığında Bulgaristan, 2022 yılında yüzde 16,9 gibi oldukça yüksek bir seviyeden 2023 yılında yüzde 4,7 seviyesine gerileyerek ciddi bir iyileşme kaydetmiştir. Bu durum, ekonomik istikrar açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Öte yandan, ülkenin dış ticaret dengesi halen negatif olup, 2023 yılında dış ticaret açığı yaklaşık 5,3 milyar Euro olarak gerçekleşmiştir. Bulgaristan'ın dış ticaretinde Almanya, Romanya, İtalya, Türkiye ve Yunanistan gibi ülkeler önemli ortaklar konumundadır.

2024 yılı için Bulgaristan ekonomisinin daha olumlu bir görünüm çizmesi beklenmektedir. Ülkede doğrudan yabancı yatırımların 2023 yılında 3,6 milyar Euro'ya ulaşmış olması, yatırım ortamının güçlendiğinin bir göstergesidir. Bulgaristan, özellikle düşük vergi oranları (%10 kurumlar vergisi) ve çeşitli yatırım teşvikleriyle yabancı yatırımcıları çekmeye devam etmektedir. Avrupa Birliği'ne tam üyeliği, stratejik coğrafi konumu ve lojistik altyapısı sayesinde ülkenin bölgesel bir üretim ve lojistik üssü olarak potansiyelinin artması beklenmektedir. Bu avantajların doğru değerlendirilmesi durumunda Bulgaristan'ın ekonomik göstergelerinin 2024 yılında daha da iyileşmesi öngörülmektedir.

Temel Ekonomik Göstergeler

Bulgaristan'ın temel ekonomik göstergeleri 2023 yılı itibarıyla incelendiğinde, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) 93,9 milyar Euro olarak gerçekleşmiştir. Ekonomi, yüzde 1,8'lik bir reel büyüme oranıyla orta düzeyde bir gelişme göstermiştir. Kişi başına düşen GSYİH yaklaşık 14.580 Euro seviyesine ulaşmış olup, yıllık enflasyon yüzde 4,7 seviyesine gerilemiştir. Ülkedeki işsizlik oranı ise yüzde 4,3 olarak

kaydedilmiştir. Sektörel dağılımda hizmetler sektörü yüzde 67,6 ile en büyük paya sahipken, sanayi sektörü yüzde 28,9 ve tarım sektörü ise yüzde 3,5 oranında pay almaktadır.

Bulgaristan'da Fırsatlar

Bulgaristan'da yatırım ve ticaret açısından çeşitli fırsatlar bulunmaktadır. Öncelikle Bulgaristan'ın Avrupa Birliği'ne üye olması, ülkeyi hem bir lojistik merkez hem de AB pazarına giriş kapısı hâline getirmektedir. Özellikle lojistik sektöründe Bulgaristan, Türkiye'nin AB'ye ihracatında stratejik bir üs olma potansiyeline sahiptir. Düşük vergi oranları (kurumlar ve gelir vergisinde %10), cazip yatırım teşvikleri, hızlandırılmış idari prosedürler ve yabancı yatırımcılar için kolaylaştırılmış oturma izni ve vize imkânları, ülkeyi yatırımcılar için daha cazip hâle getirmektedir. Bulgaristan ayrıca coğrafi konumuyla da Türkiye'nin üretim merkezlerine yakınlığı sayesinde lojistik maliyetleri düşüren ve rekabet avantajı sağlayan bir pazardır. Yüksek teknoloji ve bilgi-yoğun sektörlerde, üretim tesislerinin kapasite artırımı ve modernizasyonunda, Ar-Ge faaliyetlerinde, yazılım ve bilişim sektörlerinde de önemli fırsatlar sunmaktadır. Ayrıca, ülkedeki sanayi bölgeleri, serbest bölgeler ve intermodal terminaller, yatırımcılar için altyapı açısından ek avantajlar yaratmaktadır. Bu kapsamda Bulgaristan; Türk yatırımcılar ve girişimciler için Avrupa pazarlarına yönelik faaliyetlerde ve bölgesel genişlemede kilit rol oynayabilecek fırsatlar sunmaktadır.

Bulgaristan'da Yatırım Ortamı ve Teşvikler

Bulgaristan, yatırım ortamı açısından Avrupa'nın en cazip ülkelerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Ülkenin düşük vergi oranları (%10 kurumlar ve gelir vergisi), iş kurma süreçlerinde hızlı ve şeffaf idari prosedürleri, Avrupa Birliği üyesi olarak sağladığı pazar erişimi ve gelişmiş lojistik altyapısı, yabancı yatırımcılar için önemli avantajlar sunmaktadır. Bulgaristan Yatırım Ajansı tarafından yatırımcılara sunulan destekler arasında kamu arazilerinin uygun koşullarda tahsis, altyapı inşaatında finansal destekler, yeni istihdam edilen çalışanların sosyal sigorta primlerinin karşılanması ve yatırım projelerine yönelik hızlandırılmış idari süreçler bulunmaktadır. Ayrıca Bulgaristan, özellikle yüksek teknoloji, Ar-Ge, üretim ve lojistik gibi sektörlerdeki yatırımları teşvik etmek amacıyla farklı yatırım sınıfları belirlemiştir. Yatırım büyüklüğüne ve istihdam yaratma

potansiyeline göre yatırımcılara B sınıfı, A sınıfı ve öncelikli yatırım projeleri şeklinde çeşitli teşvikler sağlanmaktadır. Özellikle öncelikli yatırım projeleri kapsamında, yatırımcılara sağlanan teşvikler arasında vergi kolaylıkları, hibeler, Ar-Ge faaliyetlerine yönelik sübvansiyonlar ve kamu-özel sektör iş birlikleri gibi kapsamlı destekler yer almaktadır. Bu avantajlarla Bulgaristan, Türk yatırımcıların Avrupa pazarındaki rekabet güçlerini artırmak ve yeni iş fırsatları yaratmak için önemli bir yatırım üssü haline gelmiştir.

Türkiye-Bulgaristan Ekonomik İlişkileri: İşbirliğinin Derinleşmesi

Bulgaristan, Türkiye ekonomisi açısından stratejik öneme sahip bir ülke konumundadır. Her iki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler, tarihî, kültürel ve coğrafi bağların da etkisiyle giderek daha kapsamlı bir boyut kazanmaktadır. Bulgaristan, Avrupa Birliği üyesi olması dolayısıyla, Türkiye için AB pazarlarına açılan önemli bir kapı olarak görülmekte ve Türkiye'nin AB ile olan ticari ilişkilerinde önemli bir lojistik ve stratejik üs işlevi görmektedir. Coğrafi yakınlık, ekonomik bütünleşme ve karşılıklı avantajlar sebebiyle Türkiye-Bulgaristan ekonomik ilişkileri derinleşmeye devam etmektedir. Bulgaristan'ın dış ticaretinde Türkiye önemli bir ortak konumundadır.

TİCARİ ROTA

*Ticari Rota olarak
siz değerli
okuyucularımıza
hazırladığımız
dosyanın içeriği
MÜSİAD Bulgaristan
Şubemiz tarafından
hazırlanmıştır.

2023 yılı itibarıyla Türkiye, Bulgaristan'ın ithalatında üçüncü, ihracatında ise dördüncü en büyük ticaret ortağıdır. Türkiye'den Bulgaristan'a ihraç edilen ürünler arasında bakır cevherleri, petrol gazları, petrol yağları, otomotiv parçaları, elektrik transformatörleri ve demir-çelik ürünleri öne çıkmaktadır. Bulgaristan'dan Türkiye'ye ihraç edilen ürünler arasında ise rafine bakır ve bakır alaşımları, izole edilmiş teller, elektrik devreleri için teçhizat, elektrik enerjisi ve karbonat gibi ürünler bulunmaktadır. Bu çeşitlilik, iki ülke ekonomisinin birbirini tamamlayıcı yönlerini açıkça ortaya koymaktadır.

Türkiye, Bulgaristan'daki doğrudan yabancı yatırımlar açısından da etkin bir rol oynamaktadır. Bulgaristan Merkez Bankası verilerine göre Türkiye, Bulgaristan'da birikimli olarak 1,24 milyar Euro tutarında yatırımla ilk 15 yatırımcı ülke arasında yer almaktadır. Ancak gerçekte bu rakamın çok daha yüksek olduğu tahmin edilmekte ve yaklaşık 2,7 milyar Euro düzeyine ulaştığı düşünülmektedir. Bulgaristan'da faaliyette bulunan yaklaşık 70 büyük Türk firması 15 binden fazla kişiye istihdam sağlamaktadır. Türk şirketleri, Bulgaristan ekonomisine yalnızca üretim alanında değil, aynı zamanda altyapı projelerinde de ciddi katkılar sağlamıştır. Bulgaristan'da otoyollar, metro hatları, tüneller ve ticari merkezler gibi büyük çaplı projeler Türk müteahhitler tarafından başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir ve halen devam etmektedir. Bulgaristan'ın düşük vergi oranları (%10 kurumlar vergisi), yatırımcılar için sağlanan çeşitli teşvikler ve hızlandırılmış idari süreçler, Türk girişimciler için cazip bir yatırım ortamı oluşturmaktadır. Bulgaristan'ın sunduğu teşvikler arasında yatırımlar için kamu

gayrimenkullerinin tahsis, altyapı desteği, çalışanların eğitimi için finansal yardımlar, vergi kolaylıkları ve yatırımcılara yönelik oturma ve vize kolaylıkları bulunmaktadır. Bu teşviklerin varlığı, Türkiye ve Bulgaristan arasındaki ekonomik iş birliğini ve yatırımları daha da ileri seviyeye taşımakta ve iki ülke arasındaki ilişkilerin stratejik derinliğini artırmaktadır.

Önümüzdeki süreçte Türkiye ve Bulgaristan'ın ekonomik ilişkilerinin gelişmeye devam edeceği öngörülmektedir. Bulgaristan'ın AB üyeliği, Türkiye'nin AB pazarına erişimini kolaylaştırırken, Türkiye'nin üretim kapasitesi ve ekonomik büyüklüğü Bulgaristan ekonomisi için ciddi avantajlar sağlamaktadır. İki ülke arasındaki ticaret hacminin ve yatırımların artırılması için ortak projeler, iş birlikleri ve stratejik anlaşmaların artması beklenmektedir. Bu bağlamda, Türkiye ve Bulgaristan'ın ekonomik ilişkilerindeki iş birliğinin derinleşmesi her iki ülkenin de uzun vadeli ekonomik hedefleri açısından kritik öneme sahiptir.

Bulgaristan'ın Lojistik Avantajları ve Türkiye İçin Fırsatlar

Bulgaristan, stratejik coğrafi konumu sayesinde lojistik açısından önemli avantajlar sunmaktadır. Avrupa Birliği'ne tam üyeliği ve Karadeniz'e açılan limanlarıyla Bulgaristan, bölgesel ve uluslararası ticaret için kritik bir lojistik üssü olma potansiyeline sahiptir. Başta Varna ve Burgaz limanları olmak üzere, ülke genelindeki gelişmiş liman ve intermodal terminaller; kara, demir ve deniz yolu ulaşımının etkin entegrasyonunu sağlamaktadır. Ayrıca, Türkiye ile Bulgaristan arasındaki ulaşım altyapısının güçlü olması, Türk ihracatçıların AB pazarlarına daha hızlı ve maliyet etkin erişimine imkân tanımaktadır.

Türkiye açısından bakıldığında, Bulgaristan'ın lojistik avantajları önemli ticari fırsatları beraberinde getirmektedir. Özellikle İstanbul, Kocaeli ve Bursa gibi Türkiye'nin önemli üretim merkezlerine yakın olan Bulgaristan, bu merkezlerde üretilen ürünlerin Avrupa Birliği pazarlarına daha etkin ve ekonomik biçimde ulaşmasını sağlamaktadır. Bulgaristan'ın AB üyeliği sayesinde sağladığı gümrük birliği avantajları da Türk firmaları için ek maliyetlerin azalmasını ve ihracat süreçlerinin hızlanmasını sağlamaktadır. Bu nedenle, Türk şirketlerinin Bulgaristan'da kuracakları lojistik merkezler ve dağıtım üsleri, hem bölgesel pazarlara daha hızlı erişim hem de Avrupa çapında rekabet gücünü artırmak için stratejik bir fırsat sunmaktadır.

TURKISH CARGO İLE HİNT OKYANUSU'NDAN DÜNYANIN DÖRT BİR YANINA.

Hint Okyanusu'nun en taze ton balıklarını dünyanın en seçkin restoranlarına, 24 saat içinde ulaştırıyoruz. Maldivler'in yüzlerce yıllık sürdürülebilir balıkçılık geleneğini destekleyerek dünyayı birbirine bağlamaya devam ediyoruz.

Filmi izlemek için
QR kodu tarayın.

TURKISH CARGO

turkishcargo.com

Saraybosna: Tarih, Kültür ve Direnişin Şehri

“1992-1995 yılları arasında yaşanan Bosna Savaşı, şehirde derin izler bırakmıştı. Saraybosna Gülleri olarak adlandırılan ve bombaların düştüğü yerlerde kaldırıma kırmızı reçineyle işlenmiş izler, sivil halkın yaşadığı acının sessiz tanıklarıydı. Bu izlerin üzerinden yürümek, savaşın ne kadar yakın bir geçmişte yaşandığını iliklerimize kadar hissettirdi”

Şubat ayının serin ama berrak bir sabahında, Balkanların kalbine adım attık. Gri bulutların arasından sızan ışık Saraybosna'nın taş binalarını yumuşak bir tonla aydınlatırken, içimizde hem merak hem de dingin bir heyecan vardı. MÜSİAD'ın profesyonel kadrosuyla birlikte, Türkiye Ulusal Ajansı'nın desteklediği Erasmus+ Gençlik Akreditasyonu kapsamında düzenlenen bir haftalık eğitim programı için buradaydık. İletişim, proje yönetimi, sürdürülebilir kalkınma hedefleri gibi günümüz dünyasının merkezinde duran konuları, uluslararası bir ortamda öğrenme fırsatı bulacak; teorik bilgileri grup çalışmaları ve atölyelerle pekiştirecektik.

Ama Saraybosna sadece bir eğitim merkezi değil, aynı zamanda bir hafıza mekânıydı. Uçağın tekerlekleri piste dokunmadan çok önce, biz bu şehre dair bir şeylerin farklı olacağını hissediyorduk.

Saraybosna'ya ulaştığımızda ilk işimiz, konaklayacağımız otele yerleşmek oldu. Valizlerimizi odalara bıraktıktan kısa bir süre sonra, soluğu şehrin kalbi sayılan Başçarşı'da aldık. Rehberimiz eşliğinde gerçekleştirdiğimiz kısa gezinti, adeta bir zaman yolculuğuna dönüştü. Osmanlı'dan kalma taş döşeli sokaklarda yürürken, geçmişin bugüne sızmış izleriyle karşılaştık. Bakırcıların çekiç sesleri, küçük dükkânlardan yükselen kahve kokuları ve ahşap yapıların sıcaklığı bize tanıdık bir dünyanın kapılarını araladı. Gezi sonunda kendimizi cevapi sofralarında bulduk. Boşnak mutfağının en bilinen lezzetlerinden biri olan cevapi, küçük köfte parçalarının pideyle servis edildiği sade ama doyurucu bir tat olarak hafızamızda yer etti.

Saraybosna'da geçirdiğimiz dört gün boyunca hem eğitim programımıza katıldık hem de şehri adım adım keşfetme fırsatı bulduk. Şehrin tarihi dokusu, mimarisi ve çok katmanlı kültürel kimliği bizi her geçen gün biraz daha içine çekti. Gazi Hüsrev Bey Camii, yalnızca bir ibadethane değil; aynı zamanda Osmanlı estetiğinin Balkanlar'daki zarif bir yansımasıydı. Caminin avlusunda sessizlik hâkimdi; burada zamanın daha yavaş aktığını, taşların geçmişe dair hikâyeler fısıldadığını hissettik.

Saraybosna'da dolaşırken her köşe başında bir tarih, her sokakta bir anı karşımıza çıkıyordu. Ancak bu şehrin güzelliği kadar hüznü de vardı. 1992-1995 yılları arasında yaşanan Bosna Savaşı, şehirde derin izler bırakmıştı. “Saraybosna Gülleri” olarak adlandırılan ve bombaların düştüğü yerlerde kaldırıma kırmızı reçineyle işlenmiş izler, sivil halkın yaşadığı acının sessiz tanıklarıydı. Bu izlerin üzerinden yürümek, savaşın ne kadar yakın bir geçmişte yaşandığını iliklerimize kadar hissettirdi.

Bu acıların içinde bir isim, bir figür öne çıkıyor: Aliya İzzetbegović. Şehri anmanın yolu, onu da anlamaktan geçiyor. Kovaçi Şehitliği'nde yer alan Aliya'nın kabri, sade görünümüne rağmen etkileyici bir manevi ağırlık taşıyordu. Mezarı başında durduğumuzda yalnızca bir devlet adamının değil, bir milletin onurunu taşıyan bir liderin huzurunda olduğumuzu fark ettik. Dualar ettik, kısa ama anlamlı bir sessizlik yaşadık. Bu ziyaret, grubumuz için belki de en anlamlı anlardan biriydi.

Saraybosna aynı zamanda farklı inançların ve kültürlerin yüzyıllardır bir arada yaşadığı bir mozaik. Caminin hemen yanında bir kilise, onun karşısında bir sinagog görebilirsiniz. Bu durum, şehre yalnızca tarihsel değil, insani bir derinlik de kazandırıyor. Her adımda bir iz, her duvarda bir anlam saklı.

Dört gün boyunca bu şehir bize sadece sokaklarını değil, ruhunu da açtı. Eğitim almak için geldiğimiz bu topraklardan, bilgiyle birlikte duygu ve düşünce açısından da zenginleşerek ayrıldık. Saraybosna, sadece bir gezi rotası değil; bir hatırlatma, bir uyarı ve bir ilham kaynağıydı. Bu şehir, geçmişin acılarıyla yüzleşmiş ama geleceğe umutla bakan bir halkın sessiz direnişini taşlarında taşıyor. Saraybosna'yı görmek yetmez; onu hissetmek, anlamak gerekir.

Programımızın son iki gününde, Bosna Hersek'in kalbinde yer alan iki kıymetli şehri görme fırsatı bulduk: Mostar ve Travnik. Fakat o hikâyeler, başka bir zamanın, başka bir sayfanın konusu. Mostar'ın taş köprülerinde yankılanan tarih ve Travnik'in dağlara yaslanmış hatıraları, bir sonraki yazımda kelimelere dönüşecek.

Gazi Hüsrev Bey Camii, yalnızca bir ibadethane değil; aynı zamanda Osmanlı estetiğinin Balkanlar'daki zarif bir yansımasıydı. Caminin avlusunda sessizlik hâkimdi; burada zamanın daha yavaş aktığını, taşların geçmişe dair hikâyeler fısıldadığını hissettik.

Tüketim Toplumu

Söylenceleri/Yapıları

Jean Baudrillard

Jean Baudrillard, Tüketim Toplumu adlı eserinde modern dünyada tüketimin yalnızca temel ihtiyaçları karşılamaktan çok daha fazlası olduğunu ve bireyin kimliğini, statüsünü belirleyen bir göstergeye dönüştüğünü savunur. İnsanlar, artık nesneleri yalnızca işlevsellikleri için değil, onlara yüklenen anlam, prestij ve statü sembolü olarak tüketmektedir. Bu durum, bireyin özgür bir tercih yaptığını düşündürse de aslında toplumsal düzen tarafından dayatılan bir zorunluluğa dönmüştür.

Baudrillard'a göre modern toplum, tüketimi bir toplumsal farklılaşma aracı haline getirirken aynı zamanda bireyi sistemin içine çekerek tek tipleştirir. Tüketiciler, kendilerini özel ve ayrıcalıklı hissetmek için tüketime yönelirken, aslında büyük bir kitleyle aynı tüketim kalıplarını takip ederler ve giderek daha fazla standartlaşırlar. Artık birey, yalnızca nesneleri değil, onların sunduğu yaşam tarzlarını ve anlamları satın almaktadır. Reklamlar, medya ve popüler kültür, bireyin bu tüketim döngüsüne dahil olmasını teşvik ederken, ihtiyaç kavramının yapay bir şekilde üretilmesini sağlar. Baudrillard, bu çarpık tüketim anlayışının bireyin özgürlüğünü artırmadığını, aksine onu modern toplumun kurallarına daha fazla bağımlı hale getirdiğini vurgular.

SİZ HÂLÂ DİNLEMEDİNİZ Mİ?

CERÇEVE
Podcast

Ücretsiz
İndir
Dinle

117.Sayı >

Çerçeve'den Hayata Bak

Bilal Topçu "Kurtuluş Savaşı'ndaki ruh, bugün aynı kararlılıkla yaşamaya devam ediyor"

117.Sayı >

Prof. Dr. Semih Aktekin

Bölgesel Kalkınmada İnovasyonun Gücü

117.Sayı >

Oktay Seygan

Sürdürülebilirlik ve Yenilenebilir Enerji:
Geleceğin Yolu

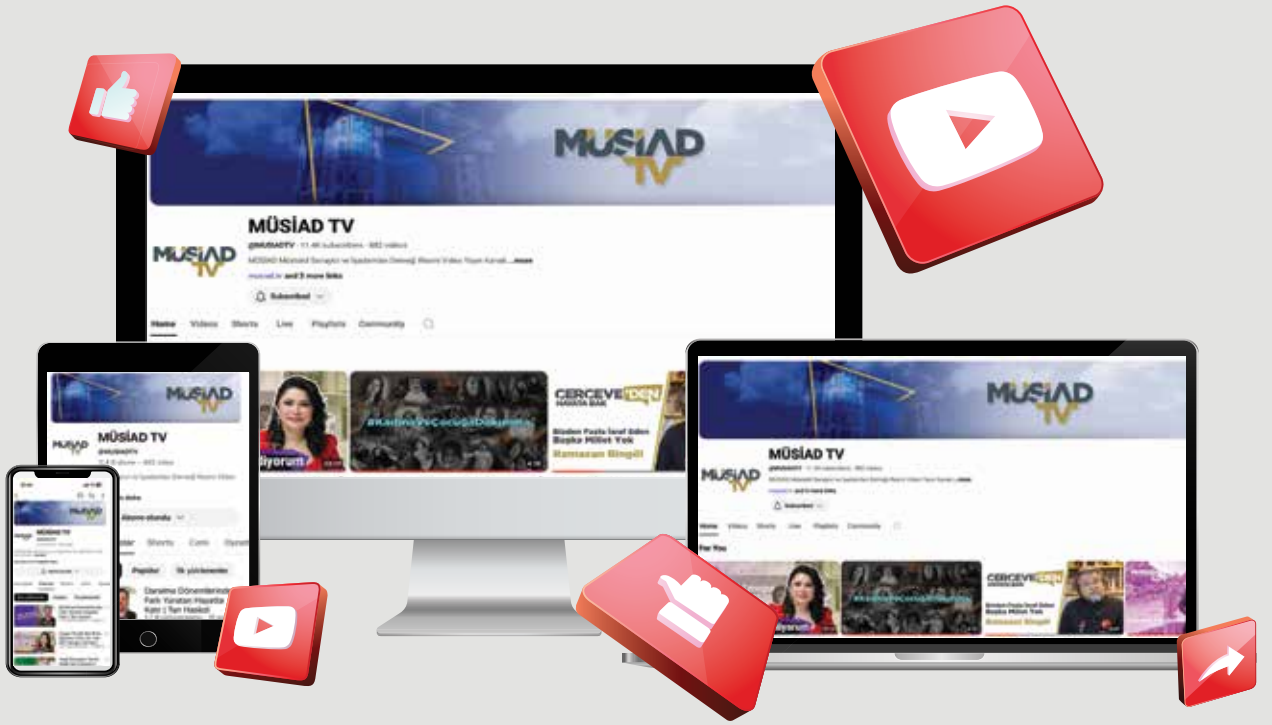
117.Sayı >

Ece Rukiye KALAY

Dijital Çağda Şirket Veri İhlallerine Karşı Hukuki Kalkan

İş Dünyasının Kalbi

MÜSİAD
TV'de

Abone Olun, **Gelişmeleri Kaçırmayın!**

@musiadtv

QR KODU OKUTUNUZ

**TÜRKİYE YÜZYILI'NDA
ÜRETİCİ GÜÇ OLMAYA
DEVAM EDİYORUZ**

